

แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุน
เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของ
อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน

นางสาวนิธิยา ผาสุข

รายงานวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 14
สถาบันพระปกเกล้า
พ.ศ. 2565
ลิขสิทธิ์ของสถาบันพระปกเกล้า

แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุน
เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลง
ของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน

โดย

นางสาวนิธิยา ผาสุข

รหัสประจำตัว 65-14-26

สถาบันพระปกเกล้า

รายงานวิชาการส่วนบุคคล เรื่อง แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน

อาจารย์ที่ปรึกษา :

.....
(อาจารย์กู่เกียรติ ภูมิรัตน์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม :

.....
(นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ)

อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 14

.....
(นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ)
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

บทคัดย่อ

- ชื่อผู้จัดทำ : นางสาวนิธิยา ผาสุข นักศึกษาสถาบันพระปกเกล้า หลักสูตรการพัฒนา
นักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 14
- ชื่อหัวข้อเอกสาร : แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงิน
ให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ย
และเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน
- อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์กัญเกียรติ ภูมิรัตน์
- อาจารย์ที่ปรึกษา (ร่วม) : อาจารย์วิทวัส ชัยภาคภูมิ

การศึกษา เรื่อง “แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและผลกระทบจากการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ฉบับสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2565) และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 เพื่อจะได้มีข้อเสนอแนะในการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทยต่อไป โดยการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารปฐมภูมิ และเอกสารทุติยภูมิ ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ทั้งบุคคลในฝ่ายกระบวนการนิติบัญญัติและบุคคลทั่วไป

ผลการศึกษา พบว่า การที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประสบปัญหาการผิมนัดชำระหนี้ในอัตราที่สูง สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและอัตราเงินเพิ่มกรณีผิมนัดชำระหนี้สูงเกินสมควร โดยมีผลจากปัญหาเชิงโครงสร้างของการชำระเงินคืนกองทุนตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ดังนั้น จึงได้มีการแก้ไขอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้กำหนดให้การกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาเป็นการกู้ยืมเงินที่ปราศจากดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม แต่อย่างไรก็ตาม วุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติโดยกำหนดให้คิดดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี ส่วนเงินเพิ่มให้คิดไม่เกินอัตราร้อยละ 0.5 ต่อปี ซึ่งในเวลาต่อมาสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภา ส่งผลให้การคิดดอกเบี้ยและ

เงินเพิ่มในอัตราดังกล่าวมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ตั้งแต่วันที่ 20 มีนาคม 2566 เป็นต้นมา

นอกจากนี้ ผลการศึกษาผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่า การเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มมีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้กู้ยืมเงิน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม โดยการเพิ่มขึ้นของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม ส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินบางส่วนขาดแรงจูงใจในการชำระเงินคืนกองทุน ในขณะที่กองทุนมีเงินหมุนเวียนเพียงพอในการบริหารจัดการและปล่อยกู้ให้กับนักเรียนหรือนักศึกษารายใหม่ ส่วนการลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม ส่งผลให้กองทุนไม่มีเงินหมุนเวียนเพียงพอในการปล่อยกู้ในอนาคต และอาจต้องกลับไปพึ่งพาเงินจากงบประมาณแผ่นดินที่จะกลายเป็นภาระทางการคลังของประเทศในระยะยาวต่อไป ในขณะที่นักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์สามารถเข้าถึงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาได้เพิ่มมากขึ้น

สำหรับผลการศึกษาความเห็นของบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยหากกฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม แต่เห็นด้วยหากกฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่รายที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน รวมทั้งเห็นด้วยหากกฎหมายกำหนดให้นำเงินที่ผู้กู้ยืมเงินชำระไปตัดส่วนของเงินต้นก่อน แล้วตามด้วยดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม ตามลำดับ นอกจากนี้บุคคลดังกล่าวยังเห็นว่า การกำหนดดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี และเงินเพิ่มไม่เกินอัตราร้อยละ 0.5 ต่อปี ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 มีความเหมาะสมแล้ว แต่ต่อไปภายหน้าหากยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ อาจต้องมีการทบทวนอัตราที่เหมาะสมใหม่ หรือกำหนดมาตรการทางกฎหมายอื่นร่วมด้วย เพื่อให้การคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มมีความเหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของประเทศไทย รวมทั้งควรสร้างกลไกในการส่งเสริมให้ผู้กู้ยืมเงินมีวินัยทางการเงิน และเอื้อให้มีการผ่อนชำระหนี้ได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนควรเร่งออกกฎหมายลำดับรองให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติเพื่อนำไปใช้บังคับกับผู้กู้ยืมเงินรายใหม่และผู้กู้ยืมเงินรายเดิม โดยไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างกัน

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำเอกสารวิชาการตามหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการ
รัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 14 เรื่อง “แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุน
เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มี
ผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณอาจารย์กู้เกียรติ ภูมิรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์วิวัฒน์ ชัยภาคภูมิ เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า ซึ่งท่านได้ให้
คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำเอกสารวิชาการ
จนเกิดความสมบูรณ์ และขอขอบคุณบุคคลทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการตอบแบบสอบถาม
เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการจัดทำเอกสารวิชาการฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบคุณสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สถาบันพระปกเกล้า
รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่อำนวยความสะดวก และให้คำแนะนำในการจัดทำรูปเล่มเอกสารวิชาการ
จนทำให้เอกสารวิชาการฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

นางสาวนิธิยา ผาสุข

นักศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง

สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 14

สถาบันพระปกเกล้า

สิงหาคม 2566

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.3 ขอบเขตการศึกษา	5
1.4 วิธีดำเนินการศึกษา	5
1.5 นิยามศัพท์	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในประเทศไทย	7
2.1.1 เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541	7
2.1.2 เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นธรรมทางการศึกษา	10
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ	12
2.3.1 ความหมายเกี่ยวกับแรงจูงใจ	12
2.3.2 ลักษณะของแรงจูงใจ	13
2.4 หลักกฎหมายเกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม	14
2.4.1 พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560	15
2.4.2 ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับผ่านความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมเมื่อวันพุธที่ 14 กันยายน 2565	20
2.4.3 พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4.4 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อ การศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2563	25
2.5 หลักกฎหมายเกี่ยวกับการติดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มเฉพาะกรณีศึกษา	25
2.5.1 พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560	26
2.5.2 พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566	27
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	33
3.1 วิธีการดำเนินการศึกษา	33
3.2 ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา	33
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	33
3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร	34
3.3.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก	34
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	35
3.5 กรอบแนวคิดในการศึกษา	35
บทที่ 4 ผลการศึกษา	37
4.1 ผลการศึกษาปัญหาการติดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วย กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	37
4.1.1 การติดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติกองทุน เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560	37
4.1.2 การติดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ฉบับสภาผู้แทนราษฎรลงมติ เห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2565)	41
4.1.3 การติดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ฉบับผ่านความเห็นชอบของ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา)	45
4.2 ผลการศึกษาผลกระทบจากการติดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมาย ว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2.1 ผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน	49
4.2.2 ผลกระทบต่อกองทุนให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา	50
4.2.3 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม	50
4.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	53
4.3.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นบุคคลกลุ่มที่ 1	54
4.3.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นบุคคลกลุ่มที่ 2	57
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	62
5.1 บทสรุป	62
5.1.1 ปัญหาการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุน เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	62
5.1.2 ผลกระทบจากการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วย กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	64
5.1.3 ความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	65
5.2 ข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	70
ประวัติผู้ศึกษา	94

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงกำหนดเวลาการชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุนของผู้กู้ยืมเงินในลักษณะที่ 1 ลักษณะที่ 2 และลักษณะที่ 3	16
2. แสดงกำหนดเวลาการชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุนของผู้กู้ยืมเงินในลักษณะที่ 4	16
3. แสดงระยะเวลาการผ่อนชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุนของผู้กู้ยืมเงินในลักษณะที่ 1 ลักษณะที่ 2 และลักษณะที่ 3	17
4. แสดงระยะเวลาการผ่อนชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุนของผู้กู้ยืมเงินในลักษณะที่ 4	18
5. แสดงการคำนวณอัตราดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้	18
6. แสดงการคำนวณเงินเพิ่ม	18
7. แสดงสัดส่วนการผ่อนชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา	38
8. แสดงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและอัตราเงินเพิ่มในกรณีผิดนัด ชำระเงินค้ำประกัน	39
9. แสดงการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและเงินเพิ่มในวาระต่าง ๆ ของสภาผู้แทนราษฎร	42
10. แสดงการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและเงินเพิ่ม ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับต่าง ๆ	47
11. แสดงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและอัตราเงินเพิ่มตามกฎหมาย ว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	48
12. แสดงผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจากการเพิ่มขึ้น/ลดลงของดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม	49
13. แสดงผลกระทบต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากการเพิ่มขึ้น/ลดลงของ ดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม	50
14. แสดงผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมจากการเพิ่มขึ้น/ลดลงของดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม	50

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. กรอบแนวคิดในการศึกษาแนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วย กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	36
2. สรุปผลการศึกษา เรื่อง “แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วย กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ย และเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน	61

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษานับเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของประชากรในประเทศ การศึกษาที่ดี มีคุณภาพ และได้มาตรฐานจะเสริมสร้างทักษะ ความรู้ ความสามารถในการเรียนรู้ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อนำพาประเทศไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ทั้งด้านความมั่นคง ความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ รวมถึงความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน แต่การจะพัฒนาศักยภาพของประชากรให้มีคุณภาพได้นั้น ต้องมาพร้อมกับต้นทุนทางการศึกษาซึ่งประชากรแต่ละคนมีต้นทุนแตกต่างกัน โดยประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมมีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่ดี มีคุณภาพ ได้มากกว่าประชากรที่มีฐานะยากจน ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษา แม้ตัวประชากรดังกล่าวจะมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สมอง และสติปัญญาในการศึกษาเล่าเรียนเพียงใด แต่เมื่อขาดโอกาสในการศึกษาก็ไม่สามารถจะพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ในตัวประชากรนั้นได้

ดังนั้น การสร้างความเป็นธรรมทางการศึกษาจะช่วยเพิ่มโอกาสให้กับประชากรกลุ่มด้อยโอกาสทางสังคม สามารถเข้าถึงการศึกษาได้ง่าย มีคุณภาพ ทัวถึง และเท่าเทียมกัน เพื่อเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และนับเป็นสิ่งสำคัญที่รัฐบาลในทุกสมัยต่างพยายามขับเคลื่อนนโยบายการดำเนินงานด้านการศึกษาดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา ด้วยวิธีการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนที่ส่งต่อโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จึงถูกจัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2538 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2539 โดยเริ่มดำเนินการกองทุนในลักษณะเงินหมุนเวียน และมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กู้ยืมเงินแก่นักเรียน หรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ สำหรับเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รวมถึงค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างการศึกษา ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้กองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา ด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลักซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคน และมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลน หรือสาขาวิชาที่กองทุน

มุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ และนักเรียนหรือนักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ อย่างไรก็ตาม แม้ปัจจุบันจะมีนักเรียน นักศึกษา ได้รับโอกาสทางการศึกษาไปแล้วจำนวนมากมาย แต่ขณะเดียวกันกองทุนก็ประสบปัญหาการผิติดชำระหนี้ในอัตราที่สูงถึงกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2564)¹ เป็นเหตุให้กองทุนต้องใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับชำระหนี้เอาแก่ลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน ซึ่งในจำนวนลูกหนี้ที่ผิติดชำระหนี้ดังกล่าวประกอบไปด้วยผู้ที่มีได้ตั้งใจผิติดชำระหนี้ และผู้ที่ขาดวินัยทางการเงิน²

ด้วยเหตุนี้ เมื่อมาตรการในการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ไม่เอื้ออำนวยต่อการลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา อันเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในภาพรวม จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาของประชาชน ด้วยการขยายโอกาสในการเข้าถึงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้มากขึ้นเพื่อรองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้มีระบบการให้ทุนการศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนที่ต้องได้รับการส่งเสริมเป็นพิเศษ ปรับเปลี่ยนการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้ทำงานเชิงรุก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้ข้อมูลแก่นักเรียนหรือนักศึกษา ก่อนเลือกสาขาวิชาที่จะกู้ยืมเงินเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับอาชีพแห่งอนาคต รวมทั้งให้มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ตลอดจนกำหนดกลไกให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถชำระเงินคืนกองทุนตามความสามารถในการหารายได้ และสร้างวินัยในการชำระเงินคืนกองทุนเพื่อสร้างความยั่งยืนแก่กองทุนโดยสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2565 และรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2565 ซึ่งมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2566³

¹ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.). (2565). ข้อมูลการชำระหนี้ [สไลด์]. การนำเสนอข้อมูลในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2.

² คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2563). รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, หน้า ข.

³ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566, *ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา* เล่มที่ 140 ตอนที่ 20 ก (19 มีนาคม 2566): 14-25.

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ดังกล่าว ได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 บางประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกำหนดกลไกในการชำระเงินคืนกองทุนให้มีความยืดหยุ่นและเป็นประโยชน์ต่อผู้กู้ยืมเงินมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถชำระเงินคืนกองทุนได้อย่างแท้จริง อันจะช่วยให้การชำระหนี้มีความเป็นธรรม และสอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงิน และยังส่งผลต่อเนื่องให้การผิณฑชำระหนี้ลดน้อยลงไปด้วย อย่างไรก็ตาม การกำหนดกลไกในการชำระเงินคืนกองทุนตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ต่างมีการเปลี่ยนแปลงหลักการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มแตกต่างไปจากเดิม ดังนี้

ประการแรก ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับวันพุธที่ 14 กันยายน 2565 กำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ยืมที่ปลอดดอกเบี้ย ส่วนพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระดอกเบี้ยไม่เกินอัตราร้อยละหนึ่งต่อปี หรือจะยกเว้นหรือลดหย่อนดอกเบี้ยให้แก่ผู้กู้ยืมเงินที่ชำระเงินคืนกองทุนครบถ้วน หรือมีประวัติชำระเงินคืนกองทุนดีต่อเนื่อง หรือกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควร ในขณะที่พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระดอกเบี้ยไม่เกินอัตราร้อยละเจ็ดจุดห้าต่อปีภายหลังที่สำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้ว

ประการที่สอง ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับวันพุธที่ 14 กันยายน 2565 กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ต้องเสียเงินเพิ่มในกรณีผิณฑการชำระเงินคืนกองทุน ส่วนพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 กำหนดให้ในกรณีผิณฑการชำระเงินคืนกองทุน ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละศูนย์จุดห้าต่อปี เว้นแต่คณะกรรมการจะยกเว้นหรือลดหย่อนให้ตามที่เห็นสมควร ในขณะที่พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละหนึ่งจุดห้าต่อเดือน

ประการที่สาม ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับวันพุธที่ 14 กันยายน 2565 และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 กำหนดให้มีการยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน ในกรณีที่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ หรือหักแต่ไม่ได้นำส่ง หรือนำส่งแต่ไม่ครบตามจำนวน หรือหักและนำส่งเกินกำหนดระยะเวลา ในขณะที่พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

พ.ศ. 2560 กำหนดให้กรณีดังกล่าว ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินต้องจ่ายเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินที่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินยังไม่ได้นำส่งหรือตามจำนวนที่ยังขาดไป แล้วแต่กรณี

การเปลี่ยนแปลงหลักการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 แม้จะส่งผลดีต่อประชาชนโดยช่วยให้การเข้าถึงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความเป็นธรรมมากขึ้น ทั้งยังช่วยให้การชำระเงินคืนกองทุนมีความสอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงิน ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องให้การผิคนัดชำระหนี้ลดน้อยลงไปด้วย แต่ในขณะเดียวกันก็อาจส่งผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดิน และสถานะทางการเงินของกองทุนที่อาจมีเงินทุนไม่เพียงพอสำหรับใช้หมุนเวียน เพื่อปล่อยกู้ให้แก่นักเรียนและนักศึกษารายใหม่ และต้องกลับไปพึ่งพางบประมาณแผ่นดินที่จะกลายเป็นภาระทางการคลังของประเทศในระยะยาว เพราะนอกจากร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 จะเปลี่ยนแปลงหลักการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มแตกต่างไปจากเดิมแล้ว กฎหมายดังกล่าวยังกำหนดบทเฉพาะกาลให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยร่างพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับแก่ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน ซึ่งกู้ยืมเงินหรือค้ำประกันไว้แล้ว ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย

อีกทั้ง การที่ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 กำหนดให้มีการยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่ นายจ้างที่มีเหตุจำเป็น หรือมีเหตุผลอันสมควร โดยไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนไว้ หรือหักแต่ไม่ได้ นำส่ง หรือนำส่งแต่ไม่ครบตามจำนวน หรือหักและนำส่งเกินกำหนดระยะเวลา แม้จะส่งผลดีต่อ นายจ้าง โดยสามารถนำเงินส่วนดังกล่าวไปใช้ในการประกอบธุรกิจหรือการอื่นที่จำเป็น และลดความเสี่ยงที่นายจ้างในภาคเอกชนจะเห็นว่า การจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นผู้กู้ยืมเงินจากกองทุน จะก่อให้เกิดภาระเกินสมควร ซึ่งจะเป็นการลดโอกาสในการมีงานทำของผู้กู้ยืมเงินจากกองทุน แต่ในขณะเดียวกัน การยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มดังกล่าว อาจทำให้นายจ้างละเลยการหักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืน อันอาจส่งผลกระทบต่อรัฐต้องสูญเสียรายได้ส่วนดังกล่าวไป

จากหลักการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงได้มีการศึกษาถึงปัญหา และผลกระทบจากการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับวันพุธที่ 14 กันยายน 2565 และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2566 เพื่อจะได้มีข้อเสนอแนะทางในการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงิน เพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาปัญหาการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับวันที่ 14 กันยายน 2565 และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566

1.2.2 เพื่อศึกษาผลกระทบจากการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับวันที่ 14 กันยายน 2565 และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะประเด็นการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับวันที่ 14 กันยายน 2565 และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 โดยศึกษาเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและผลกระทบจากการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายดังกล่าว ในการเสนอแนะทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย

1.4 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน” ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการศึกษา ดังนี้

1.4.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากเอกสารปฐมภูมิ และเอกสารทุติยภูมิ ซึ่งเป็นเอกสาร หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา ได้แก่ รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร รายงานการประชุมของคณะกรรมการธิการ งานวิจัย หนังสือ ตำรา บทความ รายงานการศึกษาของคณะกรรมการธิการ วิทยานิพนธ์ คำชี้แจง คำพิพากษาศาลฎีกา คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กฎหมายต่าง ๆ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลของ

เอกสารที่มีความน่าเชื่อถือ ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการสืบค้นจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ต ซึ่งได้มีการตรวจสอบความถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูลอยู่ตลอดเวลาที่ทำการศึกษา และได้ทำการวิเคราะห์และตีความข้อมูลโดยคำนึงถึงความถูกต้องในเนื้อหาตามหลักวิชาการ

1.4.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์กับบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น บุคคลในฝ่ายกระบวนการนิติบัญญัติ บุคคลที่อยู่ระหว่างกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา บุคคลที่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา บุคคลที่ไม่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา และผู้ประกอบการซึ่งเป็นนายจ้างของบุคคลที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

กองทุน หมายถึง กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

ดอกเบี้ย หมายถึง ดอกเบี้ยในสัญญากู้ยืมเงินตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

เงินเพิ่ม หมายถึง เบี้ยปรับหรือค่าธรรมเนียมที่ผู้กู้ยืมต้องชำระในกรณีผิดนัดชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ หมายถึง คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ หมายถึง คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร

ร่างพระราชบัญญัติ หมายถึง ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับวันพุธที่ 14 กันยายน 2565

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบปัญหาการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับวันพุธที่ 14 กันยายน 2565 และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566

1.6.2 ทำให้ทราบผลกระทบจากการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับวันพุธที่ 14 กันยายน 2565 และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566

1.6.3 ทำให้ทราบและมีข้อเสนอแนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการติดดอกเบี๋ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี๋ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน” ผู้ศึกษาได้ใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาประกอบการศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถเชื่อมโยงไปสู่การวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาได้อย่างสมบูรณ์ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในประเทศไทย
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นธรรมทางการศึกษา
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ
- 2.4 หลักกฎหมายเกี่ยวกับการติดดอกเบี๋ยและเงินเพิ่ม
- 2.5 หลักกฎหมายเกี่ยวกับการติดดอกเบี๋ยและเงินเพิ่มเฉพาะกรณีศึกษา
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในประเทศไทย

แนวคิดเกี่ยวกับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในประเทศไทย จะได้นำเสนอความเป็นมาของเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในยุคสมัยต่าง ๆ ซึ่งกว่าจะมาเป็นเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 อันเป็นฉบับปัจจุบันนั้น ได้มีวิวัฒนาการเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินเพื่อศึกษามาเป็นลำดับ ดังนี้

2.1.1 เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541⁴

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ได้ถูกจัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2538 ในสมัยรัฐบาลนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี โดยกระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย ได้ร่วมพิจารณาและเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อแก้ปัญหาทางสังคมเรื่องความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และรองรับ

⁴ พรรณฐิติ พิภักดิ์. (2560). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับระยะเวลาชำระหนี้ภายหลังการบอกเลิกสัญญา กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม, คณะนิติศาสตร์, สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ, หน้า 22-23.

ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงได้มีมติร่วมกันในหลักการของโครงการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยมีกระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล และธนาคารกรุงไทย ทำหน้าที่บริหารจัดการเงินให้กู้ยืม ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติในคราวการประชุมเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2539 อนุมัติให้เริ่มดำเนินการกองทุนในลักษณะเงินทุนหมุนเวียนตามนัยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 โดยให้จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2539 ให้แก่กองทุนจำนวนกว่า 3,652 ล้านบาท และให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณสมทบเป็นรายปีตามความจำเป็น โดยมีหลักการพื้นฐานว่า เพื่อให้เงินกู้ยืมแก่นักเรียน นักศึกษา ซึ่งมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย สำหรับศึกษาต่อตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งสายสามัญและสายอาชีวศึกษา จนถึงระดับปริญญาตรีในประเทศ รวมทั้งการศึกษานอกระบบ ระบบต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตร และประเภทที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยนักเรียน นักศึกษา จะต้องชำระคืนพร้อมดอกเบี้ยอัตราต่ำเมื่อจบการศึกษาแล้ว อย่างไรก็ตาม ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในปี พ.ศ. 2540 ทำให้โครงการดังกล่าวไม่ได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในรัฐบาลชุดนี้

ต่อมาในสมัยรัฐบาลนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เล็งเห็นว่ากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เอื้อประโยชน์ให้แก่ นักเรียน นักศึกษาที่ด้อยโอกาสอย่างแท้จริง จึงได้ดำเนินการต่อโดยเร่งผลักดันนโยบายให้เป็นผลทางปฏิบัติโดยเร็ว โครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงเริ่มดำเนินการให้กู้ยืมได้ในปีการศึกษา 2539 ภาคแรก ต่อมาจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 มีผลให้กองทุนมีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม 2541 แต่เนื่องจากขณะนั้นกองทุนอยู่ในช่วงเวลาของการเตรียมการกำหนดระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงิน และการบัญชีให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว และเพื่อให้การปฏิบัติงานกองทุนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะกรรมการกองทุนจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2541 มอบอำนาจให้อธิบดีกรมบัญชีกลางในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการกองทุนดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ การตรวจสอบ และการสอบบัญชีภายในตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลมไปพลางก่อนจนกว่าข้อบังคับเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวจะสำเร็จและมีผลบังคับใช้

2.1.2 เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560⁵

เนื่องจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 และกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคตตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบริหารกองทุนเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2549 ที่ออกตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 มีการบริหารจัดการและการดำเนินการที่มีข้อจำกัดและไม่สอดคล้องกับนโยบายการผลิตกำลังคนและการพัฒนาประเทศ สมควรบูรณาการการบริหารจัดการและการดำเนินการของทั้งสองกองทุนดังกล่าวให้เป็นเอกภาพอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกัน และเพิ่มมาตรการในการบริหารจัดการกองทุนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2560 และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2560 มีผลให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกฎหมายอื่น โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ นอกจากจะช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแล้ว ยังได้กำหนดมาตรการในการชำระหนี้ รวมถึงการกำหนดให้กองทุนมีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมเงิน โดยมีอำนาจในการขอข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมเงินจากหน่วยงาน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน หรือบุคคลใด ซึ่งเป็นผู้ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และการชำระหนี้ค่างกองทุนของผู้กู้ยืมเงินให้แก่หน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน หรือบุคคลใดตามที่ร้องขอ เพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุนและการติดตามการชำระหนี้ค่างกองทุน

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้กองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาใน 4 ลักษณะ ดังนี้

- 1) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์
- 2) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลัก ซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคนและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ
- 3) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ

⁵ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, หน้า 7-8.

4) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ นอกจากนี้ การดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 42 กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามสัญญากู้ยืมเงินโดยเคร่งครัด เพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุน และการติดตามการชำระหนี้เงินคืนกองทุน ประกอบกับมาตรา 51 กำหนดให้บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลทั้งภาครัฐ และเอกชน ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร มีหน้าที่หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินดังกล่าว เพื่อชำระหนี้เงินคืนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ โดยให้นำส่งกรมสรรพากรภายในกำหนดระยะเวลาส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด

ปัจจุบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีผู้กู้ยืมเงินรวมทั้งสิ้น 6.146 ล้านราย เป็นเงินให้กู้ยืมประมาณ 6.753 แสนล้านบาท โดยอยู่ระหว่างศึกษาและอยู่ระหว่างปลอดหนี้ประมาณ 0.992 ล้านราย มีผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างชำระหนี้ประมาณ 3.571 ล้านราย หรือคิดเป็นร้อยละ 58.10 ของผู้กู้ยืมเงินทั้งหมด เป็นเงินจำนวน 4.551 แสนล้านบาท แต่ด้วยสถานการณ์ปัจจุบันของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในด้านการชำระหนี้ของลูกหนี้ที่กู้ยืมเงินกองทุน พบว่า ยังคงประสบกับปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ในอัตราที่สูงถึงกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ หรือคิดเป็นจำนวนผู้กู้กว่า 2 ล้านรายที่มีการผิดนัดชำระหนี้ (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2564)⁶ ซึ่งในจำนวนลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ดังกล่าว ประกอบไปด้วยผู้ที่อยู่ในภาวะยากลำบากซึ่งกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ประสบปัญหาการว่างงาน การตกงาน ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการแบกรับภาระหนี้สินอื่น ๆ หรือขาดวินัยทางการเงิน รวมถึงผู้ที่มีความสามารถในการชำระหนี้แต่ละเลย หรือเพิกเฉยไม่ชำระหนี้ตามกำหนด ส่งผลให้ลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ต้องชำระเบี้ยปรับเพิ่มขึ้น และกองทุนจำเป็นต้องฟ้องร้องดำเนินคดี เพื่อบังคับชำระหนี้เอาแก่ลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันต้องแบกรับภาระหนี้ที่ตนไม่ได้ก่อ และรัฐบาลทุกสมัยได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกำหนดมาตรการหลากหลายรูปแบบโดยเฉพาะการเจรจาเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน ทั้งนี้ จากการดำเนินงานของกองทุนตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ในการหักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินกองทุนตามมาตรา 51 การประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกให้ลูกหนี้ชำระหนี้คืนกองทุน เพื่อส่งต่อโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษา รุ่นต่อไป ตลอดจนการใช้

⁶ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.). ข้อมูลการชำระหนี้ [สไลด์]. การนำเสนอข้อมูลในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2.

สิทธิทางศาลเพื่อบังคับชำระหนี้ ทำให้กองทุนได้รับชำระหนี้เพิ่มมากขึ้น และสามารถให้เงินกู้ยืมแก่นักเรียน นักศึกษา โดยรัฐไม่ต้องอุดหนุนงบประมาณแผ่นดินตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นธรรมทางการศึกษา

ความเป็นธรรมทางการศึกษา เป็นแนวคิดใหม่ที่ได้มีการพัฒนาขึ้นมาจากแนวคิดเรื่องความเท่าเทียมทางการศึกษา ซึ่งเป็นแนวคิดที่ไม่สามารถลดความเหลื่อมล้ำของบุคคลที่มีอยู่เมื่อแรกเริ่มเข้าเรียนได้ อีกทั้งยังเป็นแนวคิดที่จะรักษาความเหลื่อมล้ำนั้นให้คงอยู่ต่อไปอีกด้วย แนวคิดเรื่องความเป็นธรรมทางการศึกษา จึงเกิดขึ้นและกลายเป็นแนวคิดที่ได้รับความสนใจอย่างมาก โดยนักวิชาการได้มีมุมมองเกี่ยวกับความเป็นธรรมทางการศึกษาที่แตกต่างกันไป ทั้งในด้านรูปแบบและวิธีการ แต่แนวคิดที่มีอิทธิพลทางความคิดต่อนักวิชาการในปัจจุบันและเป็นที่ยอมรับนำมาใช้อ้างอิงอยู่ในทุกวันนี้ คือ แนวคิดของ Berne และ Stiefel ซึ่งกล่าวว่า ความเป็นธรรมทางการศึกษาแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ความเป็นธรรมแนวราบ หมายถึง หลักการปฏิบัติอย่างเดียวกันต่อบุคคลหรือสถานการณ์ที่มีลักษณะหรือความต้องการอย่างเดียวกัน กับความเป็นธรรมแนวตั้ง หมายถึง หลักการปฏิบัติที่แตกต่างกันต่อบุคคลหรือสถานการณ์ที่มีลักษณะแตกต่างกัน⁷

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการอีกท่าน ได้แก่ John Rawls ได้เสนอแนวคิดความเป็นธรรมทางการศึกษา โดยมีเนื้อหาที่สำคัญ คือ ความเป็นธรรมทางการศึกษาจะเกิดได้นั้น ต้องเกิดสิ่งที่เรียกว่า ความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษา (Fair Equal Opportunity) โดยมีโครงสร้างทางสังคมที่เป็นธรรมเป็นเงื่อนไขสำคัญ อันได้แก่ กฎระเบียบที่เหมาะสม กฎหมายที่มีความยุติธรรม และการกระจายโอกาสที่เป็นธรรม อีกทั้งได้เสนอหลักความเป็นธรรมในมิติของการอยู่ร่วมกัน อันหมายถึง กฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ที่มีความยุติธรรม โดยต้องกำหนดหลักเกณฑ์เหล่านั้น ภายใต้ความไม่รู้ไม่เข้าใจในสถานะเป็นจริงตามธรรมชาติ เช่น สถานะทางสังคม สภาพการเมือง และเศรษฐกิจ เป็นต้น⁸

โดยสรุป แนวคิดความเป็นธรรมทางการศึกษาดังกล่าว เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในเชิงนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาในประเทศไทย โดยเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) พบประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาเกี่ยวกับความเป็นธรรมทางการศึกษา⁹ ดังนี้

⁷ มนพันธ์ ขาญศิลป์. (2559). การพัฒนานโยบายการจัดการเงินสำหรับโรงเรียนของกรุงเทพมหานครตามแนวคิดความเป็นธรรมทางการศึกษาและสังคม. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, หน้า 22-23.

⁸ ดำรงค์ ตุ่มทอง และ พัชรินทร์ สิริสุนทร. (2563). ความเป็นธรรมทางการศึกษา: กรณีกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในระดับการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, ปีที่ 12 ฉบับที่ 1, หน้า 191.

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 191-192.

1) การจัดสรรกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ผ่านสถาบันการศึกษาไม่ถึงมือคนยากจน ทำให้เยาวชนในครัวเรือนที่ยากจนส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษา

2) ประเด็นความยั่งยืนของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มีปัญหาด้านการกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่ไม่เป็นไปตามกลไกการตลาด ทำให้เกิดสภาวะขาดทุน รวมไปถึงการกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรม โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ที่ขัดแย้งกับภารกิจวิสัยทัศน์ของหน่วยงาน ได้แก่

(1) หลักเกณฑ์ไม่เอื้ออำนวยให้กับนักเรียนในครอบครัวที่ยากจน รวมไปถึงครอบครัวที่มีบุตรหลานหลายคนที่อยู่ในวัยเรียน

(2) การกำหนดคะแนนเกรดเฉลี่ยของนักเรียนเทอมละ 2.0 ทำให้เกิดการจำกัดสิทธินักเรียนที่ยากจน

(3) หลักเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เกี่ยวข้องกับรายได้ขั้นต่ำ ไม่สอดคล้องกับครอบครัวของนักเรียนที่ยากจน และการรับรองรายได้ไม่ปรากฏการตรวจสอบหลักฐานอย่างแน่ชัด ก่อให้เกิดการแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จด้านระดับรายได้ของครอบครัวต่อเจ้าพนักงาน

(4) กฎระเบียบในส่วนของการชำระเงินที่ต้องชำระให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 15 ปี ทำให้เกิดปัญหาค้างชำระ เนื่องจากผู้กู้มีอัตรารายได้ยังไม่เพียงพอต่อการชำระเงิน

(5) หลักเกณฑ์การให้เงินกู้ในส่วนของค่าครองชีพ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในอัตราเท่าเดิมซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจที่แท้จริง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ

2.3.1 ความหมายเกี่ยวกับแรงจูงใจ

แรงจูงใจ มีความหมายได้หลายนัย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ต้องการสื่อให้เห็นถึงปัจจัยอันมีผลต่อการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ดังนี้

1) แรงจูงใจ (Motive) คือ สภาวะที่บุคคลได้ถูกกระตุ้นให้กระทำกิจกรรมใด ๆ หรือแสดงออกซึ่งพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ถึงจุดหมายที่ได้วางไว้ แรงจูงใจนี้อาจเกิดจากสิ่งเร้าภายใน และยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ดังนั้น การที่บุคคลแสดงออกทางพฤติกรรม จึงเป็นการยากที่จะชี้ชัดลงไปว่าเกิดจากแรงจูงใจสิ่งใด โดยเฉพาะพฤติกรรมบางอย่างของบุคคลอาจมาจากการกระตุ้น หรือการจูงใจของสิ่งเร้าหรือความต้องการหลาย ๆ ชนิดพร้อมกัน¹⁰

2) แรงจูงใจ เป็นสิ่งที่โน้มน้าว หรือชักนำบุคคลให้เกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ ดังนั้น แรงจูงใจจึงเป็นกระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าโดยจงใจให้กระทำ หรือตื่นรนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์บางอย่าง ซึ่งจะเห็นได้จากพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจจะเป็นพฤติกรรมที่มีใช้

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10.

เป็นเพียงการตอบสนองสิ่งเร้าปกติธรรมดา แต่แรงจูงใจจะทำให้แต่ละบุคคลเลือกพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เหมาะสมที่สุดในแต่ละสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป พฤติกรรมที่เลือกแสดงนี้เป็นผลจากลักษณะในตัวบุคคล¹¹ ดังนี้

- (1) ถ้าบุคคลมีความสนใจในสิ่งใดก็จะเลือกแสดงพฤติกรรม และมีความพอใจที่จะทำกิจกรรมนั้น ๆ รวมทั้งพยายามทำให้เกิดผลเร็วที่สุด
- (2) ความต้องการจะเป็นแรงกระตุ้นให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการนั้น
- (3) ค่านิยมที่เป็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ เช่น ค่านิยมทางเศรษฐกิจ สังคม ความงาม จริยธรรม เหล่านี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดแรงขับของพฤติกรรมตามค่านิยมนั้น
- (4) ทักษะที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็มีผลต่อพฤติกรรมนั้น เช่น ถ้ามีทักษะที่ดีต่อการทำงาน ก็จะทำด้วยความทุ่มเท
- (5) ความมุ่งหวังที่ต่างระดับกัน ก็เกิดแรงกระตุ้นที่ต่างระดับกันด้วย คนที่ตั้งระดับความมุ่งหวังไว้สูงจะพยายามมากกว่าผู้ที่ตั้งระดับความมุ่งหวังไว้ต่ำ
- (6) การแสดงออกของความต้องการในแต่ละสังคมจะแตกต่างกันออกไปตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมของตน ยิ่งไปกว่านั้นคนในสังคมเดียวกันยังมีพฤติกรรมในการแสดงความต้องการที่ต่างกันอีกด้วย
- (7) ความต้องการอย่างเดียวกัน ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันได้
- (8) แรงจูงใจที่แตกต่างกัน ทำให้การแสดงออกของพฤติกรรมที่เหมือนกันได้
- (9) พฤติกรรมอาจสนองความต้องการได้หลาย ๆ ทาง และมากกว่าหนึ่งอย่างในเวลาเดียวกัน

2.3.2 ลักษณะของแรงจูงใจ

ตามที่ได้กล่าวถึงความหมายของแรงจูงใจไว้แล้วว่า แรงจูงใจ คือ ความต้องการภายในของแต่ละบุคคล ซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา โดยพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมานั้นจะมีความสัมพันธ์กับความต้องการภายในจิตใจของบุคคลนั้น ๆ ดังนั้น พฤติกรรมของบุคคล จึงมีผลมาจากแรงจูงใจใน 2 ลักษณะ¹² ดังนี้

¹¹ สุขวิทย์ บุญสุข. (2561). การศึกษาแรงจูงใจในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์การทำงานของพนักงาน Gen Y. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น, สาขาวิชาการจัดการวิสาหกิจสำหรับผู้บริหาร, หน้า 4-5.

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 5-6.

1) แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่มีความต้องการที่จะเรียนรู้หรือแสวงหาบางสิ่งบางอย่างด้วยตนเองโดยมิต้องให้บุคคลอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง แรงจูงใจประเภทนี้ ได้แก่

(1) ความต้องการ (Need) เนื่องจากทุกคนมีความต้องการที่อยู่ภายในอันจะทำให้เกิดแรงขับ แรงขับนี้จะก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและความพอใจ

(2) ทักษะคติ (Attitude) หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่ดี ที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้บุคคลทำพฤติกรรมที่เหมาะสม

(3) ความสนใจพิเศษ (Special Interest) ความสนใจในเรื่องใดเป็นพิเศษ จะเป็นแรงจูงใจที่ทำให้เกิดความเอาใจใส่ในสิ่งนั้น ๆ มากกว่าปกติ

2) แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่ได้รับแรงกระตุ้นมาจากภายนอกให้มองเห็นจุดหมายปลายทาง และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือการแสดงพฤติกรรมของบุคคล แรงจูงใจเหล่านี้ ได้แก่

(1) เป้าหมายหรือความคาดหวังของบุคคล เช่น พนักงานทดลองงานมีเป้าหมายที่จะได้รับการบรรจุเข้าทำงาน จึงพยายามตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถ

(2) ความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้า คนที่มีโอกาสทราบว่าตนจะได้รับความก้าวหน้าอย่างไรจากการกระทำนั้น ย่อมจะเป็นแรงจูงใจให้ตั้งใจและเกิดพฤติกรรมขึ้นได้

(3) บุคลิกภาพ ความประทับใจอันเกิดจากบุคลิกภาพจะจูงใจให้เกิดพฤติกรรม เช่น นักปกครอง หรือผู้จัดการจะต้องมีบุคลิกภาพของนักบริหารหรือผู้นำที่ดี หรือแม้แตพนักงานแนะนำความงามก็สามารถจูงใจให้ลูกค้าซื้อสินค้าได้ด้วยคุณสมบัติด้านบุคลิกภาพ เป็นต้น

(4) เครื่องล่อใจอื่น ๆ มีสิ่งล่อใจหลาย ๆ อย่างที่จะก่อให้เกิดแรงกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมขึ้น อาทิ การให้รางวัล อันเป็นเครื่องกระตุ้นให้อยากกระทำ หรือการลงโทษ ซึ่งกระตุ้นมิให้กระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง อย่างไรก็ดี มีข้อสังเกตว่า แม้เป้าหมายที่บุคคลต้องการคือ สิ่งล่อใจ แต่เมื่อใดก็ตามที่บรรลุเป้าหมายหรือได้สิ่งที่ล่อใจแล้ว บุคคลดังกล่าวมักจะหมดแรงจูงใจที่จะทำต่อไปด้วย

จากความหมายและลักษณะของแรงจูงใจที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า แรงจูงใจ คือ ความต้องการภายในของแต่ละบุคคลซึ่งเกิดจากแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอก เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา โดยพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมานั้น จะมีความสัมพันธ์กับความต้องการภายในจิตใจของบุคคลนั้น ๆ¹³

¹³ กาญจนา โปทยารส. (2557). แรงจูงใจและพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการธนาคารทางอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนานาชาติ แอสแตมฟอร์ด, คณะบริหารธุรกิจ, หน้า 29.

2.4 หลักกฎหมายเกี่ยวกับการติดดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม

การศึกษาครั้งนี้ มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการติดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ดังนี้

2.4.1 พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560¹⁴

มาตรา 44 กำหนดให้ “เมื่อผู้กู้ยืมเงินสำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้ว มีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับไปตามสัญญาผู้ยืมเงินคืนให้กองทุน ตามจำนวน ระยะเวลา และวิธีการที่กองทุนแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการจะกำหนดให้เริ่มติดดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กู้ยืมเงิน นับแต่เวลาใดภายหลังจากสำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้วก็ได้ แต่อัตราดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดที่คิด ณ วันทำสัญญา ต้องไม่เกินอัตราร้อยละเจ็ดจุดห้าต่อปี และห้ามมิให้ติดดอกเบี้ยทบต้น

ในกรณีจำเป็น ผู้จัดการอาจผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุนแตกต่างไปจากจำนวนระยะเวลา หรือวิธีการที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง หรือลดหย่อนหนี้ หรือระงับการชำระเงินคืนกองทุนตามที่ผู้กู้ยืมเงินร้องขอเป็นรายบุคคลหรือเป็นการทั่วไปก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 19 (11)

ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผู้ใดผิดนัดการชำระเงินคืนกองทุน และไม่ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันตามวรรคสามคณะกรรมการจะกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละหนึ่งจุดห้าต่อเดือนก็ได้”

ก. การชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้กองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์

ลักษณะที่ 2 เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็น ความต้องการหลัก ซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคนและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

ลักษณะที่ 3 เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลน หรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ

¹⁴ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.). (2565). คู่มือกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2565. ม.ป.ท.: ม.ป.พ., หน้า 35-49.

ลักษณะที่ 4 เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่เรียนดี เพื่อสร้างความเป็นเลิศ

ดังนั้น การชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมภายใต้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแต่ละลักษณะ ดังนี้

1) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในลักษณะที่ 1 ลักษณะที่ 2 และลักษณะที่ 3

ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนภายหลังจากวันที่ได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษาหรือมีคำสั่งให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาแล้วเป็นเวลา 2 ปี ในการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนดังกล่าว โดยให้ถือว่าวันที่ 5 กรกฎาคมแรก ภายหลังจากวันที่ได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษาหรือมีคำสั่งให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาแล้วเป็นเวลา 2 ปี เป็นวันครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน หากวันดังกล่าวตรงกับวันหยุดทำการของกองทุนให้ชำระเงินคืนในวันเปิดทำการถัดไป

ตัวอย่าง ผู้กู้ยืมเงินที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2565 มีระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปี ผู้กู้ยืมเงินจะครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนภายในวันที่ 5 กรกฎาคม 2568 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงกำหนดเวลาการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนของผู้กู้ยืมเงินในลักษณะที่ 1 ลักษณะที่ 2 และลักษณะที่ 3

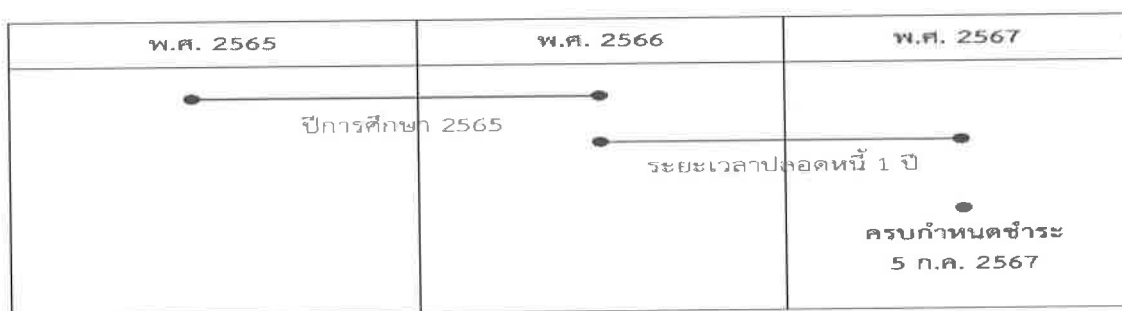
พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568
●	●		
ปีการศึกษา 2565			
	●	●	●
	ระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปี		
			ครบกำหนดชำระ 5 ก.ค. 2568

2) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในลักษณะที่ 4

ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนภายหลังจากวันที่ได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษา หรือมีคำสั่งให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาแล้วเป็นเวลา 1 ปี โดยให้ถือว่าวันที่ 5 กรกฎาคมแรก ภายหลังจากวันที่ได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษาหรือมีคำสั่งให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาแล้วเป็นเวลา 1 ปี เป็นวันครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน หากวันดังกล่าวตรงกับวันหยุดทำการของกองทุนให้ชำระเงินคืนในวันเปิดทำการถัดไป

ตัวอย่าง ผู้กู้ยืมเงินที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2565 มีระยะเวลาปลอดหนี้ 1 ปี ผู้กู้ยืมเงินจะครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนภายในวันที่ 5 กรกฎาคม 2567 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงกำหนดเวลาการชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุนของผู้กู้ยืมเงินในลักษณะที่ 4

ข. การผ่อนชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุน

1) ผู้กู้ยืมเงินในลักษณะที่ 1 ลักษณะที่ 2 และลักษณะที่ 3

หากในวันครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุน ผู้กู้ยืมเงินไม่สามารถชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุนได้ทั้งจำนวน ให้ผู้กู้ยืมเงินผ่อนชำระเงินค้ำประกันกองทุนเป็นงวด ๆ รายปี โดยต้องชำระให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 15 ปี (15 งวด) นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุน ดังนี้

(1) ให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุนงวดแรกเต็มจำนวน ซึ่งเป็นการชำระคืนเฉพาะเงินต้นไม่มีดอกเบี้ย สำหรับการชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุนในงวดต่อ ๆ ไป ให้ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้ในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี หรือในอัตราที่กองทุนประกาศกำหนด โดยให้ชำระภายในวันที่ 5 กรกฎาคมของแต่ละปี

(2) ให้ผู้กู้ยืมเงินผ่อนชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุน โดยจำนวนเงินต้นที่ต้องชำระในแต่ละงวดต้องไม่ต่ำกว่าอัตราที่กองทุนกำหนด ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงระยะเวลาการผ่อนชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุนของผู้กู้ยืมเงินในลักษณะที่ 1 ลักษณะที่ 2 และลักษณะที่ 3

งวดที่ชำระ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ร้อยละของเงินต้นที่ต้องชำระ	1.5	2.5	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0	6.0	7.0	8.0	9.0	10.0	11.0	12.0	13.0

การชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุนในงวดที่สองเป็นต้นไป ผู้กู้ยืมเงินอาจแบ่งชำระเงินในแต่ละงวดนั้นเป็นรายเดือนก็ได้ โดยให้ชำระในแต่ละเดือนให้ครบทั้งจำนวนสำหรับงวดนั้น ๆ

(3) หากผู้กู้ยืมเงินไม่ชำระหนี้ให้ครบจำนวนในงวดหนึ่งงวดใด จะตกเป็น ผู้ที่ผิดนัดชำระหนี้ และต้องชำระเงินเพิ่ม ได้แก่ เบี้ยปรับหรือค่าธรรมเนียมผิดนัดชำระเงินค้ำประกันในอัตรา ร้อยละ 7.5 ต่อปีของเงินต้น ในงวดที่ค้างชำระหรือตามอัตราที่กองทุนประกาศกำหนด

2) ผู้กู้ยืมเงินในลักษณะที่ 4

หากในวันครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน ผู้กู้ยืมเงินไม่สามารถชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนได้ทั้งจำนวน ให้ผู้กู้ยืมเงินผ่อนชำระเงินคืนกองทุนเป็นงวด ๆ รายปี โดยต้องชำระให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 10 ปี (10 งวด) นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน ดังนี้

(1) ให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนงวดแรกเต็มจำนวน ซึ่งเป็นการชำระคืนเฉพาะเงินต้นไม่มีดอกเบี้ย สำหรับการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนในงวดต่อ ๆ ไป ให้ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้ในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี หรือในอัตราที่กองทุนประกาศกำหนด โดยให้ชำระภายในวันที่ 5 กรกฎาคม ของแต่ละปี

(2) ให้ผู้กู้ยืมเงินผ่อนชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน โดยจำนวนเงินต้นที่ต้องชำระในแต่ละงวดต้องไม่ต่ำกว่าอัตราที่กองทุนกำหนด ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงระยะเวลาการผ่อนชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนของผู้กู้ยืมเงินในลักษณะที่ 4

งวดที่ชำระ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ร้อยละของเงินต้นที่ต้องชำระ	4.0	5.0	7.0	9.0	10.0	11.0	12.0	13.0	14.0	15.0

การชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนในงวดที่สองเป็นต้นไป ผู้กู้ยืมเงินอาจแบ่งชำระเงินในแต่ละงวดนั้นเป็นรายเดือนก็ได้ โดยให้ชำระในแต่ละเดือนให้ครบทั้งจำนวนสำหรับงวดนั้น ๆ

(3) หากผู้กู้ยืมเงินไม่ชำระหนี้ให้ครบจำนวนในงวดหนึ่งงวดใด จะตกเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้ และต้องชำระเงินเพิ่ม ได้แก่ เบี้ยปรับหรือค่าธรรมเนียมผิดนัดชำระเงินคืนในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของเงินต้น ในงวดที่ค้างชำระหรือตามอัตราที่กองทุนประกาศกำหนด

ค. ดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้

การคิดดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้ ให้คิดตั้งแต่วันที่ครบกำหนดชำระหนี้ของเงินต้นที่เหลือหลังจากชำระงวดแรกแล้ว โดยสามารถคำนวณดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้ ได้ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงการคำนวณอัตราดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้

$$\text{ดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้} = \frac{\text{เงินต้นคงเหลือทั้งหมด} \times \text{อัตราดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใด} \times \text{ระยะเวลา}}{365 \text{ วัน}}$$

ง. เงินเพิ่ม

หากผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระเงินเพิ่มตามที่กองทุนกำหนด ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนงวดหนึ่งงวดใด ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระเงินเพิ่มอันได้แก่ เบี้ยปรับ หรือค่าธรรมเนียมกรณีผิดนัดชำระเงินคืนในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของเงินต้นในงวดที่ค้างชำระนั้น โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 เป็นต้นไป โดยสามารถคำนวณเงินเพิ่มได้ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงการคำนวณเงินเพิ่ม

$$\text{เงินเพิ่ม} = \left[\frac{\text{เงินต้นงวดที่ค้างชำระ} \times \text{อัตราเงินเพิ่ม}}{365 \text{ วัน}} \right] \times \text{จำนวนวันที่ค้างชำระของงวดนั้น}$$

จ. ค่าธรรมเนียมในการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

กรณีที่มีค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมในการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนแต่ละครั้ง ให้เป็นไปตามที่สถาบันการเงินหรือนิติบุคคลที่รับชำระเงินเรียกเก็บ

ข. การชำระหนี้ผ่านองค์กรนายจ้าง

ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 42 ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามสัญญากู้ยืมเงินโดยเคร่งครัด เพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุนและการติดตามการชำระเงินคืนกองทุน ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) ให้ความยินยอมในขณะที่ทำสัญญากู้ยืมเงิน เพื่อให้ผู้มีหน้าที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร หักเงินได้พึงประเมิน (เงินเดือน/ค่าจ้างตามการจ้างแรงงาน) ของตนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ เพื่อชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาคืนกองทุน
- 2) แจ้งสถานะการเป็นผู้กู้ยืมเงินต่อหัวหน้าหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่ตนทำงานด้วยภายใน 30 วันนับแต่วันที่เริ่มปฏิบัติงาน และยินยอมให้หักเงินได้พึงประเมินของตนเพื่อชำระคืนกองทุน

3) ยินยอมให้กองทุนเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนที่อยู่ในครอบครองของบุคคลอื่น รวมทั้งยินยอมให้กองทุนเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และการชำระเงินคืนกองทุน

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 51 องค์กรนายจ้าง หมายถึง บุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือนิติบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร (เงินเดือน/ค่าจ้างตามการจ้างแรงงาน) มีหน้าที่หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินดังกล่าว เพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ โดยให้นำส่งกรมสรรพากรภายในกำหนด

ระยะเวลานำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากร ประกาศกำหนด

การหักเงินดังกล่าว ต้องหักให้กองทุนเป็นลำดับแรกถัดจากการหักภาษี ณ ที่จ่าย และการหักเงินเข้ากองทุนที่ผู้กู้ยืมเงินต้องถูกหักตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม

ปัจจุบันกองทุนได้เริ่มส่งหนังสือแจ้งการชำระหนี้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ด้วยวิธีการหักเงินเดือนถึงผู้กู้ยืม 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ (ปกติ) กลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่ทำสัญญาประนีประนอมยอมความก่อนฟ้องคดี และกลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่ทำสัญญาประนีประนอมยอมความในศาล (พิพากษาตามยอม) ดังนี้

- (1) กองทุนตรวจสอบข้อมูลของผู้กู้ยืมเงินจากผู้ถือครองข้อมูล ได้แก่ ประกันสังคม กรมบัญชีกลาง กรมสรรพากร
- (2) กองทุนส่งหนังสือแจ้งผู้กู้ยืมเงินก่อนที่นายจ้างจะทำการหักเงินเดือน
- (3) กองทุนส่งหนังสือแจ้งนายจ้างให้หักเงินเดือนผู้กู้ยืมเงิน (การหักเงินเดือนจะเริ่มต่อเมื่อกองทุนได้แจ้งต่อนายจ้างอย่างเป็นทางการเท่านั้น)
- (4) นายจ้างหักเงินเดือนนำส่งกรมสรรพากร

2.4.2 ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับผ่านความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2565

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า มาตรการในการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ไม่เอื้ออำนวยต่อการลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา อันเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในภาพรวม ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จึงได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2565 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 บางประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดกลไกในการชำระเงินคืนกองทุนให้มีความยืดหยุ่นและเป็นประโยชน์ต่อผู้กู้ยืมเงินมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถชำระเงินคืนกองทุนได้อย่างแท้จริง ดังนี้¹⁵

¹⁵ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. วาระที่ 1, การประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 1 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง วันอังคารที่ 1 พฤศจิกายน 2565.

ก. การชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

มาตรา 18 ของร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ให้ยกเลิกความในมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 44 เมื่อสำเร็จการศึกษา เลิกการศึกษา หรือพ้นสภาพการศึกษาแล้ว ให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับไปตามสัญญากู้ยืมเงินคืนให้กองทุนโดยไม่มีดอกเบี้ย ซึ่งจะชำระเงินคืนกองทุนทั้งจำนวนหรือผ่อนชำระก็ได้ ทั้งนี้ ตามจำนวน ระยะเวลา และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ในการชำระเงินคืนกองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้กู้ยืมเงินมีสิทธิได้รับประโยชน์จากระยะเวลาปลอดหนี้เป็นเวลาสองปีนับแต่วันที่สำเร็จการศึกษา เลิกการศึกษา หรือพ้นสภาพการศึกษา

เพื่อบรรเทาภาระของผู้กู้ยืมเงินให้สามารถชำระเงินคืนกองทุนได้ กองทุนอาจผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุนแตกต่างไปจากจำนวน ระยะเวลา หรือวิธีการที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง หรือลดหย่อนหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ แปรลงหนี้ใหม่ หรือระงับการชำระเงินคืนกองทุนตาม que ผู้กู้ยืมเงินร้องขอเป็นรายบุคคลหรือเป็นการทั่วไปก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

การดำเนินการตามวรรคสาม ให้กระทำได้แม้จะอยู่ในระหว่างการดำเนินคดี หรือมีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว หรืออยู่ในระหว่างการบังคับคดี

ในกรณีที่มีการทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ภายหลังมีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว หรือในระหว่างการบังคับคดี หากผู้กู้ยืมเงินผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ ถ้าระยะเวลาการบังคับคดีได้สิ้นสุดลงก่อนแล้วหรือเหลือไม่ถึงสามปี ให้ดำเนินการบังคับคดีได้ภายในสามปีนับแต่วันที่ผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้

ในกรณีที่มีการทำสัญญาแปลงหนี้ใหม่ภายหลังมีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว หรือในระหว่างการบังคับคดี ให้ถือว่าหนี้ตามคำพิพากษาเป็นอันระงับไป หากมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ ให้ถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น และให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ชำระหนี้ตามที่ระบุไว้ในสัญญาแปลงหนี้ใหม่”

จากบทบัญญัติข้างต้น ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้เปลี่ยนแปลงหลักการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มแตกต่างไปจากพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ใน 2 ประการ ดังนี้

1) ร่างพระราชบัญญัติ กำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ยืมที่ปลอดดอกเบี้ย ในขณะที่พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงิน

มีหน้าที่ต้องชำระดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดไม่เกินอัตราร้อยละเจ็ดจุดห้าต่อปีภายหลังที่สำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้ว

2) ร่างพระราชบัญญัติ กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ต้องเสียเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดการชำระเงินคืนกองทุน ในขณะที่พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละหนึ่งจุดห้าต่อเดือน

ข. การชำระหนี้ผ่านองค์กรนายจ้าง

มาตรา 23 ของร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 51 ให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนบรรดาที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนด มีหน้าที่หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินดังกล่าวเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ โดยให้นำส่งกรมสรรพากรภายในกำหนดระยะเวลานำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด”

มาตรา 24 ของร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคหกของมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

“เมื่อมีเหตุอันสมควรกองทุนจะยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มตามวรรคสี่ให้แก่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินเป็นการเฉพาะรายหรือเป็นการทั่วไปก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

จากบทบัญญัติข้างต้น ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้กำหนดให้มีการยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน ในกรณีที่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินมีเหตุจำเป็น หรือมีเหตุผลอันสมควร ไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ หรือหักแต่ไม่ได้ นำส่ง หรือนำส่งแต่ไม่ครบตามจำนวน หรือหักและนำส่งเกินกำหนดระยะเวลา

2.4.3 พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 2.4.2 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2565 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมกลไกในการชำระเงินคืนกองทุนตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 โดยกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ยืมที่ปลอดดอกเบี้ย

และเงินเพิ่ม อีกทั้งกำหนดให้มีการยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน ในกรณีที่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ หรือหักแต่ไม่ได้นำส่ง หรือนำส่งแต่ไม่ครบตามจำนวน หรือหักและนำส่งเกินกำหนดระยะเวลา

อย่างไรก็ดี เมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 136 นั้น ในคราวประชุมวุฒิสภาครั้งที่ 9 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่ 2) วันอังคารที่ 6 ธันวาคม 2565 ที่ประชุมได้ลงมติให้แก้ไขเพิ่มเติมและส่งร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมมายังสภาผู้แทนราษฎรเพื่อดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 137 (3)

ดังนั้น ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 4 ครั้งที่ 17 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่ 2) เป็นพิเศษ วันพุธที่ 28 ธันวาคม 2565 ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภา โดยร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2566 ตามราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 140 ตอนที่ 20 ก ลงวันที่ 19 มีนาคม 2566 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ก. การชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

มาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ให้ยกเลิกความในมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 44 เมื่อสำเร็จการศึกษา เลิกการศึกษา หรือพ้นสภาพการศึกษาแล้ว ให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับไปตามสัญญากู้ยืมเงินคืนให้กองทุน โดยจะชำระเงินคืนกองทุนทั้งจำนวนหรือผ่อนชำระก็ได้ ทั้งนี้ ตามจำนวน ระยะเวลา และวิธีการที่กองทุนกำหนด

คณะกรรมการจะกำหนดให้เริ่มคิดดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กู้ยืมเงิน นับแต่เวลาใดภายหลังที่สำเร็จการศึกษา เลิกการศึกษา หรือพ้นสภาพการศึกษาแล้วก็ได้ แต่อัตราดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดที่คิด ณ วันที่ทำสัญญา ต้องไม่เกินอัตราร้อยละหนึ่งต่อปี และห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยทบต้น หรือจะยกเว้นหรือลดหย่อนดอกเบี้ยให้แก่ผู้กู้ยืมเงินที่ชำระเงินคืนกองทุนครบถ้วน หรือมีประวัติชำระเงินคืนกองทุนดีต่อเนื่อง หรือกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในการชำระเงินคืนกองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้กู้ยืมเงินมีสิทธิได้รับประโยชน์จากรยะเวลาลดหนี้เป็นเวลาสองปีนับแต่วันที่สำเร็จการศึกษา เลิกการศึกษา หรือพ้นสภาพการศึกษา ทั้งนี้ คณะกรรมการจะขยายระยะเวลาลดหนี้ให้อีกไม่เกินสองปีก็ได้ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควร

เพื่อบรรเทาภาระของผู้กู้ยืมเงินให้สามารถชำระเงินคืนกองทุนได้ กองทุนอาจผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุนแตกต่างไปจากจำนวน ระยะเวลา หรือวิธีการที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง หรือลดหย่อนหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ หรือระงับการชำระเงินคืนกองทุนตามที่ผู้กู้ยืมเงินร้องขอเป็นรายบุคคลหรือเป็นการทั่วไปก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

การดำเนินการตามวรรคสี่ ให้กระทำได้แม้จะอยู่ในระหว่างการดำเนินคดี หรือมีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว หรืออยู่ในระหว่างการบังคับคดี

ในกรณีที่มีการทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ภายหลังมีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้วหรือในระหว่างการบังคับคดี หากผู้กู้ยืมเงินผิดนัดไม่ชำระเงินคืนกองทุนตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ ถ้าระยะเวลาการบังคับคดีได้สิ้นสุดลงก่อนแล้วหรือเหลือไม่ถึงสามปี ให้ดำเนินการบังคับคดีได้ภายในสามปีนับแต่วันที่ผิดนัดชำระเงินคืนกองทุนตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้

ในกรณีที่มีการทำสัญญาแปลงหนี้ใหม่ภายหลังมีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้วหรือในระหว่างการบังคับคดี ให้ถือว่าหนี้ตามคำพิพากษาเป็นอันระงับไป หากมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ ให้ถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น และให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ชำระเงินคืนกองทุนตามที่ระบุไว้ในสัญญาแปลงหนี้ใหม่

ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผู้ใดผิดนัดการชำระเงินคืนกองทุน และไม่ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันตามวรรคสี่ ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละศูนย์จุดห้าต่อปี เว้นแต่คณะกรรมการจะยกเว้นหรือลดหย่อนให้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

ข. การชำระหนี้ผ่านองค์กรนายจ้าง

มาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 51 ให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนบรรดาที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนด มีหน้าที่หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินดังกล่าวเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ โดยให้นำส่งกรมสรรพากรภายในกำหนดระยะเวลานำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด”

มาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคหกของมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

“เมื่อมีเหตุอันสมควรกองทุนจะยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มตามวรรคสี่ให้แก่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินเป็นการเฉพาะรายหรือเป็นการทั่วไปก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

จากบทบัญญัติข้างต้น พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ได้แก้ไขเพิ่มเติมหลักการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับวันพุธที่ 14 กันยายน 2565 ใน 2 ประการ ดังนี้

1) พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระดอกเบี้ยไม่เกินอัตราร้อยละหนึ่งต่อปี หรือจะยกเว้นหรือลดหย่อนดอกเบี้ยให้แก่ผู้กู้ยืมเงินที่ชำระเงินคืนกองทุนครบถ้วน หรือมีประวัติชำระเงินคืนกองทุนดีต่อเนื่องหรือกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

2) พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 กำหนดให้ในกรณีผิดนัดการชำระเงินคืนกองทุน ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละศูนย์จุดห้าต่อปี เว้นแต่คณะกรรมการจะยกเว้นหรือลดหย่อนให้ตามที่เห็นสมควร

ส่วนการกำหนดให้มีการยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินในกรณีที่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินมีเหตุจำเป็น หรือมีเหตุผลอันสมควร ไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ หรือหักแต่ไม่ได้นำส่ง หรือนำส่งแต่ไม่ครบตามจำนวน หรือหักและนำส่งเกินกำหนดระยะเวลา พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ให้คงไว้ตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับวันพุธที่ 14 กันยายน 2565 โดยไม่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแต่อย่างใด

2.4.4 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2563¹⁶

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่เกินร้อยละ 7.5 ต่อปี และเงินเพิ่มไม่เกินร้อยละ 1.5 ต่อเดือน (ร้อยละ 18 ต่อปี)

¹⁶ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.). คู่มือกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2565, หน้า 81-89.

ซึ่งเป็นอัตราขั้นสูงไว้ แต่ในทางปฏิบัติได้กำหนดอัตราที่เรียกเก็บจริงโดยอาศัยระเบียบคณะกรรมการ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อ การศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2563 ดังนี้

1) ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนงวดแรกเต็มจำนวน ซึ่งเป็นการชำระคืน เฉพาะเงินต้นไม่มีดอกเบี้ย สำหรับการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนในงวดต่อ ๆ ไป ให้ชำระคืนเงินต้นพร้อม ดอกเบี้ย หรือค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้ในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี หรือในอัตราที่กองทุนประกาศกำหนด

2) ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนงวดหนึ่งงวดใด ผู้กู้ยืมเงินต้อง ชำระเงินเพิ่มอันได้แก่ เบี้ยปรับหรือค่าธรรมเนียมกรณีผิดนัดชำระเงินคืนในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของเงินต้นในงวดที่ค้างชำระ หรือตามอัตราที่กองทุนประกาศกำหนด

2.5 หลักกฎหมายเกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มเฉพาะกรณีศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มในกรณีศึกษา การเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน ดังนี้

2.5.1 พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 2.4.1 การให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มีทั้งสิ้น 4 ลักษณะ โดยที่กรณีศึกษาครั้งนี้เป็นการให้ เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในลักษณะที่ 1 คือ การให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ซึ่งมีหลักเกณฑ์การคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม ดังนี้

ก. การชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

1) ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนภายหลังจากวันที่ได้รับอนุมัติ ให้สำเร็จการศึกษาหรือมีคำสั่งให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาแล้วเป็นเวลา 2 ปี โดยให้ถือว่า วันที่ 5 กรกฎาคมแรก ภายหลังจากวันที่ได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษาหรือมีคำสั่งให้พ้นสภาพการเป็น นักเรียนหรือนักศึกษาแล้วเป็นเวลา 2 ปี เป็นวันครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน หากวันดังกล่าว ตรงกับวันหยุดทำการของกองทุนให้ชำระเงินคืนในวันเปิดทำการถัดไป

2) หากในวันครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน ผู้กู้ยืมเงินไม่สามารถชำระเงิน กู้ยืมคืนกองทุนได้ทั้งจำนวน ให้ผู้กู้ยืมเงินผ่อนชำระเงินคืนกองทุนเป็นงวด ๆ รายปี โดยต้องชำระ ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 15 ปี (15 งวด) นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน ดังนี้

(1) ให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนงวดแรกเต็มจำนวน ซึ่งเป็นการ ชำระคืนเฉพาะเงินต้นไม่มีดอกเบี้ย สำหรับการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนในงวดต่อ ๆ ไป ให้ชำระคืนเงินต้น พร้อมดอกเบี้ย หรือค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้ในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี หรือในอัตราที่กองทุนประกาศ กำหนด โดยให้ชำระภายในวันที่ 5 กรกฎาคมของแต่ละปี

(2) ให้ผู้กู้ยืมเงินผ่อนชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุน โดยจำนวนเงินต้นที่ต้องชำระในแต่ละงวดต้องไม่ต่ำกว่าอัตราที่กองทุนกำหนดตามตารางที่ 3 ข้างต้น ส่วนการชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุนในงวดที่สองเป็นต้นไป ผู้กู้ยืมเงินอาจแบ่งชำระเงินในแต่ละงวดนั้นเป็นรายเดือนก็ได้ โดยให้ชำระในแต่ละเดือนให้ครบทั้งจำนวนสำหรับงวดนั้น ๆ

(3) หากผู้กู้ยืมเงินไม่ชำระหนี้ให้ครบจำนวนในงวดหนึ่งงวดใด จะตกเป็น ผู้ที่ผิดนัดชำระหนี้ และต้องชำระเงินเพิ่ม ได้แก่ เบี้ยปรับหรือค่าธรรมเนียมผิดนัดชำระเงินค้ำประกันในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของเงินต้น ในงวดที่ค้างชำระหรือตามอัตราที่กองทุนประกาศกำหนด

3) การคิดดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้ ให้คิดตั้งแต่วันที่ครบกำหนดชำระหนี้ของเงินต้นที่เหลือหลังจากชำระงวดแรกแล้ว โดยสามารถคำนวณดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้ได้ตามตารางที่ 5 ข้างต้น

4) กรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุนงวดหนึ่งงวดใด ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระเงินเพิ่ม ได้แก่ เบี้ยปรับ หรือค่าธรรมเนียมกรณีผิดนัดชำระเงินค้ำประกันในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของเงินต้นในงวดที่ค้างชำระนั้น โดยสามารถคำนวณเงินเพิ่มได้ตามตารางที่ 6 ข้างต้น

ข. การชำระหนี้ผ่านองค์กรนายจ้าง

1) ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ให้ความยินยอมในขณะที่ทำสัญญากู้ยืมเงิน เพื่อให้ผู้มีหน้าที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร หักเงินได้พึงประเมิน (เงินเดือน/ค่าจ้างตามการจ้างแรงงาน) ของตนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ เพื่อชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาค้ำประกันกองทุน

(2) แจ้งสถานการณืเป็นผู้กู้ยืมเงินต่อหัวหน้าหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่ตนทำงานด้วยภายใน 30 วันนับแต่วันที่เริ่มปฏิบัติงาน และยินยอมให้หักเงินได้พึงประเมินของตนเพื่อชำระค้ำประกันกองทุน

(3) ยินยอมให้กองทุนเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนที่อยู่ในครอบครองของบุคคลอื่น รวมทั้งยินยอมให้กองทุนเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และการชำระเงินค้ำประกันกองทุน

2) องค์กรนายจ้างซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร (เงินเดือน/ค่าจ้างตามการจ้างแรงงาน) มีหน้าที่หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินดังกล่าว เพื่อชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ โดยให้นำส่งกรมสรรพากรภายในกำหนดระยะเวลาส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด

3) การหักเงินดังกล่าว ต้องหักให้กองทุนเป็นลำดับแรกถัดจากการหักภาษี ณ ที่จ่ายและการหักเงินเข้ากองทุนที่ผู้กู้ยืมเงินต้องถูกหักตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญ

ข้าราชการ กฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม

2.5.2 พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ได้แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ดังนี้

ก. การชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

1) ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับไปตามสัญญา กู้ยืมเงินคืนให้กองทุนเมื่อสำเร็จการศึกษา เลิกการศึกษา หรือพ้นสภาพการศึกษาแล้ว โดยจะชำระเงินคืนกองทุนทั้งจำนวนหรือผ่อนชำระก็ได้ ทั้งนี้ ตามจำนวน ระยะเวลา และวิธีการที่กองทุนกำหนด

2) คณะกรรมการจะกำหนดให้เริ่มคิดดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กู้ยืมเงิน นับแต่เวลาใดภายหลังจากสำเร็จการศึกษา เลิกการศึกษา หรือพ้นสภาพการศึกษาแล้วก็ได้ แต่อัตราดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดที่คิด ณ วันที่ทำสัญญา ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี และห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยทบต้น หรือจะยกเว้นหรือลดหย่อนดอกเบี้ยให้แก่ผู้กู้ยืมเงินที่ชำระเงินคืนกองทุนครบถ้วน หรือมีประวัติชำระเงินคืนกองทุนดีต่อเนื่อง หรือกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

3) ในการชำระเงินคืนกองทุนตามข้อ 1) ให้ผู้กู้ยืมเงินมีสิทธิได้รับประโยชน์จากระยะเวลาปลอดหนี้เป็นเวลาสองปีนับแต่วันที่สำเร็จการศึกษา เลิกการศึกษา หรือพ้นสภาพการศึกษา ทั้งนี้ คณะกรรมการจะขยายระยะเวลาปลอดหนี้ให้อีกไม่เกินสองปีก็ได้ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควร

4) เพื่อบรรเทาภาระของผู้กู้ยืมเงินให้สามารถชำระเงินคืนกองทุนได้ กองทุนอาจผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุนแตกต่างไปจากจำนวน ระยะเวลา หรือวิธีการที่กำหนดไว้ตามข้อ 1) หรือลดหย่อนหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ แปรเปลี่ยนหนี้ใหม่ หรือระงับการชำระเงินคืนกองทุนตามที่ผู้กู้ยืมเงินร้องขอเป็นรายบุคคลหรือเป็นการทั่วไปก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

5) การดำเนินการตามข้อ 4) ให้กระทำได้แม้จะอยู่ในระหว่างการดำเนินคดี หรือมีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว หรืออยู่ในระหว่างการบังคับคดี

6) ในกรณีที่มีการทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ภายหลังมีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้วหรือในระหว่างการบังคับคดี หากผู้กู้ยืมเงินผิดนัดไม่ชำระเงินคืนกองทุนตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ ถ้าระยะเวลาการบังคับคดีได้สิ้นสุดลงก่อนแล้วหรือเหลือไม่ถึงสามปี ให้ดำเนินการบังคับคดีได้ภายในสามปีนับแต่วันที่ผิดนัดชำระเงินคืนกองทุนตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้

7) ในกรณีที่มีการทำสัญญาแปลงหนี้ใหม่ภายหลังมีคำพิพากษาของศาล อันถึงที่สุดแล้วหรือในระหว่างการบังคับคดี ให้ถือว่าหนี้ตามคำพิพากษาเป็นอันระงับไป หากมีการยึด หรืออายัดทรัพย์สินไว้ ให้ถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น และให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ชำระเงินคืน กองทุนตามที่ระบุไว้ในสัญญาแปลงหนี้ใหม่

8) ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผู้ใดผิดนัดการชำระเงินคืนกองทุน และไม่ได้รับอนุญาต ให้ผ่อนผันตามข้อ 4) ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี เว้นแต่คณะกรรมการจะยกเว้น หรือลดหย่อนให้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ข. การชำระหนี้ผ่านองค์กรนายจ้าง

1) องค์กรนายจ้างซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) แห่ง ประมวลรัษฎากร ไม่ว่าจะ เป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนด มีหน้าที่ หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินดังกล่าว เพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ โดยให้นำส่งกรมสรรพากรภายในกำหนด ระยะเวลา นำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากร ประกาศกำหนด

2) การหักเงินตามข้อ 1) ต้องหักให้กองทุนเป็นลำดับแรกถัดจากการหักภาษี ณ ที่จ่าย และการหักเงินเข้ากองทุนที่ผู้กู้ยืมเงินต้องถูกหักตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมาย ว่าด้วยการประกันสังคม

3) เมื่อกรมสรรพากรได้รับเงินจากผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามข้อ 1) แล้ว ให้นำส่งกองทุน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมสรรพากรกำหนด โดยความเห็นชอบของ กระทรวงการคลัง

4) ถ้าผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามข้อ 1) ไม่ได้หักเงินได้พึงประเมิน หักและไม่ได้ นำส่ง หรือนำส่งแต่ไม่ครบตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ หรือหักและนำส่งเกินกำหนดระยะเวลา ตามข้อ 1) ให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินรับผิดชอบใช้เงินที่ต้องนำส่งในส่วนของผู้กู้ยืมเงินตามจำนวนที่ กองทุนแจ้งให้ทราบ และต้องจ่ายเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือนของจำนวนเงินที่ผู้จ่ายเงินได้ พึงประเมินยังไม่ได้ นำส่ง หรือตามจำนวนที่ยังขาดไป แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ นับแต่วันถัดจากวันที่ ครบกำหนดต้องนำส่งตามข้อ 1)

5) ในกรณีที่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินได้หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินไว้ แล้ว ให้ถือว่าผู้กู้ยืมเงินได้ชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามจำนวนที่ได้หักไว้แล้ว

6) เมื่อมีเหตุอันสมควรกองทุนจะยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มตามข้อ 4) ให้แก่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินเป็นการเฉพาะรายหรือเป็นการทั่วไปก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

กล่าวโดยสรุป เมื่อพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 มีนาคม 2566 เป็นต้นมา ส่งผลให้การคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกรณีศึกษา เปลี่ยนแปลงจากหลักเกณฑ์เดิมตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ดังนี้

1) ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระดอกเบี้ยไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี หรือจะยกเว้นหรือลดหย่อนดอกเบี้ยให้แก่ผู้กู้ยืมเงินที่ชำระเงินคืนกองทุนครบถ้วน หรือมีประวัติชำระเงินคืนกองทุนดีต่อเนื่อง หรือกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

2) กรณีผิดนัดการชำระเงินคืนกองทุน ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี เว้นแต่คณะกรรมการจะยกเว้นหรือลดหย่อนให้ตามที่เห็นสมควร

3) กำหนดให้มีการยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินในกรณีที่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินมีเหตุจำเป็น หรือมีเหตุผลอันสมควร ไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ หรือหักแต่ไม่ได้นำส่ง หรือนำส่งแต่ไม่ครบตามจำนวน หรือหักและนำส่งเกินกำหนดระยะเวลา

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกษร ชินเมธิพิทักษ์ และคณะ (2545) ได้ศึกษาความต้องการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กรณีศึกษาจากมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาพบว่า นโยบายการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นนโยบายสำคัญในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นให้กับผู้เรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายในการศึกษาของครอบครัวที่มีรายได้น้อย เป็นการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาไกลตลาดด้วยการอุดหนุนการศึกษาโดยรัฐผ่านผู้เรียน อันเป็นการสร้างโอกาสให้กับผู้เรียนและก่อให้เกิดการแข่งขันของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ

อย่างไรก็ตาม แม้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัวของผู้กู้ได้มาก อีกทั้งเป็นประโยชน์ในการลดภาระของรัฐบาลในการอุดหนุนการศึกษาแก่ผู้เรียนโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา ซึ่งรัฐบาลไม่สามารถรับภาระในการพัฒนาสถาบันการศึกษาของรัฐให้เพียงพอกับผู้เรียน แต่กองทุนควรมีการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีสิทธิกู้ยืมได้ทราบอย่างทั่วถึง การกำหนดเกณฑ์รายได้ในปัจจุบันที่ตรวจสอบ

ได้ยาก การกำหนดให้จัดทำเอกสารสัญญากู้ยืมเป็นประจำทุกปีอันเป็นการสร้างภาระให้กับผู้กู้ และยังเพิ่มค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกองทุนโดยไม่เกิดประโยชน์ ตลอดจนการขาดการติดตามผลการศึกษาของผู้กู้

ดังนั้น กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ควรมีการกำหนดสิทธิการกู้ยืมตามความจำเป็นของผู้เรียน โดยให้บิดามารดามีส่วนร่วมกับภาระค่าใช้จ่ายในการศึกษาของผู้เรียนตามฐานะ และควรมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืมให้เหมาะสมกับสินเชื่อเพื่อการศึกษา เพื่อลดภาระของรัฐบาลหรือประชาชนผู้เสียภาษี เนื่องจากผู้เรียนจะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการศึกษาที่สูงขึ้น

กิริติกานต์ อ่อนนิม (2551) ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้เงินของนักเรียนที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของนักเรียน โรงเรียนพายัพเทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ โดยการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของนักเรียน คือ สถานภาพของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง จำนวนหนี้สินของผู้ปกครอง และแหล่งที่มาของเงินของนักเรียนเพื่อใช้จ่ายในปัจจุบัน ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา คือ สถานที่พักอาศัย จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว และจำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษา

พรรณฉวีณี พิภักดิ์ (2560) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและผลกระทบอันเกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ในส่วนที่กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้ก่อนกำหนดหรือผู้กู้ยืมเงินถูกบอกเลิกสัญญาจากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยการศึกษา พบว่าพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 47 และมาตรา 48 ประกอบระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ว่าด้วยการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2552 ข้อ 11 และข้อ 12 ได้ก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคในการชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษากับผู้กู้ยืมที่สำเร็จการศึกษา หรือพ้นจากสภาพนักเรียน หรือถูกกองทุนบอกเลิกสัญญา โดยบทบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินที่ขอชำระหนี้ก่อนกำหนด หรือถูกกองทุนบอกเลิกสัญญานั้น ต้องชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาทั้งหมดคืนกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาภายใน 30 วัน นับแต่วันถัดจากวันที่แจ้งบอกเลิกสัญญากับกองทุน หรือนับแต่วันถัดจากวันที่กองทุนแจ้งบอกเลิกสัญญา ซึ่งแตกต่างจากผู้กู้ยืมเงินที่สำเร็จการศึกษา หรือพ้นจากสภาพนักเรียนนักศึกษา ที่กฎหมายกำหนดให้ปลอดภาระการชำระหนี้ 2 ปี ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาหรือพ้นจากสภาพนักเรียน นักศึกษา และให้เวลาชำระหนี้คืนกองทุนสูงสุด 15 ปี ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี รวมระยะเวลาผ่อนชำระหนี้คืนทั้งหมดสูงสุด 17 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ยาวนานกว่าผู้กู้ยืมเงินที่ไม่ประสงค์จะกู้ยืมเงินต่อไปแล้วทำการบอกเลิกสัญญาต่อกองทุน หรือถูกกองทุนบอกเลิกสัญญา อันมีระยะเวลาการชำระหนี้คืนทั้งหมดเพียง 30 วัน ซึ่งผู้กู้ไม่สามารถชำระคืนได้จริงในทางปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดการผัดผ่อนชำระหนี้

ตกเป็นลูกหนี้ค้ำชำระเงินกู้ยืม ทำให้กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาขาดทุนหมุนเวียนที่จะนำมาใช้ในปีต่อไป และส่งผลกระทบต่อระบบการเงินการคลังของประเทศในระยะยาว

โดยสรุป จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น ประมวลผลการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา ด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่ประชากรกลุ่มด้อยโอกาสทางสังคม จะช่วยสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ และเสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาให้ทัดเทียมกัน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จึงได้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว โดยให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลักซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคน และมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลน หรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ และนักเรียนหรือนักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ

อย่างไรก็ดี การจะส่งต่อโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษารายใหม่ได้มีโอกาสนในการศึกษาเล่าเรียนโดยไม่ส่งผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดินในระยะยาวนั้น จำเป็นต้องสร้างแรงจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินมีวินัยทางการเงิน และชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนเป็นไปตามระยะเวลาและจำนวนเงินที่กำหนด ดังนั้น ดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม จึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการสร้างแรงจูงใจโดยเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้กู้ยืมเงินต้องปฏิบัติตามสัญญาด้วยการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

เมื่อร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับวันพุธที่ 14 กันยายน 2565 มีบทบัญญัติกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ยืมที่ปลอดดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม จึงไม่อาจสร้างแรงจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระหนี้คืนตามเวลาและจำนวนที่กำหนด อันอาจส่งผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดิน และสถานะทางการเงินของกองทุนที่อาจมีเงินทุนไม่เพียงพอสำหรับใช้หมุนเวียน ซึ่งต้องกลับไปพึ่งพางบประมาณแผ่นดินที่จะกลายเป็นภาระทางการคลังของประเทศในระยะยาวต่อไป ในขณะที่พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระดอกเบี้ยไม่เกินอัตราร้อยละหนึ่งต่อปี หรือจะยกเว้นหรือลดหย่อนดอกเบี้ยให้แก่ผู้กู้ยืมเงินที่ชำระเงินคืนกองทุนครบถ้วน หรือมีประวัติชำระเงินคืนกองทุนดีต่อเนื่อง หรือกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควร ส่วนในกรณีผิดนัดการชำระเงินคืนกองทุน กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละศูนย์จุดห้าต่อปี เว้นแต่คณะกรรมการจะยกเว้นหรือลดหย่อนให้ตามที่เห็นสมควร บทบัญญัติดังกล่าวอาจสร้างแรงจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินมีการชำระหนี้คืนกองทุนเป็นไปตามเวลาและจำนวนที่กำหนด อีกทั้งแก้ปัญหาค่าผิดนัดชำระหนี้ได้มากกว่าร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับวันพุธที่ 14 กันยายน 2565

ดังนั้น ผลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว จะทำให้การศึกษาเชื่อมโยงไปสู่การวิเคราะห์ผลกระทบต่ออันนำไปสู่การสรุปผลการศึกษาที่สมบูรณ์ในลำดับต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน” ใช้วิธีดำเนินการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงวิธีการวิเคราะห์และประเมินผล เพื่อให้การวิจัยมีคุณภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

3.1 วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากเอกสารปฐมภูมิ และเอกสารทุติยภูมิ รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษา วิเคราะห์ และประมวลผลหลักการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลต่อผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาตามกฎหมายดังกล่าว สำหรับเป็นข้อเสนอแนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมในการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย

3.2 ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา

- 3.2.1 กำหนดประเด็นปัญหา และสมมติฐานการศึกษา
- 3.2.2 สืบค้นแนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนวรรณกรรม
- 3.2.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์
- 3.2.4 วิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผลข้อมูล
- 3.2.5 ผลการศึกษา
- 3.2.6 สรุปผลการศึกษา
- 3.2.7 ข้อเสนอที่ได้จากการศึกษา

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 วิธีการ ได้แก่

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารปฐมภูมิ ได้แก่ รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และรายงานการประชุมของคณะกรรมการ สภาผู้แทนราษฎร

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทุติยภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากข้อมูลที่มีผู้อื่นเก็บรวบรวมไว้แล้วในรูปแบบ งานวิจัย หนังสือ ตำรา บทความ รายงานการศึกษาของ คณะกรรมการ วิทยานิพนธ์ คำชี้แจง คำพิพากษาศาลฎีกา คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บทบัญญัติของกฎหมายต่าง ๆ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในประเทศไทย แนวคิดเกี่ยวกับความเสมอภาคทางการศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นธรรมทางการศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสภาผู้แทนราษฎร พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ตลอดจนกฎหมาย ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

3.3.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก

เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ได้แก่ บุคคลในฝ่ายกระบวนการนิติบัญญัติ เช่น กรรมการวิสามัญพิจารณาพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร และกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น บุคคลที่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ทั้งกรณีชำระหนี้ปกติและกรณีผิดนัดชำระหนี้ บุคคลที่ไม่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ตลอดจนผู้ประกอบการซึ่งเป็นนายจ้างของบุคคลที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา

การสัมภาษณ์บุคคลดังกล่าว ใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยมีโครงสร้าง ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 เป็นความเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา โดยมีประเด็นคำถาม 5 ประเด็น ดังนี้

1) ความเห็นเกี่ยวกับการที่กฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ย

2) ความเห็นเกี่ยวกับการที่กฎหมายกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ต้องเสียเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดการชำระหนี้

3) ความเห็นเกี่ยวกับการที่กฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่รายจ่ายที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุน

4) ความเห็นเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย

5) ความเห็นเกี่ยวกับลำดับการตัดชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

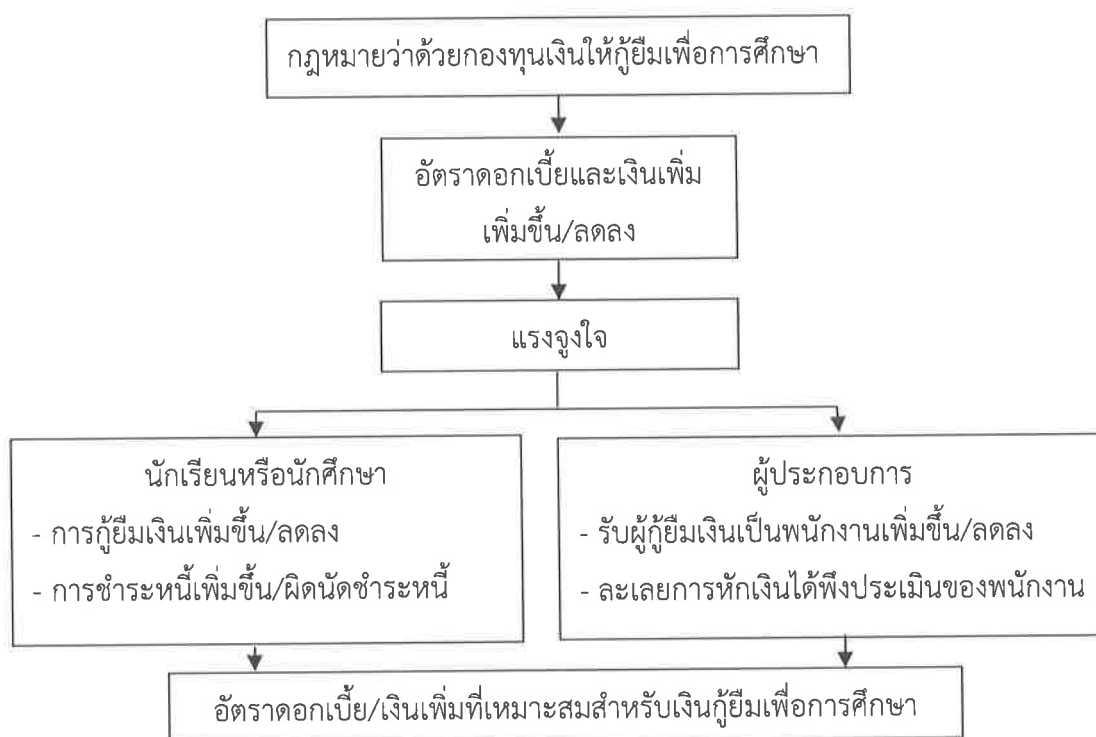
ส่วนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารในลักษณะเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ซึ่งผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหาและค้นหาแนวคิดภายใต้หลักการที่เกี่ยวข้องกับการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม รวมทั้งวิเคราะห์ความเชื่อมโยงสอดคล้องของแนวคิดดังกล่าวกับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับวันพุธที่ 14 กันยายน 2565 และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 อันนำไปสู่คำตอบในการศึกษา และค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย

3.5 กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาแนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วย
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง “แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน” สามารถจำแนกผลการศึกษาออกได้เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาปัญหาการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

4.1.1 การคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ถูกตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา ด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลักซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคน และมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลน หรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ และนักเรียนหรือนักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ

อย่างไรก็ดี แม้ปัจจุบันจะมีนักเรียน นักศึกษา ได้รับโอกาสทางการศึกษาไปแล้วจำนวนมากมาย แต่ขณะเดียวกันกองทุนก็ประสบปัญหาการผิदनัดชำระหนี้ในอัตราที่สูงถึงกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2564)¹⁷ เป็นเหตุให้กองทุนต้องใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับชำระหนี้เอาแก่ลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน ซึ่งในจำนวนลูกหนี้ที่ผิदनัดชำระหนี้ดังกล่าวประกอบไปด้วยผู้ที่มีได้ตั้งใจผิदनัดชำระหนี้ และผู้ที่ขาดวินัยทางการเงิน

จากผลการศึกษา พบว่า สาเหตุส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้กองทุนประสบปัญหาการผิदनัดชำระหนี้ เกิดจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและอัตราเงินเพิ่มกรณีผิदनัดชำระหนี้สูงเกินสมควร โดยมีผลจากปัญหาเชิงโครงสร้างของการชำระเงินคืนกองทุนตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ผนวกรวมกัน 3 ประการ ดังนี้

¹⁷ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.). ข้อมูลการชำระหนี้ [สไลด์]. การนำเสนอข้อมูลในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2.

1) การกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจ่ายชำระหนี้คืนกองทุนเป็นเงินก้อนรายปี พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 44 ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระหนี้คืนกองทุน พ.ศ. 2563 กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินเมื่อสำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษามาแล้วเป็นเวลา 2 ปี มีหน้าที่ต้องชำระหนี้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับไปตามสัญญากู้ยืมเงินคืนให้กองทุนทั้งจำนวน ทั้งนี้ หากในวันครบกำหนดชำระหนี้กู้ยืมคืนกองทุน ผู้กู้ยืมเงินไม่สามารถชำระหนี้กู้ยืมคืนกองทุนได้ทั้งจำนวน ให้ผู้กู้ยืมเงินผ่อนชำระหนี้คืนกองทุนเป็นงวด ๆ รายปี ซึ่งต้องชำระให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 15 ปี (15 งวด) นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระหนี้กู้ยืมคืนกองทุน โดยให้ชำระหนี้กู้ยืมคืนกองทุนงวดแรกเต็มจำนวน (ชำระคืนเฉพาะเงินต้นไม่มีดอกเบี้ย) สำหรับการชำระหนี้กู้ยืมคืนกองทุนในงวดต่อ ๆ ไป ให้ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี ภายในวันที่ 5 กรกฎาคมของแต่ละปี และให้ผู้กู้ยืมเงินผ่อนชำระหนี้กู้ยืมคืนกองทุน โดยจำนวนเงินต้นที่ต้องชำระในแต่ละงวดต้องไม่ต่ำกว่าอัตราที่กองทุนกำหนด ดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงสัดส่วนการผ่อนชำระหนี้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

งวดที่ชำระ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ร้อยละของเงินต้นที่ต้องชำระ	1.5	2.5	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0	6.0	7.0	8.0	9.0	10.0	11.0	12.0	13.0

จากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการชำระหนี้คืนกองทุนดังกล่าวข้างต้นที่กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้คืนเป็นเงินก้อนรายปี ถือเป็นจำนวนเงินที่ค่อนข้างสูงสำหรับผู้กู้ยืมเงินส่วนใหญ่ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ทำให้ผู้กู้ยืมเงินส่วนใหญ่ไม่สามารถเก็บออมเงินจำนวนมากเพื่อชำระหนี้กู้ยืมคืนเป็นรายปีได้ อีกทั้ง การที่กองทุนกำหนดค่างวดที่ต้องชำระในปีแรกเพียงร้อยละ 1.5 ของเงินต้นที่ต้องชำระ แต่จะทยอยปรับขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนปีสุดท้ายจะต้องชำระคืนร้อยละ 13 ของเงินต้นที่ต้องชำระทั้งหมด จึงเป็นเหตุให้ผู้กู้ยืมเงินเริ่มมีการผิดนัดชำระหนี้ในงวดปีที่สูงขึ้น เช่น เริ่มผิดนัดในงวดที่ 5 งวดที่ 6 หรืองวดที่ 7 เป็นต้น เนื่องจากงวดการชำระรายปีจะปรับเพิ่มขึ้นทุกปี ขณะที่รายได้ของผู้กู้ยืมเงินอาจไม่ได้ปรับขึ้นตาม ดังนั้น การกำหนดให้ชำระหนี้คืนเป็นเงินก้อนรายปีส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินไม่สามารถจ่ายชำระหนี้คืนกองทุนได้ และทำให้ผู้กู้ยืมเงินเริ่มผิดนัดชำระหนี้

ตัวอย่างปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในประเด็นดังกล่าว อาทิ กรณีนายรังสิมันต์ โรม อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคอนาคตใหม่ มีหนี้ค้างชำระหนี้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ณ เดือนพฤษภาคม 2562 จำนวน 202,360 บาท โดยนายรังสิมันต์ ได้ให้เหตุผลการค้างชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่า เมื่อกฎหมายกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาสามารถผ่อนชำระหนี้คืนกองทุนเป็นงวด ๆ รายปีได้ แต่ต้องชำระให้เสร็จสิ้นภายใน

ระยะเวลา 15 ปี นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนนั้น นายรังสิมันต์ จึงขอม่อนชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด จึงเป็นสาเหตุให้นายรังสิมันต์ ยังคงมีหนี้ค้างชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาต่อกองทุน¹⁸

2) การกำหนดอัตราดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ในกรณีผิดนัดชำระหนี้สูงเกินสมควร พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 44 ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2563 กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระดอกเบี้ยไม่เกินอัตราร้อยละเจ็ดจุดห้าต่อปีภายหลังที่สำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้ว และในกรณีผิดนัดการชำระเงินคืนกองทุน กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละหนึ่งจุดห้าต่อเดือน หรือเท่ากับร้อยละสิบแปดต่อปี ซึ่งอัตราเงินเพิ่มหรือเบี้ยปรับดังกล่าวเท่ากับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ซึ่งถือว่าสูงมาก เมื่อเทียบกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ

อย่างไรก็ตาม แม้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 จะกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไว้ที่ร้อยละเจ็ดจุดห้าต่อปี แต่ที่ผ่านมากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไว้ที่ร้อยละหนึ่งต่อปีเท่านั้น เพื่อเป็นการชดเชยผลของอัตราเงินเฟ้อที่จะทำให้มูลค่าของเงินกองทุนลดลงทุกปี ส่วนเงินเพิ่มหรือเบี้ยปรับในกรณีผิดนัดการชำระเงินคืนกองทุน ได้กำหนดไว้ที่อัตราร้อยละเจ็ดจุดห้าต่อปีของเงินงวดที่ผิดนัดโดยเทียบเคียงจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและอัตราเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดชำระเงินคืนกองทุน

รายการ	อัตราดอกเบี้ย	อัตราเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ)
พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560	กำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่ร้อยละ 7.5 ต่อปี	กำหนดเพดานอัตราเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ที่ร้อยละ 18 ต่อปี
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เรียกเก็บจริง	กำหนดให้คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี	กำหนดให้คิดเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ร้อยละ 7.5 ต่อปี

3. การกำหนดลำดับการตัดชำระหนี้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

การที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กำหนดลำดับการตัดชำระหนี้โดยให้นำเงินที่ผู้กู้ยืมเงินจ่ายชำระหนี้คืนกองทุนนำมาตัดชำระหนี้เงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ก่อนเป็นลำดับแรก จากนั้น

¹⁸ “รังสิมันต์” แจง 4 ข้อ โต้คำกล่าวหาไม่ใช้หนี้ กยศ. ชัดคนกูเรื่องมั่งง่าย. (23 สิงหาคม 2562). ไทยรัฐออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2566, จาก <https://www.thairath.co.th/news/politic/1644048>.

จึงนำเงินส่วนที่เหลือไปตัดชำระหนี้ดอกเบี้ย และเงินต้น เป็นลำดับสุดท้าย ถือเป็นสร้างภาระให้แก่ผู้กู้ยืมเงินเกินสมควร เพราะแม้ผู้กู้ยืมเงินจะผ่อนชำระเงินคืนให้แก่กองทุนเป็นจำนวนมากเพียงใด แต่เมื่อหนี้ในส่วนเงินต้นยังคงเท่าเดิมหรือลดลงเล็กน้อย โอกาสที่ผู้กู้ยืมเงินจะหลุดพ้นจากการเป็นหนี้ก็ช้าลง ส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินขาดกำลังใจในการจ่ายชำระหนี้ และเริ่มผิณฑชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง จนท้ายที่สุดผู้กู้ยืมเงินต้องหยุดจ่ายชำระหนี้ให้แก่กองทุน

จากโครงสร้างการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าการที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีรูปแบบการชำระเงินกู้ยืมคืนเพียงรูปแบบเดียว โดยเป็นการชำระคืนเป็นรายปี ซึ่งถือเป็นจำนวนเงินที่ค่อนข้างสูงสำหรับผู้กู้ยืมเงินส่วนใหญ่ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ผู้กู้ยืมเงินจึงไม่สามารถเก็บออมเงินจำนวนมากเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนเป็นรายปีได้ จึงเป็นเหตุให้ผู้กู้ยืมเงินเริ่มมีการผิณฑชำระหนี้ในงวดปีที่สูงขึ้น เมื่อผนวกกับการคิดดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ในอัตราที่สูงเกินสมควร รวมทั้งกำหนดลำดับการตัดชำระหนี้โดยเรียงจากเงินเพิ่ม ดอกเบี้ย และต้นเงิน เป็นลำดับสุดท้าย ส่งผลให้โอกาสที่ผู้กู้ยืมเงินจะหลุดพ้นจากการเป็นหนี้เป็นไปได้ยาก

นอกจากนี้ จากผลการศึกษา พบว่า การที่พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้ในกรณีที่นายจ้างไม่ได้หักเงินได้ของผู้กู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน นายจ้างต้องจ่ายเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินที่ไม่ได้นำส่งหรือตามจำนวนที่ยังขาดไป กรณีดังกล่าวได้สร้างภาระให้แก่ผู้ประกอบการเกินสมควร และอาจส่งผลกระทบต่อทัศนคติของนายจ้างที่อาจไม่ต้องการรับลูกจ้างที่เป็นผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเข้าทำงาน อีกทั้ง หนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นความผูกพันระหว่างลูกจ้างผู้กู้ยืมเงิน และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยนายจ้างไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในสัญญาผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาด้วยแต่อย่างใด ดังนั้น การกำหนดหน้าที่ให้นายจ้างหักเงินได้ของลูกจ้างเพื่อนำส่งให้แก่กองทุนนั้น ควรคำนึงถึงลักษณะของนายจ้างแต่ละราย ซึ่งมีความพร้อมไม่เท่ากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายจ้างซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่อาจไม่มีเงินทุนหรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเท่ากับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดใหญ่

ดังนั้น จากสภาพปัญหาดังกล่าว เมื่อมาตรการในการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ไม่เอื้ออำนวยต่อการลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา อันเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในภาพรวม จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อกำหนดกลไกให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถชำระเงินคืนกองทุนตามความสามารถในการหารายได้ และสร้างวินัยในการชำระเงินคืนกองทุน เพื่อสร้างความยั่งยืนแก่กองทุน โดยสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2565

4.1.2 การคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ฉบับสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2565)

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 โดยกำหนดกลไกในการชำระหนี้ค่างกองทุนให้มีความยืดหยุ่นและเป็นประโยชน์ต่อผู้กู้ยืมเงินมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถชำระหนี้ค่างกองทุนได้อย่างแท้จริง อันจะช่วยให้การชำระหนี้มีความเป็นธรรมและสอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงิน และยังส่งผลต่อเนื่องให้การผัดผ่อนชำระหนี้ลดน้อยลงไปด้วย โดยร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้ถือเป็นร่างหลักในการพิจารณานั้น ได้แก้ไขเพิ่มเติมหลักการเกี่ยวกับการชำระหนี้ค่างกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถชำระหนี้ค่างกองทุนได้ อันเป็นการแก้ไขปัญหากับโครงสร้างการชำระหนี้ค่างกองทุนตามผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ไว้ในข้อ 4.1.1 ดังนี้

- 1) ปรับปรุงเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยให้คิดดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไม่เกินอัตราร้อยละสองต่อปี และห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยทบต้น
- 2) ปรับปรุงเพดานอัตราเงินเพิ่มในกรณีผู้กู้ยืมเงินผัดผ่อนการชำระหนี้ค่างกองทุน โดยให้คิดเงินเพิ่มไม่เกินอัตราร้อยละหนึ่งต่อปี
- 3) กำหนดหลักการในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระหนี้ค่างกองทุนในลักษณะยืดหยุ่น เช่น การผ่อนชำระเป็นรายเดือน รายไตรมาส หรือรายปี และลำดับการตัดชำระหนี้ค่างซึ่งให้นำไปหักต้นเงินก่อนแล้วจึงไปหักดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม รวมถึงมาตรการจูงใจอื่น ๆ

นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดให้นายจ้างหักเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นลูกจ้าง โดยกำหนดให้เฉพาะนายจ้างที่มีความพร้อมต่อการหักและนำส่งเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินผ่านกรมสรรพากร และอาจยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่ นายจ้างที่ไม่ได้หักและนำส่งเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินในกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควรอีกด้วย

อย่างไรก็ดี ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการวิสามัญ ได้มีการแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม จากเดิมในชั้นรับหลักการของสภาผู้แทนราษฎร เป็นดังนี้

“มาตรา 44 เมื่อสำเร็จการศึกษา เลิกการศึกษา หรือพ้นสภาพการศึกษาแล้ว ให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระหนี้ค่างเพื่อการศึกษาที่ได้รับไปพร้อมทั้งดอกเบี้ยตามสัญญาผู้กู้ยืมเงิน

คืนให้กองทุน โดยจะชำระเงินคืนกองทุนทั้งจำนวนหรือผ่อนชำระก็ได้ ทั้งนี้ ตามจำนวน ระยะเวลา และวิธีการที่กองทุนกำหนด

คณะกรรมการจะกำหนดให้เริ่มคิดดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กู้ยืมเงิน นับแต่เวลาใดภายหลังจากสำเร็จการศึกษา เลิกการศึกษา หรือพ้นสภาพการศึกษาแล้วก็ได้ แต่อัตราดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดที่คิด ณ วันทำสัญญา ต้องไม่เกินอัตราร้อยละศูนย์จุดสองห้าต่อปี และห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยทบต้น...”

สำหรับบทบัญญัติเกี่ยวกับเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดการชำระหนี้ จากเดิมในชั้นรับหลักการที่กำหนดว่า “ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผู้ใดผิดนัดการชำระเงินคืนกองทุน และไม่ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันตามวรรคห้า ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละหนึ่งต่อปี เว้นแต่คณะกรรมการจะยกเว้นหรือลดหย่อนให้ตามที่เห็นสมควร” คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ตัดบทบัญญัติดังกล่าวออกไป ส่งผลให้ในกรณีผู้กู้ยืมเงินผิดนัดการชำระหนี้ ผู้กู้ยืมเงินดังกล่าวไม่ต้องชำระเงินเพิ่มให้แก่กองทุนแต่อย่างใด คงชำระแต่เฉพาะเงินต้นและดอกเบี้ยในอัตราไม่เกินร้อยละศูนย์จุดสองห้าต่อปีเท่านั้น ส่วนบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดให้นายจ้างหักเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นลูกจ้างนั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญไม่ได้แก้ไขเพิ่มเติมแต่อย่างใด

ต่อมา ในชั้นการพิจารณาในวาระที่ 2 และวาระที่ 3 ของสภาผู้แทนราษฎรนั้น ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและมีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมเฉพาะบทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม จากเดิมในชั้นกรรมาธิการวิสามัญที่กำหนดให้คิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไม่เกินอัตรา ร้อยละศูนย์จุดสองห้าต่อปี แก้ไขเป็น “มาตรา 44 เมื่อสำเร็จการศึกษา เลิกการศึกษา หรือพ้นสภาพการศึกษาแล้ว ให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับไปตามสัญญาผู้กู้ยืมเงินคืนให้กองทุนโดยไม่มีดอกเบี้ย ซึ่งจะชำระเงินคืนกองทุนทั้งจำนวนหรือผ่อนชำระก็ได้...” ส่งผลให้การกู้ยืมเงินจากกองทุนไม่มีดอกเบี้ยและเงินเพิ่มในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินมีการผิดนัดชำระหนี้

ทั้งนี้ การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมและเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดชำระหนี้ ตลอดจนการกำหนดให้นายจ้างหักเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นลูกจ้างคืนกองทุน ตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและเงินเพิ่มในวาระต่าง ๆ
ของสภาผู้แทนราษฎร

รายการ	ชั้นรับหลักการ วาระที่ 1 ของสภาผู้แทนราษฎร	ชั้นกรรมาธิการวิสามัญ พิจารณาร่าง พระราชบัญญัติ	ชั้นพิจารณา วาระที่ 2 และการลงมติ วาระที่ 3 ของสภาผู้แทนราษฎร
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม	ไม่เกินอัตราร้อยละ 2 ต่อปี	ไม่เกินอัตราร้อยละ 0.25 ต่อปี	ไม่มีดอกเบี้ยเงินกู้ยืม

ตารางที่ 9 แสดงการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและเงินเพิ่มในวาระต่าง ๆ
ของสภาผู้แทนราษฎร (ต่อ)

รายการ	ชั้นรับหลักการ วาระที่ 1 ของสภาผู้แทนราษฎร	ชั้นกรรมาธิการวิสามัญ พิจารณาร่าง พระราชบัญญัติ	ชั้นพิจารณา วาระที่ 2 และการลงมติ วาระที่ 3 ของสภาผู้แทนราษฎร
อัตราเงินเพิ่มในกรณี ผิดนัดชำระหนี้	ไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี	ไม่มีเงินเพิ่ม	ไม่มีเงินเพิ่ม
การกำหนดให้นายจ้าง หักเงินได้ของผู้กู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นลูกจ้าง	ยกเว้นหรือลดหย่อน เงินเพิ่มให้แก่ นายจ้าง ที่ไม่ได้หักและนำส่ง เงินได้ของลูกจ้าง ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น และสมควร	ยกเว้นหรือลดหย่อน เงินเพิ่มให้แก่ นายจ้าง ที่ไม่ได้หักและนำส่ง เงินได้ของลูกจ้าง ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น และสมควร	ยกเว้นหรือลดหย่อน เงินเพิ่มให้แก่ นายจ้าง ที่ไม่ได้หักและนำส่ง เงินได้ของลูกจ้าง ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น และสมควร

การกำหนดให้การกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจากกองทุนปราศจากดอกเบี้ยและเงินเพิ่มนั้น ผู้ศึกษาวิเคราะห์แล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าว แม้จะส่งผลดีต่อประชาชนโดยช่วยให้การเข้าถึงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความเป็นธรรมมากขึ้น ทั้งยังช่วยให้การชำระหนี้คืนกองทุนมีความสอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงิน แต่ในขณะเดียวกันก็อาจส่งผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดิน และสถานะทางการเงินของกองทุนที่อาจมีเงินทุนไม่เพียงพอสำหรับใช้หมุนเวียน เพื่อปล่อยกู้ให้แก่ นักเรียนและนักศึกษา รายใหม่ และต้องกลับไปพึ่งพางบประมาณแผ่นดินที่จะกลายเป็นภาระทางการคลังของประเทศในระยะยาว เพราะนอกจากร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จะเปลี่ยนแปลงหลักการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มแตกต่างไปจากเดิมแล้ว ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวยังกำหนดบทเฉพาะกาลให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการชำระหนี้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยร่างพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับแก่ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน ซึ่งกู้ยืมเงินหรือค้ำประกันไว้แล้ว ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ยกเว้นเงินเพิ่มให้กับผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันดังกล่าวด้วย

นอกจากนี้ การให้กู้ยืมเงินโดยปราศจากดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ข้างต้น อาจไม่ช่วยให้การผิดนัดชำระหนี้ลดน้อยลงเท่าที่ควร เนื่องจาก การกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ยืมที่ปลอดดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม จะไม่สร้างแรงจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระหนี้คืนตามเวลาและจำนวนที่กองทุนกำหนด เพราะถึงแม้จะชำระหนี้คืนไม่เป็นไปตามที่กำหนดดังกล่าว ผู้กู้ยืมเงินก็ไม่ต้องชำระเงินเพิ่มแต่อย่างใด และยิ่งไปกว่านั้นจะสร้างความเหลื่อมล้ำระหว่างลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ กับลูกหนี้ที่มีวินัยทางการเงิน

โดยมีประวัติการชำระหนี้ดีมาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งยังส่งเสริมให้ประชาชนชาตวินัยในการชำระหนี้ อีกด้วย ดังนั้น หลักการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มจึงนับเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่นิยมนำมาใช้ในการสร้างวินัยทางการเงิน และช่วยให้ลูกหนี้ไม่ผิดนัดชำระหนี้ได้อย่างเห็นผลเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนากฎหมาย กองพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และนายชัยณรงค์ กัจฉปานันท์ ผู้จัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ดังนี้¹⁹

(1) เห็นควรกำหนดให้มีดอกเบี้ย เบี้ยปรับหรือเงินเพิ่ม เนื่องจากกลไกให้มีดอกเบี้ย เบี้ยปรับหรือเงินเพิ่ม เป็นกลไกหนึ่งที่ทำให้ผู้กู้ยืมเงินมีวินัยทางการเงินและนำเงินกลับมาคืนให้แก่กองทุน และเพื่อให้กองทุนมีเงินมาใช้หมุนเวียนในการปล่อยกู้ให้แก่นักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีทุนทรัพย์ ได้มีเงินกู้เรียน ดังนั้น หากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่มีดอกเบี้ย เบี้ยปรับหรือเงินเพิ่ม ก็อาจกระทบต่อวินัยทางการเงินของผู้กู้ยืมเงิน ทำให้ผู้กู้ยืมเงินบางส่วนขาดแรงจูงใจและชะลอการชำระคืนเงินต้น อาจทำให้กองทุนไม่มีเงินหมุนเวียนเพียงพอ กระทบต่อสภาพคล่องของกองทุน และมีผลกระทบต่อการปล่อยกู้ในอนาคต รวมทั้งอาจต้องกลับไปพึ่งพาเงินจากงบประมาณแผ่นดินเหมือนเดิม

(2) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีวัตถุประสงค์ให้กู้ยืมเงินแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา ซึ่งต่างกับการลงทุนหรือให้เปล่า และด้วยเหตุที่ กยศ. เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่แสวงหากำไร และเป็นกองทุนในลักษณะเงินทุนหมุนเวียนซึ่งต้องมีรายรับและรายจ่ายเข้าออกตลอด โดยรายรับดังกล่าวเกิดจากผู้กู้ยืมเงินที่เรียนจบกลับมาชำระหนี้ให้แก่กองทุน ส่วนรายจ่าย คือ กองทุนให้เงินกู้ยืมแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เมื่อมีการกู้ยืมเงินไม่ว่าจะเป็นกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาหรือการกู้ยืมเงินแบบไหน ก็ต้องมีการใช้เงินคืนกลับมา รวมถึงอาจจะต้องจ่ายดอกเบี้ยหรือเบี้ยปรับร่วมด้วย ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ จึงจำเป็นต้องมีกลไกที่จะทำให้ผู้กู้ยืมเงินที่เรียนจบกลับมาชำระหนี้ นั่นก็คือ การกำหนดดอกเบี้ยนั่นเอง

(3) สำหรับเบี้ยปรับ ถือว่าเป็นกลไกที่สำคัญมากอีกกลไกหนึ่ง เพราะการกำหนดเบี้ยปรับดังกล่าวนี้ จะทำให้ผู้กู้ยืมเงินมีวินัยทางการเงินและคืนเงินกลับมาให้แก่กองทุน แต่อย่างไรก็ดี การกำหนดเบี้ยปรับก็ไม่ควรกำหนดเบี้ยปรับที่สูงจนเกินไป เพราะถ้าหากกำหนดเบี้ยปรับที่สูง อาจทำให้ผู้กู้ยืมเงินไม่มีศักยภาพที่จ่ายคืน ดังนั้น ควรกำหนดเบี้ยปรับไว้เพียงเพื่อให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนเท่านั้น

¹⁹ สำนักกฎหมาย. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2565). เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว), หน้า 76-87.

(4) ด้วยเหตุที่ผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาในปัจจุบัน ไม่สามารถชำระหนี้ได้และผิดนัดชำระหนี้ จนกระทั่งมีการบังคับคดีและมีการฟ้องร้องคดีต่อศาลเป็นจำนวนมาก จากปัญหาดังกล่าว ร่างพระราชบัญญัติจึงกำหนดให้มีผลย้อนหลังกับผู้กู้ยืมเงินรายเดิมก่อนที่จะมีการแก้ไขกฎหมายด้วย แต่จะไม่มีผลย้อนหลังไปสำหรับผู้กู้ยืมเงินรายที่ได้ปิดหนี้ไปแล้วก่อนหน้ากฎหมายมีผลบังคับใช้ ซึ่งอาจเกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมกับผู้กู้ยืมเงินดังกล่าว ทั้งที่มีวินัยทางการเงินและประวัติการชำระหนี้ดีมาอย่างต่อเนื่อง

4.1.3 การคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566

ตามที่ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2565 ได้กำหนดให้การกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นการกู้ยืมเงินที่ปราศจากดอกเบี้ยและเงินเพิ่มนั้น ต่อมาเมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้เข้าสู่การพิจารณาของวุฒิสภา วุฒิสภาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับดอกเบี้ยเงินกู้ยืม จากเดิมเป็นดังนี้

“มาตรา 44 เมื่อสำเร็จการศึกษา เลิกการศึกษา หรือพ้นสภาพการศึกษาแล้ว ให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับไปตามสัญญาผู้กู้ยืมเงินคืนให้กองทุน โดยจะชำระเงินคืนกองทุนทั้งจำนวนหรือผ่อนชำระก็ได้ ทั้งนี้ ตามจำนวน ระยะเวลา และวิธีการที่กองทุน กำหนด

คณะกรรมการจะกำหนดให้เริ่มคิดดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กู้ยืมเงินนับแต่เวลาใดภายหลังจากสำเร็จการศึกษา เลิกการศึกษา หรือพ้นสภาพการศึกษาแล้วก็ได้ แต่อัตราดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดที่คิด ณ วันที่ทำสัญญา ต้องไม่เกินอัตราร้อยละหนึ่งต่อปี และห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยทบต้น หรือจะยกเว้นหรือลดหย่อนดอกเบี้ยให้แก่ผู้กู้ยืมเงินที่ชำระเงินคืนกองทุนครบถ้วน หรือมีประวัติชำระเงินคืนกองทุนดีต่อเนื่อง หรือกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด...”

สำหรับบทบัญญัติเกี่ยวกับเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ในกรณีผิดนัดการชำระหนี้ วุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติมเป็นดังนี้

“ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผู้ใดผิดนัดการชำระเงินคืนกองทุน และไม่ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันตามวรรคสี่ ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละศูนย์จุดห้าต่อปี เว้นแต่คณะกรรมการจะยกเว้นหรือลดหย่อนให้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ กำหนด”

นอกจากนี้ วุฒิสภายังได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาการผ่อนชำระเงินคืนกองทุน ลำดับการตัดชำระหนี้ และกำหนดมาตรการจูงใจเพื่อให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ผิดนัดชำระหนี้ ดังนี้

“มาตรา 44/1 หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 19 (8) ต้องเป็นไปตามหลักการดังต่อไปนี้

(1) ระยะเวลาการผ่อนชำระเงินคืนกองทุน ต้องคำนึงถึงรายได้และความสามารถในการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมเงินประกอบด้วย แต่ต้องไม่เกินสิบห้าปีนับแต่วันที่เริ่มชำระ เว้นแต่กรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควรจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปอีกก็ได้...

(2/1) ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินมีหนี้ค้างชำระทั้งต้นเงิน ดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใด และเงินเพิ่ม เงินที่ผู้กู้ยืมเงินชำระให้นำไปหักต้นเงินเฉพาะส่วนที่ครบกำหนด ดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดและเงินเพิ่มตามลำดับ...

(4) การกำหนดมาตรการจูงใจเพื่อให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ผิดนัดชำระเงินคืนกองทุนหรือชำระเงินคืนกองทุนครบถ้วนก่อนกำหนดเวลา ซึ่งอาจเป็นการลดหย่อนต้นเงินหรือให้ประโยชน์อื่นใดก็ได้”

สำหรับบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดให้นายจ้างหักเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นลูกจ้างชำระคืนกองทุน โดยกำหนดให้ยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่นายจ้างที่ไม่ได้หักและนำส่งเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินในกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควรนั้น วุฒิสภาไม่ได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัตินี้ดังกล่าวแต่อย่างใด

ดังนั้น จากผลของการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวของวุฒิสภา ส่งผลให้การกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจากกองทุน ให้คิดดอกเบี้ยได้ไม่เกินอัตราร้อยละหนึ่งต่อปี แต่สามารถยกเว้นหรือลดหย่อนดอกเบี้ยให้แก่ผู้กู้ยืมเงินที่ชำระเงินคืนกองทุนครบถ้วน หรือมีประวัติชำระเงินคืนกองทุนดีต่อเนื่อง หรือกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควรได้ ส่วนการคิดเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ ให้เสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละศูนย์จุดห้าต่อปี เว้นแต่คณะกรรมการจะยกเว้นหรือลดหย่อนให้ตามที่เห็นสมควร โดยให้นำเงินที่ผู้กู้ยืมเงินชำระไปตัดส่วนของเงินต้นก่อน ตามด้วยดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม ตามลำดับ เพื่อให้สะท้อนเจตนารมณ์ของกองทุนที่ต้องการให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถชำระหนี้ได้ การปรับลำดับการตัดชำระหนี้เช่นนี้จะทำให้การผิดนัดชำระหนี้เกิดยากขึ้น และการจ่ายชำระคืนกองทุนเร็วขึ้น ทำให้ผู้กู้ยืมเงินมีกำลังใจในการจ่ายชำระหนี้ อีกทั้งการปรับให้ลำดับการตัดชำระหนี้ตัดในส่วนก่อนของเงินต้นก่อนดอกเบี้ยจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กองทุนได้รับการชำระหนี้กลับเข้าสู่กองทุนสูงขึ้นอีกด้วย

ทั้งนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภานั้น สภาผู้แทนราษฎรได้มีมติเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2565 ส่งผลให้ร่างพระราชบัญญัติมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย กล่าวคือ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2566 ตามราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 140 ตอนที่ 20 ก ลงวันที่ 19 มีนาคม 2566

ตารางที่ 10 แสดงการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและเงินเพิ่ม
ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับต่าง ๆ

รายการ	ร่างพระราชบัญญัติฉบับสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบ	ร่างพระราชบัญญัติฉบับวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติม	ร่างพระราชบัญญัติฉบับสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาลงมติเห็นชอบ (พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม	ไม่มีดอกเบี้ยเงินกู้ยืม	ไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี	ไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี
อัตราเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดการชำระหนี้	ไม่มีเงินเพิ่ม	ไม่เกินอัตราร้อยละ 0.5 ต่อปี	ไม่เกินอัตราร้อยละ 0.5 ต่อปี
การกำหนดให้นายจ้างหักเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นลูกจ้าง	ยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่ นายจ้างที่ไม่ได้หักและนำส่งเงินได้ของลูกจ้างในกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควร	ยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่ นายจ้างที่ไม่ได้หักและนำส่งเงินได้ของลูกจ้างในกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควร	ยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่ นายจ้างที่ไม่ได้หักและนำส่งเงินได้ของลูกจ้างในกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควร

จากพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ข้างต้น ผู้ศึกษาตั้งข้อสังเกตว่า การที่พระราชบัญญัติกำหนดให้คิดดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปีนั้น อัตราดังกล่าวเท่ากับอัตราดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจริงในปัจจุบัน เนื่องจากที่ผ่านมา แม้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 จะได้กำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยไว้ที่ร้อยละ 7.5 ต่อปีก็ตาม แต่กองทุนได้มีการเรียกเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจริงในอัตราร้อยละ 1 ต่อปีเท่านั้น นับตั้งแต่เริ่มจัดตั้งกองทุนเป็นต้นมา แต่ถึงกระนั้นก็ยังพบว่า มีการผิดนัดชำระหนี้ในอัตราที่สูงถึงกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ ดังนั้น เมื่อปัจจุบันพระราชบัญญัตินี้ได้มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว และหากต่อไปภายหน้ายังไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ อาจต้องมีการทบทวนอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมใหม่ หรือกำหนดมาตรการทางกฎหมายอื่นร่วมด้วย เพื่อให้การคิดดอกเบี้ยมีความเหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย สมดังเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา ด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อ

การศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้สามารถเข้าถึงการศึกษาได้ง่าย มีคุณภาพ
ทั่วถึง และเท่าเทียมกัน อันเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการศึกษาได้อย่างแท้จริง

ทั้งนี้ สามารถสรุปอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและอัตราเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ)
ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงิน
ให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2566 ได้ดังนี้

ตารางที่ 11 แสดงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและอัตราเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุน
เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

กฎหมาย	อัตราดอกเบี้ย	อัตราเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ)
พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560	ไม่เกินอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี	ไม่เกินอัตราร้อยละ 18 ต่อปี
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เรียกเก็บจริง	ไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี	ไม่เกินอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี
ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ชั้นรับหลักการ วาระที่ 1 ของ สภาผู้แทนราษฎร	ไม่เกินอัตราร้อยละ 2 ต่อปี	ไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี
ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ชั้นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ ของสภาผู้แทนราษฎร	ไม่เกินอัตราร้อยละ 0.25 ต่อปี	ไม่มีเงินเพิ่ม
ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านความเห็นชอบของ สภาผู้แทนราษฎรแล้ว	ไม่มีดอกเบี้ย เงินกู้ยืม	ไม่มีเงินเพิ่ม
ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ชั้นพิจารณาของวุฒิสภา	ไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี	ไม่เกินอัตราร้อยละ 0.5 ต่อปี
ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านความเห็นชอบของ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแล้ว	ไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี	ไม่เกินอัตราร้อยละ 0.5 ต่อปี
พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566	ไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี	ไม่เกินอัตราร้อยละ 0.5 ต่อปี

4.2 ผลการศึกษาผลกระทบจากการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ตาม que ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาปัญหาการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับผ่านความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ข้างต้น เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มมีผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบต่อผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

4.2.1 ผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา

ตารางที่ 12 แสดงผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจากการเพิ่มขึ้น/ลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม

การเพิ่มขึ้นของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม	การลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม
(1) ผู้กู้ยืมเงินมีโอกาสผิคนัดชำระหนี้มากขึ้น	(1) เพิ่มโอกาสให้ผู้กู้ยืมเงินเข้าถึงแหล่งเงินกู้จากกองทุนได้มากขึ้น
(2) ผู้กู้ยืมเงินมีโอกาสชำระเงินคืนกองทุนได้น้อยลง	(2) ผู้กู้ยืมเงินมีโอกาสชำระเงินคืนกองทุนได้มากขึ้น
(3) ผู้กู้ยืมเงินชะลอการชำระเงินคืนกองทุน	(3) ผู้กู้ยืมเงินมีโอกาสผิคนัดชำระหนี้ที่น้อยลง
(4) ผู้กู้ยืมเงินมีวินัยทางการเงินมากขึ้น	(4) ผู้กู้ยืมเงินสามารถชำระหนี้ได้สอดคล้องกับศักยภาพและความสามารถในการหารายได้ของตน
(5) ผู้กู้ยืมเงินเข้าถึงแหล่งเงินกู้จากกองทุนได้ยากขึ้น	(5) ผู้กู้ยืมเงินขาดวินัยทางการเงินมากขึ้น และอาจนำเงินไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวันในเรื่องอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็น
(6) จำนวนผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนลดลง	(6) จำนวนผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเพิ่มมากขึ้น
(7) ลดความเสี่ยงที่นายจ้างภาคเอกชนจะไม่รับผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเข้าทำงาน	(7) เพิ่มโอกาสในการมีงานทำของผู้กู้ยืมเงิน
(8) สร้างแรงจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้ต่อเนื่อง เพราะถ้าไม่มีดอกเบี้ยและเงินเพิ่มอาจทำให้เกิดการจ่ายไม่จ่ายหนี้ในวงกว้าง	

4.2.2 ผลกระทบต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา

ตารางที่ 13 แสดงผลกระทบต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากการเพิ่มขึ้น/ลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม

การเพิ่มขึ้นของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม	การลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม
<p>(1) ลดโอกาสที่กองทุนจะได้รับการชำระเงินคืน</p> <p>(2) กองทุนมีงบประมาณในการบริหารจัดการมากขึ้น</p> <p>(3) กองทุนมีงบประมาณเพียงพอสำหรับใช้หมุนเวียนเพื่อปล่อยกู้ยืมให้นักเรียนหรือนักศึกษารายใหม่ โดยไม่ต้องพึ่งพางบประมาณแผ่นดิน</p> <p>(4) กองทุนมีเงินหมุนเวียนเพียงพอต่อการบริหารจัดการ ส่งผลให้กองทุนมีเสถียรภาพทางการเงิน มีความเข้มแข็งและมั่นคง</p> <p>(5) กองทุนมีค่าใช้จ่ายในการทวงถาม ติดตาม ให้ชำระหนี้และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินคดีเพื่อบังคับชำระหนี้มากขึ้น</p>	<p>(1) เพิ่มโอกาสที่กองทุนจะได้รับการชำระเงินคืน</p> <p>(2) ส่งผลกระทบต่อสถานะทางการเงินของกองทุนที่อาจมีเงินทุนไม่เพียงพอสำหรับใช้หมุนเวียนเพื่อปล่อยกู้ยืมให้นักเรียนหรือนักศึกษารายใหม่</p> <p>(3) กองทุนอาจต้องกลับไปพึ่งพางบประมาณแผ่นดินที่จะกลายเป็นภาระทางการคลังของประเทศในระยะยาวต่อไป</p> <p>(4) กองทุนไม่มีเงินหมุนเวียนที่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงิน และสภาพคล่องของกองทุน</p> <p>(5) กองทุนประหยัดค่าใช้จ่ายในการทวงถาม ติดตาม ให้ชำระหนี้และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินคดีเพื่อบังคับชำระหนี้</p> <p>(6) กองทุนอาจต้องจำกัดจำนวนทุน โดยไม่สามารถพิจารณาให้เงินกู้ยืมกับผู้กู้ยืมเงินได้ทุกราย</p>

4.2.3 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม

ตารางที่ 14 แสดงผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมจากการเพิ่มขึ้น/ลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม

การเพิ่มขึ้นของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม	การลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม
<p>(1) นักเรียนและนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพ</p> <p>(2) สร้างความไม่เป็นธรรมและความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษา</p> <p>(3) สร้างความไม่เป็นธรรมและความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา</p>	<p>(1) นักเรียนและนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์สามารถเข้าถึงการศึกษาได้ง่าย มีคุณภาพ ทั้งถึงและเท่าเทียมกัน</p> <p>(2) สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา</p> <p>(3) นายจ้างสามารถนำเงินไปใช้ในการประกอบธุรกิจหรือการอื่นที่จำเป็น</p>

ตารางที่ 14 แสดงผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมจากการเพิ่มขึ้น/ลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม
(ต่อ)

การเพิ่มขึ้นของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม	การลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม
<p>(4) สร้างภาระทางการเงินแก่ผู้ปกครองของนักเรียนและนักศึกษาที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจากกองทุนโดยไม่จำเป็นและเกินสมควร</p> <p>(5) สร้างภาระแก่นายจ้างเกินจำเป็น</p> <p>(6) ส่งผลกระทบต่อทัศนคติของนายจ้างในการพิจารณารับผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเข้าทำงาน</p>	<p>(4) บรรเทาภาระทางการเงินแก่ผู้ปกครองของนักเรียนและนักศึกษาที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจากกองทุน</p> <p>(5) บรรเทาภาระของนายจ้างที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควรที่ทำให้ไม่สามารถหักและนำส่งเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นลูกจ้างให้แก่กองทุนได้ โดยไม่ต้องเสียเงินเพิ่มโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควร</p> <p>(6) ลดความเสี่ยงที่นายจ้างภาคเอกชนจะไม่รับผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเข้าทำงาน</p> <p>(7) ส่งผลกระทบต่องบประมาณรายจ่ายของประเทศ โดยนำเงินงบประมาณมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่กองทุน</p>

จากการศึกษาผลกระทบจากการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับผ่านความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ข้างต้น ผู้ศึกษาวิเคราะห์แล้วเห็นว่า การเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มมีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้กู้ยืมเงิน กองทุนให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา เศรษฐกิจและสังคม โดยเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน กล่าวคือ การเพิ่มขึ้นของดอกเบี้ยและเงินเพิ่มโดยส่วนใหญ่ส่งผลกระทบด้านลบต่อผู้กู้ยืมเงิน เศรษฐกิจและสังคม ในขณะที่จะส่งผลกระทบด้านบวกต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา สำหรับการลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม โดยส่วนใหญ่ส่งผลกระทบด้านลบต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ในขณะที่จะส่งผลกระทบด้านบวกต่อผู้กู้ยืมเงิน เศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

1) การลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาปราศจากดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม อาจทำให้ไม่มีเงินหมุนเวียนเพียงพอต่อการบริหารจัดการกองทุน อันส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงินและสภาพคล่องของกองทุน โดยมีสาเหตุเกิดจากผู้กู้ยืมเงินขาดแรงจูงใจในการชำระเงินคืน ทำให้ผิฉัดชำระหนี้ และชะลอการชำระเงินคืนกองทุน

ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ โดยที่แรงจูงใจจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา ดังนั้น เมื่อการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาปราศจากดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม การที่ผู้กู้ยืมเงินไม่ต้องเสียดอกเบี้ยและเงินเพิ่มดังกล่าว จึงเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ชำระเงินคืนกองทุน มีการผัดนัดชำระหนี้ และชะลอการชำระเงินคืนกองทุน

2) การลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาปราศจากดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม อาจทำให้กองทุนไม่มีรายรับจากดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม แม้ว่าดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่ได้รับจะไม่ถือเป็นกำไร แต่เงินส่วนนี้กองทุนได้นำมาใช้หมุนเวียนในการบริหารจัดการ และปล่อยกู้ให้กับนักเรียนหรือนักศึกษารายใหม่ต่อไป

3) การลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาปราศจากดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม อาจส่งผลกระทบต่อวินัยทางการเงินของผู้กู้ยืมเงิน ทำให้ผู้กู้ยืมเงินบางส่วนขาดแรงจูงใจและชะลอการชำระเงินคืนกองทุน อันเป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ เป็นเหตุให้กองทุนไม่มีเงินหมุนเวียนเพียงพอต่อการบริหารจัดการ กระทั่งต่อเสถียรภาพทางการเงิน สภาพคล่องของกองทุน และการปล่อยกู้ในอนาคต จนกระทั่งต้องกลับไปพึ่งพาเงินจากงบประมาณแผ่นดินที่จะกลายเป็นภาระทางการคลังของประเทศในระยะยาวต่อไป

4) การลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม อาจส่งผลให้กองทุนมีงบประมาณไม่เพียงพอสำหรับใช้หมุนเวียนเพื่อปล่อยกู้ให้แก่ นักเรียนหรือนักศึกษารายใหม่ โดยอาจต้องจำกัดจำนวนทุนและไม่สามารถพิจารณาให้เงินกู้ยืมกับผู้กู้ยืมเงินได้ทุกราย เนื่องจากเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนมีจำกัด อันเป็นเหตุให้นักเรียนและนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์บางรายขาดโอกาสในการเข้าถึงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ดี และมีคุณภาพ ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักความเป็นธรรมทางการศึกษา อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำไม่เฉพาะแต่ด้านการศึกษาเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงด้านสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของการจัดตั้งกองทุนที่ต้องการมอบโอกาสทางการศึกษาเพื่อเป็นการเสริมสร้างคุณภาพทรัพยากรบุคคลของประเทศอีกด้วย

5) การเรียกเก็บเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) จากนายจ้างในกรณีที่ไม่ได้หักและนำส่งเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นลูกจ้างให้แก่กองทุน ถือเป็นภาระแก่นายจ้างเกินจำเป็น โดยนายจ้างสามารถนำเงินส่วนดังกล่าวไปใช้ในการประกอบธุรกิจหรือการอื่นที่จำเป็น อีกทั้งอาจส่งผลกระทบต่อทัศนคติของนายจ้างที่อาจไม่ต้องการรับลูกจ้างที่เป็นผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเข้าทำงาน

6) การลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม อาจส่งผลให้นักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์และมีความจำเป็นต้องใช้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง สามารถเข้าถึงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาได้เพิ่มมากขึ้น และยังเป็นภาระทางการเงินแก่ผู้ปกครองของนักเรียนหรือนักศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย โดยในระหว่างการกู้ยืมเงินนั้น ผู้ปกครองของนักเรียนหรือนักศึกษาที่กู้ยืมเงินสามารถนำเงินส่วนที่เดิมต้องนำไปใช้จ่ายสำหรับการศึกษา นำไปใช้เพื่อการอื่นที่จำเป็นได้

7) การลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม อาจส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินมีโอกาสผิมนัดชำระหนี้ลดลง และเมื่อการผิมนัดชำระหนี้ลดลงจะทำให้กองทุนประหยัดค่าใช้จ่ายในการทวงถาม ติดตามให้ชำระหนี้ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินคดีเพื่อบังคับชำระหนี้ให้แก่กองทุน

8) การเพิ่มขึ้นของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม ส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินมีแรงจูงใจในการชำระหนี้ต่อเนื่อง มีวินัยทางการเงิน และไม่สนใจผิมนัดชำระหนี้ อันเป็นเหตุให้กองทุนมีงบประมาณในการบริหารจัดการมากขึ้น มีเสถียรภาพทางการเงิน มีความเข้มแข็งและมั่นคง โดยไม่ต้องพึ่งพางบประมาณแผ่นดิน ซึ่งมีจำนวนจำกัด

4.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกู้ยืมเงิน เพื่อการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ บุคคลในฝ่ายกระบวนการนิติบัญญัติ ประกอบด้วย กรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร กรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ประธานคณะกรรมการการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ประชาชนทั่วไปที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย บุคคลที่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ทั้งกรณีชำระหนี้ปกติและกรณีผิมนัดชำระหนี้ บุคคลที่ไม่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ตลอดจนผู้ประกอบการซึ่งเป็นนายจ้างของบุคคลที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา

โดยทั้ง 2 กลุ่ม ผู้ศึกษาได้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาใน 5 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นคำถามที่ 1 ความเห็นเกี่ยวกับการที่กฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ย

ประเด็นคำถามที่ 2 ความเห็นเกี่ยวกับการที่กฎหมายกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ต้องเสียเงินเพิ่มในกรณีผิมนัดชำระหนี้

ประเด็นคำถามที่ 3 ความเห็นเกี่ยวกับการที่กฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่รายจ่ายที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

ประเด็นคำถามที่ 4 ความเห็นเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย

ประเด็นคำถามที่ 5 ความเห็นเกี่ยวกับลำดับการตัดชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

โดยผลการศึกษาความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ข้างต้น สรุปได้ดังนี้

4.3.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นบุคคลกลุ่มที่ 1

1) ความเห็นเกี่ยวกับการที่กฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ย

บุคคลในกลุ่มที่ 1 ได้แก่ กรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บุคคลดังกล่าวไม่เห็นด้วยหากกฎหมายจะกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ย ในขณะที่กรรมการวิสามัญพิจารณาร่างกฎหมายเห็นด้วยกับการที่กฎหมายจะกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ย

กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยหากกฎหมายจะกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ย ส่วนใหญ่เห็นว่า

(1) กองทุนเงินให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาที่มีลักษณะเป็นเงินทุนหมุนเวียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ จึงไม่ใช่เงินให้เปล่า

(2) การกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ย อาจส่งผลกระทบต่อให้ผู้กู้ยืมเงินขาดวินัยทางการเงิน และไม่จ่ายชำระคืนกองทุน เป็นเหตุให้เกิดปัญหาการผิดนัดชำระหนี้มากขึ้น

(3) ผู้กู้ยืมเงินเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการศึกษา อีกทั้งการศึกษาเป็นการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับตนเองในอนาคต ดังนั้น ผู้กู้ยืมเงินจึงควรรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษาร่วมกับรัฐที่มีหน้าที่ในการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา

(4) การกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ย อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการกองทุน และการปล่อยกู้ให้กับนักเรียนหรือนักศึกษารายใหม่

(5) ปัจจุบันอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่กองทุนเรียกเก็บจริง ถือว่าอยู่ในอัตราต่ำซึ่งอยู่ในวิสัยที่ผู้กู้ยืมเงินที่มีวินัยทางการเงินสามารถชำระคืนได้

(6) การกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาถือเป็นการสร้างความรับผิดชอบให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่กู้ยืมเงินอย่างหนึ่ง ซึ่งต่อไปในอนาคตบุคคลดังกล่าวจะกลายเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

สำหรับกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งเห็นด้วยกับการที่กฎหมายจะกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ย โดยมีความเห็นว่า เป็นหน้าที่ของรัฐ

ที่ต้องดำเนินการให้นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เสมอภาค และเท่าเทียมกันโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาตั้งข้อสังเกตว่า เนื่องจากกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาญัตติข้างต้น เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคภูมิใจไทย ซึ่งเป็นพรรคที่เสนอร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. อันมีหลักการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ย เนื่องจากเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องจัดหาแหล่งเงินทุนการศึกษาโดยปลอดดอกเบี้ยให้แก่ นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศ ดังนั้น กรรมาธิการวิสามัญพิจารณาญัตติดังกล่าว จึงสนับสนุนให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ย โดยมีเหตุผลเช่นเดียวกับพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่

2) ความเห็นเกี่ยวกับการที่กฎหมายกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ต้องเสียเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดการชำระหนี้

บุคคลในกลุ่มที่ 1 ได้แก่ ประธานคณะกรรมาธิการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่เห็นด้วยหากกฎหมายจะกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ต้องเสียเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดการชำระหนี้ ในขณะที่กรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ และกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาญัตติ เห็นด้วยหากกฎหมายจะกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ต้องเสียเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดการชำระหนี้

กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยหากกฎหมายจะกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ต้องเสียเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดการชำระหนี้ ส่วนใหญ่เห็นว่า

(1) การกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ต้องเสียเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดการชำระหนี้ อาจส่งผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงินขาดวินัยทางการเงิน และไม่จ่ายชำระเงินคืนกองทุน เป็นเหตุให้เกิดปัญหาการผิดนัดชำระหนี้มากขึ้น

(2) การกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาต้องเสียเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดการชำระหนี้ ถือเป็นกลไกสำคัญในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุน และไม่จงใจผิดนัดชำระหนี้ในวงกว้าง

(3) ผู้กู้ยืมเงินเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการศึกษา อีกทั้งการศึกษาเป็นการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับตนเองในอนาคต ดังนั้น ผู้กู้ยืมเงินจึงควรรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษาร่วมกับรัฐที่มีหน้าที่ในการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา

(4) การกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ต้องเสียเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดการชำระหนี้ อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการกองทุน และการปล่อยกู้ให้กับนักเรียนหรือนักศึกษารายใหม่

(5) การกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดการชำระหนี้ ถือเป็น การสร้างความรับผิดชอบให้แก่ นักเรียนหรือนักศึกษาที่กู้ยืมเงินอย่างหนึ่ง ซึ่งต่อไปในอนาคต

บุคคลดังกล่าวจะกลายเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

สำหรับกลุ่มที่เห็นด้วยหากกฎหมายจะกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ต้องเสียเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดชำระหนี้ ส่วนใหญ่เห็นว่า เงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ในกรณีผิดนัดชำระหนี้ ได้สร้างภาระให้แก่ผู้กู้ยืมเงินเกินสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้กู้ยืมเงินที่ไม่ได้ตั้งใจจะผิดนัดชำระหนี้ แต่มีเหตุจำเป็นจึงไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามเวลาที่กำหนด

3) ความเห็นเกี่ยวกับการที่กฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่นายจ้างที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

บุคคลในกลุ่มที่ 1 ได้แก่ กรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กรรมการวิสามัญพิจารณาญัตติ ประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยทุกคนเห็นด้วยหากกฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่นายจ้างที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน เนื่องจากการกำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่ต้องหักเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นลูกจ้างคืนกองทุน ได้สร้างภาระให้แก่นายจ้างเกินจำเป็น เพราะนายจ้างแต่ละรายมีความพร้อมไม่เท่ากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายจ้างซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่อาจไม่มีเงินทุนหรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเท่ากับผู้ประกอบธุรกิจขนาดใหญ่ อีกทั้งเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นความผูกพันระหว่างลูกจ้างผู้กู้ยืมเงินกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยนายจ้างไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในสัญญาผู้กู้ยืมเงินด้วยแต่อย่างใด นอกจากนี้ การหักเงินได้ของลูกจ้างควรคำนึงถึงความสมัครใจของลูกจ้างเป็นสำคัญ โดยไม่ควรออกกฎหมายบังคับให้นายจ้างต้องหักเงินได้ของลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

สำหรับประเด็นเกี่ยวกับทัศนคติของนายจ้างต่อการรับผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาเข้าทำงานนั้น บุคคลในกลุ่มที่ 1 ส่วนใหญ่เห็นว่า การกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาไม่ใช่ปัจจัยหลักในการพิจารณาบุคคลดังกล่าวเข้าทำงาน แต่พฤติกรรมในการชำระเงินคืนกองทุน ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งในการพิจารณา ทั้งนี้ หากผู้กู้ยืมเงินมีประวัติการชำระหนี้ดี สม่าเสมอและต่อเนื่อง โดยไม่มีการผิดนัดชำระหนี้ ย่อมหมายถึงผู้กู้ยืมเงินรายนี้มีความรับผิดชอบ อันเป็นคุณสมบัติสำคัญที่นายจ้างจะรับเข้าทำงาน อย่างไรก็ตาม นายจ้างยังต้องพิจารณาคุณสมบัติอื่นของผู้กู้ยืมเงินร่วมด้วย เช่น ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน ประสบการณ์ ทัศนคติโดยรวม และพฤติกรรมด้านอื่น ๆ เป็นต้น

4) ความเห็นเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย

บุคคลในกลุ่มที่ 1 ที่เห็นด้วยกับการกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาควรมี ดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม บุคคลดังกล่าวนี้ ส่วนใหญ่เห็นว่า อัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงิน เพื่อการศึกษาควรกำหนดไม่เกินอัตราร้อยละ 0.5 ต่อปี ส่วนเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ควรกำหนดไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี เนื่องจากเป็นอัตราที่ผู้กู้ยืมเงินมีความสามารถที่จะชำระหนี้คืนได้ โดยไม่กระทบกับรายจ่ายที่จำเป็นต้องชำระในส่วนอื่น อย่างไรก็ตามเห็นว่า อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาไม่สามารถกำหนดได้อย่างชัดเจน เนื่องจากผู้กู้ยืมเงินแต่ละรายมีรายละเอียด ปัจจัย เงื่อนไข สถานะ และสภาพความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน ดังนั้น การจะกำหนดอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมให้ครอบคลุมผู้กู้ยืมเงินทุกรายจึงเป็นไปได้ยาก

5) ความเห็นเกี่ยวกับลำดับการตัดชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

บุคคลในกลุ่มที่ 1 ได้แก่ กรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยทุกคนเห็นด้วยหากกฎหมายกำหนดให้นำเงินที่ผู้กู้ยืมเงินชำระไปตัดส่วนของเงินต้นก่อน แล้วตามด้วยดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม ตามลำดับ เนื่องจากลำดับการตัดชำระหนี้เช่นนี้จะทำให้ผู้กู้ยืมเงินมีกำลังใจในการจ่ายชำระหนี้ และส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินจ่ายชำระหนี้คืนกองทุนได้เร็วขึ้น นับเป็นการแก้ไขปัญหาค่าหนี้ชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การกำหนดให้ตัดชำระหนี้ในส่วนของเงินต้นก่อนดอกเบี้ย จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กองทุนได้รับการชำระหนี้กลับเข้าสู่กองทุนสูงขึ้นอีกด้วย

4.3.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นบุคคลกลุ่มที่ 2

1) ความเห็นเกี่ยวกับการที่กฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ย

บุคคลในกลุ่มที่ 2 ได้แก่ บุคคลที่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ทั้งกรณีชำระหนี้ปกติ และกรณีผิดนัดชำระหนี้ บุคคลที่ไม่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา และผู้ประกอบการซึ่งเป็นนายจ้างของบุคคลที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา โดยทุกคนไม่เห็นด้วยหากกฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ย เนื่องจากการกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ย อาจส่งผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงินขาดวินัยทางการเงิน และไม่จ่ายชำระหนี้คืนกองทุน อันเป็นเหตุให้เกิดปัญหาการผิดนัดชำระหนี้มากขึ้น อีกทั้ง หากไม่มีดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) อาจส่งผลกระทบต่องบประมาณในการบริหารจัดการ และสถานะทางการเงินของกองทุนซึ่งอาจมีเงินทุนไม่เพียงพอสำหรับใช้หมุนเวียนเพื่อปล่อยกู้ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษารายใหม่ จนต้องกลับไปพึ่งพางบประมาณแผ่นดินที่จะกลายเป็นภาระทางการคลังของประเทศในระยะยาวต่อไป

นอกจากนี้ บางส่วนยังเห็นว่า แม้การศึกษาจะมีความสำคัญที่รัฐจะต้องส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษาอย่างเต็มที่ แต่การพัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน ดังนั้น รัฐจึงควรนำงบประมาณแผ่นดินไปพัฒนาในส่วนอื่น ๆ ด้วย

2) ความเห็นเกี่ยวกับการที่กฎหมายกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ต้องเสียเงินเพิ่มในกรณี ผิดนัดการชำระหนี้

บุคคลในกลุ่มที่ 2 ได้แก่ บุคคลที่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ทั้งกรณีชำระหนี้ปกติ และกรณีผิดนัดชำระหนี้ บุคคลที่ไม่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา และผู้ประกอบการซึ่งเป็นนายจ้างของ บุคคลที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา โดยทุกคนไม่เห็นด้วยหากกฎหมายจะกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ต้องเสียเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดการชำระหนี้ เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงินขาดวินัยทางการเงิน และไม่จ่ายชำระหนี้คืนกองทุน อันเป็นเหตุให้เกิดปัญหาการผิดนัดชำระหนี้มากขึ้น ทั้งนี้ เงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) เป็นกลไกสำคัญในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้ต่อเนื่อง เพราะถ้าไม่มีเงินเพิ่ม อาจทำให้เกิดการจงใจไม่จ่ายหนี้ในวงกว้าง

อย่างไรก็ดี ผู้ศึกษาตั้งข้อสังเกตว่า ในจำนวนบุคคลที่ไม่เห็นด้วยหากกฎหมาย จะกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ต้องเสียดอกเบี้ยและเงินเพิ่มนั้น มีบุคคลที่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา แล้วผิดนัดชำระหนี้รวมอยู่ด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคคลดังกล่าว ขาดความรู้ ความเข้าใจในการชำระหนี้ คืนกองทุน โดยเข้าใจว่าเงินของกองทุนมีลักษณะเป็นการให้เปล่า และไม่ต้องชำระหนี้คืนกองทุน แต่อย่างใด

3) ความเห็นเกี่ยวกับการที่กฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่ม ให้แก่นายจ้างที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของพนักงานหรือ ลูกจ้างเพื่อชำระหนี้กู้ยืมคืนกองทุน

บุคคลในกลุ่มที่ 2 ได้แก่ บุคคลที่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ทั้งกรณีชำระหนี้ปกติ และกรณีผิดนัดชำระหนี้ บุคคลที่ไม่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา และผู้ประกอบการซึ่งเป็นนายจ้างของ บุคคลที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา โดยทุกคนเห็นด้วยหากกฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้นหรือลดหย่อน เงินเพิ่มให้แก่นายจ้างที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของพนักงาน หรือลูกจ้างเพื่อชำระหนี้กู้ยืมคืนกองทุน เนื่องจากการกำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่ต้องหักเงินได้ของ ผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นลูกจ้างคืนกองทุน ได้สร้างภาระให้แก่นายจ้างเกินจำเป็น เพราะนายจ้างแต่ละราย มีความพร้อมไม่เท่ากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายจ้างซึ่งเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ที่อาจไม่มีเงินทุนหรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเท่ากับผู้ประกอบการขนาดใหญ่ อีกทั้ง หนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นความผูกพันระหว่างลูกจ้างผู้กู้ยืมเงินกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยนายจ้างไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในสัญญากู้ยืมเงินด้วยแต่อย่างใด นอกจากนี้ การหักเงินได้ของลูกจ้าง

ควรคำนึงถึงความสมัครใจของลูกจ้างเป็นสำคัญ โดยไม่ควรออกกฎหมายบังคับให้นายจ้างต้องหักเงินได้ของลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

สำหรับประเด็นเกี่ยวกับทัศนคติของนายจ้างต่อการรับผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา เข้าทำงานนั้น บุคคลในกลุ่มที่ 2 ส่วนใหญ่เห็นว่า การกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาไม่ใช่ปัจจัยหลักในการพิจารณาบุคคลดังกล่าวเข้าทำงาน แต่พฤติกรรมในการชำระเงินคืนกองทุน ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งในการพิจารณา ทั้งนี้ หากผู้กู้ยืมเงินมีประวัติการชำระหนี้ดี สม่่าเสมอและต่อเนื่อง โดยไม่มีการผิดนัดชำระหนี้ ย่อมหมายถึงผู้กู้ยืมเงินรายนี้มีความรับผิดชอบ อันเป็นคุณสมบัติสำคัญที่นายจ้างจะรับเข้าทำงาน อย่างไรก็ตาม นายจ้างยังต้องพิจารณาคุณสมบัติอย่างอื่นของผู้กู้ยืมเงินร่วมด้วย เช่น ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน ประสบการณ์ ทัศนคติโดยรวม และพฤติกรรมด้านอื่น ๆ เป็นต้น

4) ความเห็นเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย

บุคคลในกลุ่มที่ 2 ได้แก่ บุคคลที่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ทั้งกรณีชำระหนี้ปกติ และกรณีผิดนัดชำระหนี้ บุคคลที่ไม่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา และผู้ประกอบการซึ่งเป็นนายจ้างของบุคคลที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา โดยส่วนใหญ่เห็นว่า อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาไม่สามารถกำหนดได้อย่างชัดเจน เนื่องจากผู้กู้ยืมเงินแต่ละรายมีรายละเอียด ปัจจัย เงื่อนไข สถานะ และสภาพความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามบางส่วนเห็นว่า อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 1 ต่อปี และอัตราเงินเพิ่มไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี มีความเหมาะสมแล้ว

5) ความเห็นเกี่ยวกับลำดับการตัดชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

บุคคลในกลุ่มที่ 2 ได้แก่ บุคคลที่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ทั้งกรณีชำระหนี้ปกติ และกรณีผิดนัดชำระหนี้ บุคคลที่ไม่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา และผู้ประกอบการซึ่งเป็นนายจ้างของบุคคลที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา โดยทุกคนเห็นด้วยหากกฎหมายกำหนดให้นำเงินที่ผู้กู้ยืมเงินชำระไปตัดส่วนของเงินต้นก่อน แล้วตามด้วยดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม ตามลำดับ เนื่องจากเดิมการกำหนดให้นำไปตัดชำระเงินเพิ่มก่อน แล้วตามด้วยดอกเบี้ย และเงินต้น ตามลำดับ ทำให้ผู้กู้ยืมเงินบางส่วนซึ่งผ่อนชำระหนี้ในส่วนเงินเพิ่มและดอกเบี้ยจำนวนมาก แต่เงินต้นไม่ลดลงแต่อย่างใด ส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินขาดแรงจูงใจในการชำระหนี้ต่อเนื่อง ดังนั้น การปรับเปลี่ยนลำดับการตัดชำระหนี้ใหม่ โดยให้ตัดชำระเงินต้นก่อน แล้วตามด้วยดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม ตามลำดับ จะทำให้การชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงินครบถ้วนเร็วขึ้น

ในการนี้ จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลต่าง ๆ ข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความเห็นของบุคคลในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ต่อประเด็นคำถามเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม บุคคลทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สรุปได้ดังนี้

1) ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยหากกฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อให้ผู้กู้ยืมเงินขาดวินัยทางการเงินและไม่จ่ายชำระเงินคืนกองทุน อันเป็นเหตุให้เกิดปัญหาการผิดนัดชำระหนี้มากขึ้น อีกทั้ง อาจส่งผลกระทบต่องบประมาณในการบริหารจัดการ และสถานะทางการเงินของกองทุนซึ่งอาจมีเงินทุนไม่เพียงพอสำหรับใช้หมุนเวียนเพื่อปล่อยกู้ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษารายใหม่ จนต้องกลับไปพึ่งพางบประมาณแผ่นดินที่จะกลายเป็นภาระทางการคลังของประเทศในระยะยาวต่อไป

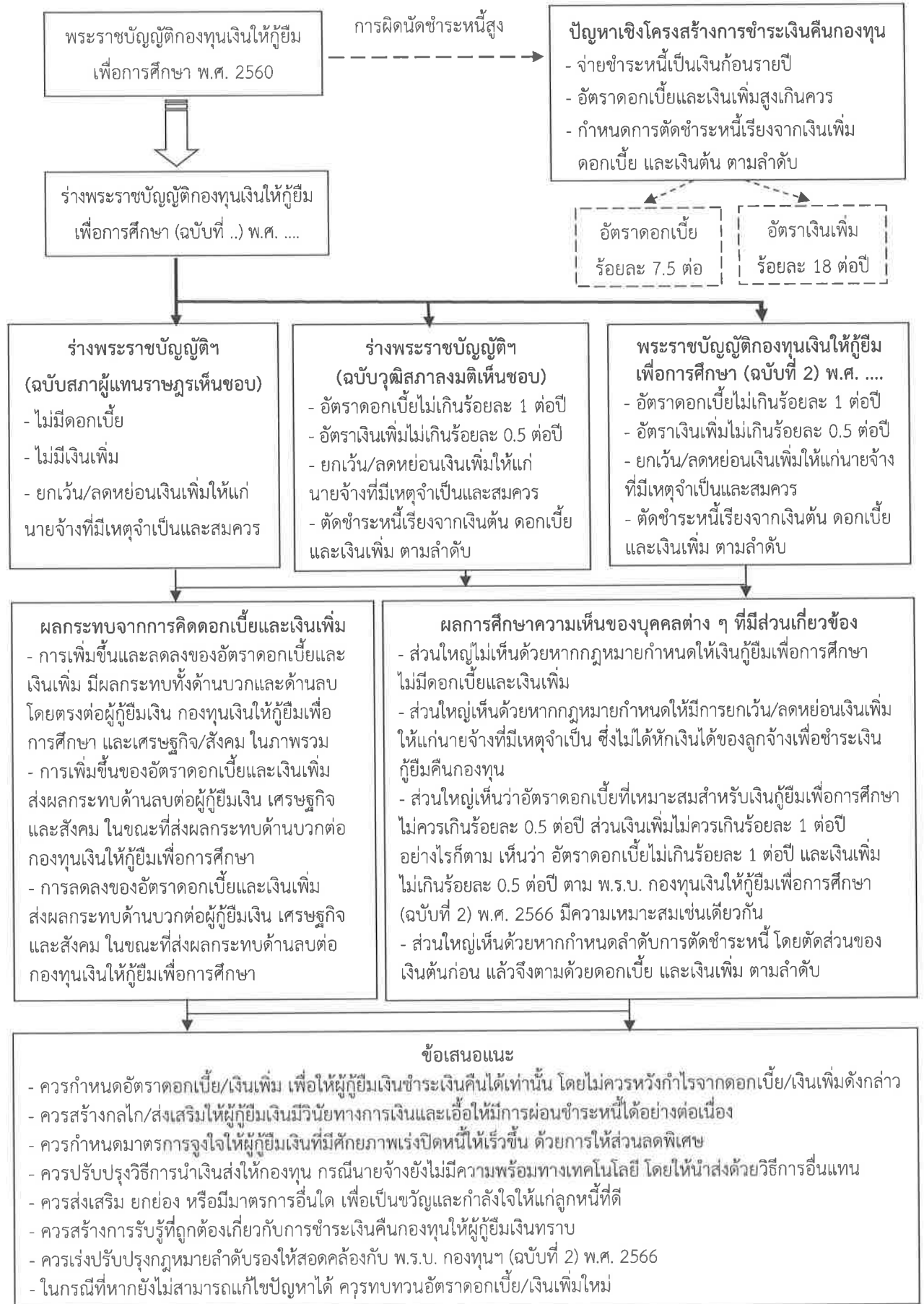
2) ส่วนใหญ่เห็นด้วยหากกฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่ นายจ้างที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

3) ส่วนใหญ่เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ควรกำหนดไม่เกินอัตราร้อยละ 0.5 ต่อปี ส่วนเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ควรกำหนดไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี เนื่องจากเป็นอัตราที่ผู้กู้ยืมเงินมีความสามารถที่จะชำระหนี้คืนได้ โดยไม่กระทบกับรายจ่ายที่จำเป็นต้องชำระในส่วนอื่น อย่างไรก็ตาม อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและอัตราเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้คิดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 1 ต่อปี และอัตราเงินเพิ่มไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี มีความเหมาะสมเช่นกัน

4) ส่วนใหญ่เห็นด้วยหากกฎหมายกำหนดให้นำเงินที่ผู้กู้ยืมเงินชำระไปตัดส่วนของเงินต้นก่อน แล้วตามด้วยดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม ตามลำดับ เนื่องจากลำดับการตัดชำระหนี้เช่นนี้ จะทำให้ผู้กู้ยืมเงินมีกำลังใจในการจ่ายชำระหนี้ และส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินจ่ายชำระหนี้คืนกองทุนได้ครบถ้วนเร็วขึ้น

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ความเห็นประเด็นอื่นเพิ่มเติม พบว่า การที่พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 กำหนดให้มีผลย้อนหลังเป็นคุณต่อกลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่กำลังถูกฟ้องและมีคำพิพากษาแล้ว รวมถึงกลุ่มผู้กู้ยืมเงินอื่นที่ยังมีภาระหนี้กับกองทุนด้วย แต่จะไม่มีผลย้อนหลังเป็นคุณสำหรับผู้กู้ยืมเงินรายที่ได้ปิดหนี้ไปแล้วก่อนหน้ากฎหมายมีผลบังคับใช้ (ลูกหนี้ที่ดี) นั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเคยเป็นผู้กู้ยืมเงินที่มีประวัติการชำระหนี้ดี เห็นว่ากรณีดังกล่าวจะสร้างความไม่เป็นธรรมให้กับลูกหนี้ที่ดี ดังนั้น รัฐควรส่งเสริม ยกย่อง หรือมีมาตรการอื่นใด เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่ลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้ดีดังกล่าว เช่น ให้สิทธิแก่ผู้กู้ยืมเงินรายที่ได้ปิดหนี้ไปแล้วก่อนหน้ากฎหมายมีผลบังคับใช้ สามารถนำมาลดหย่อนภาษีได้ เป็นต้น

ทั้งนี้ สามารถสรุปผลการศึกษาเรื่อง “แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน” ตามแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2 สรุปผลการศึกษา เรื่อง “แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน”

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการศึกษาเรื่อง “แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน” สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1.1 ปัญหาการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ปัจจุบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประสบปัญหาการผิมนัดชำระหนี้ในอัตราที่สูงถึงกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและอัตราเงินเพิ่มกรณีผิมนัดชำระหนี้สูงเกินสมควร โดยมีผลจากปัญหาเชิงโครงสร้างของการชำระหนี้ค้ำประกันกองทุนตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ผนวกรวมกัน 3 ประการ คือ การกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจ่ายชำระหนี้ค้ำประกันกองทุนเป็นเงินก้อนรายปี การกำหนดอัตราดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ในกรณีผิมนัดชำระหนี้ในอัตราสูงเกินควร และการกำหนดลำดับการตัดชำระหนี้ค้ำประกันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยกำหนดให้นำเงินที่ผู้กู้ยืมเงินจ่ายชำระหนี้ค้ำประกันกองทุนนำมาตัดชำระหนี้เงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ก่อนเป็นลำดับแรก จากนั้นจึงนำเงินส่วนที่เหลือไปตัดชำระหนี้ดอกเบี้ย และเงินต้น เป็นลำดับสุดท้าย ถือเป็นภาระที่แก่ผู้กู้ยืมเงินเกินสมควร เพราะแม้ผู้กู้ยืมเงินจะผ่อนชำระหนี้ค้ำประกันให้แก่กองทุนเป็นจำนวนมากเพียงใด แต่เมื่อหนี้ในส่วนเงินต้นยังคงเท่าเดิมหรือลดลงเล็กน้อย โอกาสที่ผู้กู้ยืมเงินจะหลุดพ้นจากการเป็นหนี้ก็ซาลง ส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินขาดกำลังใจในการจ่ายชำระหนี้ และเริ่มผิมนัดชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง จนท้ายที่สุดผู้กู้ยืมเงินต้องหยุดจ่ายชำระหนี้ให้แก่กองทุน

ดังนั้น จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อกำหนดกลไกให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถชำระหนี้ค้ำประกันกองทุนตามศักยภาพและความสามารถในการหารายได้ของแต่ละคน อันเป็นการแก้ไขปัญหาการผิมนัดชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงิน โดยสรุปดังนี้

1) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีในชั้นรับหลักการ วาระที่ 1 ของสภาผู้แทนราษฎร โดยปรับปรุงเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา จากเดิมให้คิดดอกเบี้ยไม่เกินอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี

เป็นไม่เกินอัตราร้อยละ 2 ต่อปี ส่วนเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) จากเดิมไม่เกินอัตราร้อยละ 18 ต่อปี เป็นไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี

2) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในชั้นคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการวิสามัญได้มีการแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม โดยกำหนดให้คิดดอกเบี้ยเงินกู้ไม่เกินอัตราร้อยละ 0.25 ต่อปี และหากมีการผิดนัดชำระหนี้ ผู้กู้ยืมเงินไม่ต้องชำระเงินเพิ่มแต่อย่างใด

3) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในวาระที่ 2 และวาระที่ 3 ของสภาผู้แทนราษฎร โดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้มีการแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม โดยกำหนดให้การกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาปราศจากดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม

4) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) ของวุฒิสภา โดยที่ประชุมวุฒิสภาได้มีการแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม โดยกำหนดให้คิดดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี ส่วนเงินเพิ่มให้คิดไม่เกินอัตราร้อยละ 0.5 ต่อปี

5) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) ของสภาผู้แทนราษฎร โดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามที่วุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติม กล่าวคือ ให้คิดดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี ส่วนเงินเพิ่มให้คิดไม่เกินอัตราร้อยละ 0.5 ต่อปี

ดังนั้น จึงส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายเมื่อมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเรียบร้อยแล้ว กล่าวคือ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2566 อย่างไรก็ตาม การที่พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 กำหนดให้คิดดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปีนั้น อัตราดังกล่าวเท่ากับอัตราดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจริงตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2563 ซึ่งที่ผ่านมา แม้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 จะได้กำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยไว้ที่ร้อยละ 7.5 ต่อปีก็ตาม แต่กองทุนได้มีการเรียกเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจริงในอัตราร้อยละ 1 ต่อปีเท่านั้น นับตั้งแต่เริ่มจัดตั้งกองทุนเป็นต้นมา แต่ถึงกระนั้นก็ยังพบว่า มีการผิดนัดชำระหนี้ในอัตราที่สูงถึงกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ ดังนั้น เมื่อปัจจุบันพระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว และหากต่อไปภายหน้า

ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ อาจต้องมีการทบทวนอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมใหม่ หรือกำหนดมาตรการทางกฎหมายอื่นร่วมด้วย เพื่อให้การคิดดอกเบี้ยมีความเหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย สมดังเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา ด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ให้สามารถเข้าถึงการศึกษาได้ง่าย มีคุณภาพ ทัวถึง และเท่าเทียมกัน อันเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการศึกษาได้อย่างแท้จริง

5.1.2 ผลกระทบจากการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

จากการศึกษาผลกระทบจากการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับผ่านความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 สรุปได้ว่า การเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มมีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้กู้ยืมเงิน กองทุนให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา เศรษฐกิจและสังคม โดยเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน กล่าวคือ การเพิ่มขึ้นของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม โดยส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน เศรษฐกิจและสังคม ในขณะที่จะส่งผลกระทบต่อด้านบวกต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา สำหรับการลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม โดยส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อด้านลบต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ในขณะที่จะส่งผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน เศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

- 1) การลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม อาจทำให้กองทุนไม่มีเงินหมุนเวียนที่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ และส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงิน รวมทั้งสภาพคล่องของกองทุน โดยมีสาเหตุเกิดจากผู้กู้ยืมเงินขาดแรงจูงใจในการชำระเงินคืน ทำให้ผิดนัดชำระหนี้ และชะลอการชำระเงินคืนกองทุน
- 2) การลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม อาจทำให้กองทุนไม่มีรายรับจากดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม ถึงแม้ว่าดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่ได้รับจะไม่ถือเป็นกำไรก็ตาม แต่เงินส่วนนี้กองทุนได้นำมาใช้หมุนเวียนในการบริหารจัดการ และปล่อยกู้ให้กับนักเรียนหรือนักศึกษารายใหม่ต่อไป
- 3) การลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม อาจส่งผลกระทบต่อวินัยทางการเงินของผู้กู้ยืมเงิน ทำให้ผู้กู้ยืมเงินบางส่วนขาดแรงจูงใจและชะลอการชำระเงินคืนกองทุน เป็นเหตุให้กองทุนไม่มีเงินหมุนเวียนเพียงพอในการปล่อยกู้ในอนาคต จนกระทั่งต้องกลับไปพึ่งพาเงินจากงบประมาณแผ่นดินที่จะกลายเป็นภาระทางการคลังของประเทศในระยะยาวต่อไป
- 4) การลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม อาจส่งผลให้กองทุนมีงบประมาณไม่เพียงพอสำหรับใช้หมุนเวียนเพื่อปล่อยกู้ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษารายใหม่ โดยอาจต้องจำกัดจำนวนทุน

และไม่สามารถพิจารณาให้เงินกู้ยืมกับผู้กู้ยืมเงินได้ทุกราย อันเป็นสาเหตุให้นักเรียนและนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์บางรายขาดโอกาสในการเข้าถึงเงินกู้ การศึกษาที่ดี และมีคุณภาพ รวมทั้งยังส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำไม่เฉพาะแต่ด้านการศึกษาเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงด้านสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเจตนารมณ์ของการจัดตั้งกองทุนที่ต้องการมอบโอกาสทางการศึกษาเพื่อเป็นการเสริมสร้างคุณภาพทรัพยากรบุคคลของประเทศอีกด้วย

5) การเรียกเก็บเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) จากนายจ้างในกรณีที่ไม่ได้หักและนำส่งเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นลูกจ้างให้แก่กองทุน ถือเป็นการสร้างภาระแก่นายจ้างเกินจำเป็น โดยนายจ้างสามารถนำเงินส่วนดังกล่าวไปใช้ในการประกอบธุรกิจหรือการอื่นที่จำเป็น รวมทั้งอาจส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อทัศนคติของนายจ้างที่อาจไม่ต้องการรับลูกจ้างที่เป็นผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเข้าทำงาน

6) การลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม อาจส่งผลให้นักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์และมีความจำเป็นต้องใช้เงินกู้ยืม สามารถเข้าถึงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาได้เพิ่มมากขึ้น และยังเป็นการบรรเทาภาระทางการเงินแก่ผู้ปกครอง โดยในระหว่างการกู้ยืมเงินนั้น ผู้ปกครองสามารถนำเงินส่วนที่เดิมต้องนำไปใช้จ่ายสำหรับการศึกษา นำไปใช้เพื่อการอื่นที่จำเป็นได้

7) การลดลงของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม อาจส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินมีโอกาสผิดนัดชำระหนี้ลดลง ทั้งนี้ เมื่อการผิดนัดชำระหนี้ลดลงจะทำให้กองทุนประหยัดค่าใช้จ่ายในการทวงถาม ติดตามให้ชำระหนี้ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินคดีเพื่อบังคับชำระหนี้ให้แก่กองทุน

8) การเพิ่มขึ้นของดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม ส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินมีแรงจูงใจในการชำระหนี้ต่อเนื่อง มีวินัยทางการเงิน และไม่สนใจผิดนัดชำระหนี้ ส่งผลให้กองทุนมีงบประมาณในการบริหารจัดการมากขึ้น มีเสถียรภาพทางการเงิน มีความเข้มแข็งและมั่นคง โดยไม่ต้องพึ่งพางบประมาณแผ่นดินซึ่งมีจำนวนจำกัด

5.1.3 ความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ต่อประเด็นคำถามเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและอัตราเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สรุปได้ว่า บุคคลดังกล่าวมีความเห็นสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

1) ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยหากกฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อให้ผู้กู้ยืมเงินขาดวินัยทางการเงิน และไม่จ่ายชำระเงินคืนกองทุน อันเป็นเหตุให้เกิดปัญหาการผิดนัดชำระหนี้มากขึ้น อีกทั้ง อาจส่งผลกระทบต่องบประมาณในการบริหารจัดการ และสถานะทางการเงินของกองทุนซึ่งอาจมีเงินทุนไม่เพียงพอสำหรับใช้หมุนเวียนเพื่อปล่อยกู้ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษารายใหม่ จนต้องกลับไปพึ่งพางบประมาณแผ่นดินที่จะกลายเป็นภาระทางการคลังของประเทศในระยะยาวต่อไป

2) ส่วนใหญ่เห็นด้วยหากกฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้นหรือลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่ นายจ้างที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของพนักงานหรือลูกจ้าง เพื่อชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุน

3) ส่วนใหญ่เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ควรกำหนดไม่เกินอัตราร้อยละ 0.5 ต่อปี ส่วนเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ควรกำหนดไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี เนื่องจากเป็นอัตราที่ผู้กู้ยืมเงินมีความสามารถที่จะชำระหนี้คืนได้ โดยไม่กระทบกับรายจ่ายที่จำเป็น ต้องชำระในส่วนอื่น อย่างไรก็ตาม อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 1 ต่อปี และอัตราเงินเพิ่ม ไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี มีความเหมาะสมเช่นกัน

4) ส่วนใหญ่เห็นด้วยหากกฎหมายกำหนดให้นำเงินที่ผู้กู้ยืมเงินชำระไปตัดส่วนของ เงินต้นก่อน แล้วตามด้วยดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม ตามลำดับ เนื่องจากลำดับการตัดชำระหนี้เช่นนี้ จะทำให้ผู้กู้ยืมเงินมีกำลังใจในการจ่ายชำระหนี้ และส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินจ่ายชำระหนี้คืนกองทุน ได้ครบถ้วนเร็วขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุน เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม ที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน” มีข้อเสนอแนะดังนี้

1) กองทุนเงินให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา มีลักษณะเป็นเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งไม่ใช่เงินให้เปล่า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน หรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ดังนั้น จึงยังมีความจำเป็นต้องมีดอกเบี้ยและเงินเพิ่มเพื่อนำไปใช้ ในการบริหารจัดการกองทุน รวมทั้งใช้หมุนเวียนเพื่อปล่อยกู้ให้แก่ นักเรียนหรือนักศึกษารายใหม่ อย่างไรก็ตาม การกำหนดอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มในกรณีผิดนัดชำระหนี้ นั้น ควรกำหนดไว้เพียงเพื่อให้ ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนเท่านั้น โดยไม่ควรหวังกำไรหรือรายได้จากดอกเบี้ยและเงินเพิ่มดังกล่าว

2) ควรสร้างกลไกในการส่งเสริมให้ผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา มีวินัยทางการเงิน และเอื้อให้มีการผ่อนชำระหนี้ได้อย่างต่อเนื่อง

3) ควรกำหนดมาตรการจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ที่มีศักยภาพ เร่งปิดหนี้ให้เร็วขึ้น กว่าแผนเดิม ด้วยการให้ส่วนลดพิเศษ

4) ควรปรับปรุงวิธีการนำเงินส่งให้กองทุนสำหรับนายจ้างที่ยังไม่มีความพร้อมทาง เทคโนโลยี หรือมีข้อจำกัดในการดำเนินการที่ทำให้ไม่สามารถหักเงินผ่านระบบของกรมสรรพากรได้ โดยให้นำส่งด้วยวิธีการอื่นแทน

5) การที่พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 กำหนดให้มีผลย้อนหลังเป็นคุณต่อกลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่กำลังถูกฟ้องและมีคำพิพากษาแล้ว รวมถึงกลุ่มผู้กู้ยืมเงินอื่นที่ยังมีภาระหนี้กับกองทุนด้วย แต่จะไม่มีผลย้อนหลังเป็นคุณสำหรับผู้กู้ยืมเงินรายที่ได้ปิดหนี้ไปแล้ว ก่อนหน้ากฎหมายมีผลบังคับใช้ (ลูกหนี้ที่ดี) อาจสร้างความไม่เป็นธรรมให้กับลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้ดีอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น รัฐควรส่งเสริม ยกย่อง หรือมีมาตรการอื่นใด เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่ลูกหนี้ที่ดีดังกล่าว เช่น ให้สิทธิแก่ผู้กู้ยืมเงินรายที่ได้ปิดหนี้ไปแล้วก่อนหน้ากฎหมายมีผลบังคับใช้ สามารถนำมาลดหย่อนภาษีได้ เป็นต้น

6) ควรสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการชำระเงินคืนกองทุนให้แก่ผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาได้ทราบว่า กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีลักษณะเป็นเงินหมุนเวียน ไม่ใช่เงินให้เปล่า ดังนั้น เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระเงินคืนให้แก่กองทุน

7) ปัจจุบันพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 มีผลใช้บังคับแล้วเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2566 ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งปรับปรุงข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว เพื่อนำไปใช้บังคับกับผู้กู้ยืมเงินรายใหม่และผู้กู้ยืมเงินรายเดิม โดยไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างกัน

8) การที่พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 กำหนดให้คิดดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปีนั้น อัตราดังกล่าวเท่ากับอัตราดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจริงตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2563 ซึ่งที่ผ่านมา แม้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 จะได้กำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยไว้ที่ร้อยละ 7.5 ต่อปีก็ตาม แต่กองทุนได้มีการเรียกเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจริงในอัตราร้อยละ 1 ต่อปีเท่านั้น นับตั้งแต่เริ่มจัดตั้งกองทุนเป็นต้นมา แต่ถึงกระนั้นก็ยังพบว่า มีการผิมนัดชำระหนี้ในอัตราที่สูงถึงกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ ดังนั้น เมื่อปัจจุบันพระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว และหากต่อไปภายหน้ายังไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ อาจต้องมีการทบทวนอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมใหม่ หรือกำหนดมาตรการทางกฎหมายอื่นร่วมด้วย เพื่อให้การคิดดอกเบี้ยมีความเหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย สมดังเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา ด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้สามารถเข้าถึงการศึกษาได้ง่าย มีคุณภาพ ทั้งถึง และเท่าเทียมกัน อันเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการศึกษาได้อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.). (2565). ข้อมูลการชำระหนี้ [สไลด์]. การนำเสนอข้อมูลในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2.
- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.). (2565). คู่มือกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2565. ม.ป.ท.: ม.ป.พ., หน้า 35-49.
- กาญจนา โปวยரச. (2557). แรงจูงใจและพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการธนาคารทางอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด, คณะบริหารธุรกิจ.
- กীরติกานต์ อ่อนนิ่ม. (2551). การตัดสินใจกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของนักเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนแพทย์เทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง.
- เกษร ชินเมธีพิทักษ์ และคณะ. (2545). ความต้องการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา: กรณีศึกษาจากมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร. เอกสารการศึกษา, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2563). รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, หน้า ข.
- ดำรงค์ ตุ่มทอง และ พัทธินทร์ สิริสุนทร. (2563). ความเป็นธรรมทางการศึกษา: กรณีกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในระดับการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, ปีที่ 12 ฉบับที่ 1, หน้า 191.
- พรณัฐณี พิภักดิ์. (2560). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับระยะเวลาชำระหนี้ภายหลังการบอกเลิกสัญญากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม, คณะนิติศาสตร์, สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ.
- พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566. ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 140 ตอนที่ 20 ก (19 มีนาคม 2566), หน้า 14-25.
- พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560. ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 134 ตอนที่ 12 ก (27 มกราคม 2560), หน้า 1-18.

- มนพันธ์ ชาญศิลป์. (2559). การพัฒนานโยบายการจัดการเงินสำหรับโรงเรียนของกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นธรรมทางการศึกษาและสังคม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สาขาวิชาบริหารการศึกษา.
- “ริงส์มันต์” แจง 4 ข้อ โต้คำกล่าวหาไม่ใช้หนี้ กยศ. ชัดคนกูเรื่องมั่งง่าย. (23 สิงหาคม 2562). ไทยรัฐออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2566, จาก <https://www.thairath.co.th/news/politic/1644048>.
- สำนักกฎหมาย. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2565). เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว), หน้า 76-87.
- สุขวิทย์ บุญสุข. (2561). การศึกษาแรงจูงใจในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์การทำงานของพนักงาน Gen Y. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น, สาขาวิชาการจัดการวิสาหกิจสำหรับผู้บริหาร.
- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (21 ธันวาคม 2565). สัมภาษณ์. สภาผู้แทนราษฎร.
- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ. (1 กุมภาพันธ์ 2566). สัมภาษณ์. สภาผู้แทนราษฎร.
- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการ การชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2 กุมภาพันธ์ 2566). สัมภาษณ์. สภาผู้แทนราษฎร.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม ที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญของสถาบันพระปกเกล้า เรื่อง แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน เพื่อรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว สำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ประเภทกรณีศึกษา

- บุคคลในฝ่ายนิติบัญญัติ ประชาชนทั่วไป

2. ความเกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา

3. เพศ หญิง ชาย LGBTQ+

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดอกเบี้ยและเงินเพิ่มของการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ต้องมีดอกเบี้ย

- เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เหตุผล

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้กรณีผิดนัดชำระหนี้ไม่ต้องมีการชำระเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ)

- เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เหตุผล

.....

.....

.....

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้น/ลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่นายจ้างที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของพนักงาน/ลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุน

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เหตุผล

.....

.....

.....

4. ท่านเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) สำหรับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน/นักศึกษาของประเทศไทย ควรเป็นเท่าใด เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดลำดับการตัดชำระหนี้เรียงจากเงินต้น ดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ตามลำดับ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เหตุผล

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม ที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญของสถาบันพระปกเกล้า เรื่อง แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน เพื่อรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว สำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ประเภทกรณีศึกษา

บุคคลในฝ่ายนิติบัญญัติ ประชาชนทั่วไป

2. ความเกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร

3. เพศ หญิง ชาย LGBTQ+

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ของการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ต้องมีดอกเบี้ย

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจากการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจำเป็นต้องมีดอกเบี้ย อีกทั้งการกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่มีดอกเบี้ยจะทำให้ผู้กู้ยืมเงินขาดวินัยทางการเงิน และยังเป็นกรณีการผิดวินัยการเงินการคลังของประเทศอีกด้วย

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้กรณีผิดนัดชำระหนี้ไม่ต้องมีการชำระเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ)

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจากการมีเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) จะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเข้าถึงระบบการศึกษาโดยเฉพาะนักเรียน/นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ อีกทั้งยังทำให้คุณภาพการดำเนินชีวิตของผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแย่ลง ดังนั้น จึงควรส่งเสริมและเพิ่มโอกาสให้นักเรียน/นักศึกษาได้เข้าถึงการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพได้ดียิ่งขึ้น โดยไม่ตกอยู่ในวังวนของความเป็นหนี้ด้วยการกำหนดให้การกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาไม่มีเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ทั้งนี้ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและเพื่อความเจริญก้าวหน้าของพลเมืองไทยในอนาคต

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้น/ลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่นายจ้างที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของพนักงาน/ลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุน

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจากการกำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่ต้องหักเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงาน/ลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุน ได้สร้างภาระให้แก่นายจ้างเกินจำเป็น เพราะนายจ้างแต่ละรายมีความพร้อมไม่เท่ากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายจ้างซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ยังไม่มีความพร้อม หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเท่ากับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดใหญ่

4. ท่านเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) สำหรับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน/นักศึกษาของประเทศไทย ควรเป็นเท่าใด เพราะเหตุใด

เห็นว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน/นักศึกษาของประเทศไทย ควรมีอัตราไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี เนื่องจาก อัตราดอกเบี้ยดังกล่าวเป็นอัตราที่ผู้กู้ยืมเงินสามารถจ่ายชำระให้แก่กองทุนได้ ประกอบกับเป็นอัตราที่ทำให้กองทุนสามารถบริหารจัดการได้โดยไม่กระทบกับงบประมาณของแผ่นดิน

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดลำดับการตัดชำระหนี้เรียงจากเงินต้น ดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ตามลำดับ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจากลำดับการตัดชำระหนี้โดยให้นำเงินที่ผู้กู้ยืมเงินมาชำระตัดในส่วนก่อนของเงินต้นก่อน จากนั้นจึงนำส่วนที่เหลือตัดชำระดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม (ตามลำดับ) จะทำให้ผู้กู้ยืมเงินมีกำลังใจในการจ่ายชำระหนี้และส่งผลกระทบต่อให้ผู้กู้ยืมเงินจ่ายชำระหนี้ค้ำประกันกองทุนได้เร็วขึ้น อีกทั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กองทุนได้รับการชำระหนี้กลับเข้าสู่กองทุนสูงขึ้นอีกด้วย

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ควรเป็นนิติของสังคมเพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมให้
นักเรียน/นักศึกษาได้เรียนหนังสือ โดยไม่ควรใช้เป็นนิติทางการเมือง

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม ที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญของสถาบันพระปกเกล้า เรื่อง แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน เพื่อรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว สำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ประเภทกรณีศึกษา

บุคคลในฝ่ายนิติบัญญัติ ประชาชนทั่วไป

2. ความเกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร

3. เพศ หญิง ชาย LGBTQ+

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ของการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ต้องมีดอกเบี้ย

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจากการศึกษาถือเป็นการสร้างอนาคตของประชาชนชาวไทย เมื่อประชาชนชาวไทยไม่ได้มีฐานะที่เท่าเทียมกันทุกคน ดังนั้น การให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยปราศจากดอกเบี้ยแก่นักเรียน/นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์จะเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และส่งเสริมให้นักเรียน/นักศึกษาดังกล่าวสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียมกัน

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้กรณีผิดนัดชำระหนี้ไม่ต้องมีการชำระเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ)

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจากการกำหนดให้คิดเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ในกรณีผิดนัดชำระหนี้ ได้สร้างภาระให้แก่ผู้กู้ยืมเงินเกินสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้กู้ยืมเงินที่ไม่ได้ตั้งใจจะผิดนัดชำระหนี้ แต่มีเหตุจำเป็นจึงไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามเวลาที่กำหนด

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้น/ลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่นายจ้างที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของพนักงาน/ลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจากหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นความผูกพันระหว่างพนักงาน/ลูกจ้าง (ผู้กู้ยืมเงิน) กับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยนายจ้างไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในสัญญากู้ยืมเงินด้วยแต่อย่างใด เมื่อกฎหมายกำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่ต้องหักเงินได้พึงประเมินของพนักงาน/ลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน จึงทำให้นายจ้างต้องหักเงินได้พึงประเมินของพนักงาน/ลูกจ้างดังกล่าวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

4. ท่านเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) สำหรับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน/นักศึกษาของประเทศไทย ควรเป็นเท่าใด เพราะเหตุใด

เห็นว่าการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ควรคิดดอกเบี้ย อย่างไรก็ตาม หากมีความจำเป็นต้องคิดดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อรักษาวินัยทางการเงิน ควรกำหนดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 1 ต่อปี เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องดำเนินการให้นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เสมอภาค และเท่าเทียมกัน

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดลำดับการตัดชำระหนี้เรียงจากเงินต้น ดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ตามลำดับ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจากลำดับการตัดชำระหนี้โดยให้นำเงินที่ผู้กู้ยืมเงินมาชำระตัดในส่วนของเงินต้นก่อน จากนั้นจึงนำส่วนที่เหลือตัดชำระดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม (ตามลำดับ) จะทำให้ผู้กู้ยืมเงินมีกำลังใจในการจ่ายชำระหนี้เพิ่มมากขึ้น เพราะเห็นโอกาสในการหลุดพ้นจากการเป็นหนี้จากการที่เงินต้นลดลง

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การที่กฎหมายกำหนดให้มีผลย้อนหลังเป็นคุณต่อกลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่กำลังถูกฟ้องและมีคำพิพากษาแล้ว รวมถึงกลุ่มผู้กู้ยืมเงินอื่นที่ยังมีภาระหนี้กับกองทุนด้วย แต่จะไม่มีผลย้อนหลังเป็นคุณสำหรับผู้กู้ยืมเงินรายที่ได้ปิดหนี้ไปแล้วก่อนหน้ากฎหมายมีผลบังคับใช้ (ลูกหนี้ที่ดี) กรณีดังกล่าวนี้ได้สร้างความไม่เป็นธรรมให้กับลูกหนี้ที่ดี ดังนั้น รัฐควรมีมาตรการในการเยียวยาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้ดีดังกล่าวด้วย

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม
ที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการพัฒนานักบริหาร
ระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญของสถาบันพระปกเกล้า เรื่อง แนวทางการคิดดอกเบี้ยและ
เงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของ
อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน เพื่อรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว สำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาอัตราดอกเบี้ยและ
เงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ประเภทกรณีศึกษา

บุคคลในฝ่ายนิติบัญญัติ ประชาชนทั่วไป

2. ความเกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ
สภาผู้แทนราษฎร

3. เพศ หญิง ชาย LGBTQ+

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ของการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ต้องมีดอกเบี้ย

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก - กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีวัตถุประสงค์ในการให้เงินกู้ยืมเพื่อสนับสนุนและ
ส่งเสริมการศึกษาแก่นักเรียน/นักศึกษาที่มีความต้องการเงินไว้ใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน ดังนั้น
เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงไม่ใช่เงินให้เปล่า เพื่อนำดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากผู้กู้ยืมมาใช้ในการบริหาร
จัดการกองทุนและปล่อยกู้ให้กับนักเรียน/นักศึกษารายใหม่ต่อไป

..... - การกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ย อาจส่งผลกระทบต่อ
ผู้กู้ยืมเงินขาดวินัยทางการเงิน และส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังการบริหารจัดการกองทุน รวมถึง
การปล่อยกู้ให้กับนักเรียน/นักศึกษารายใหม่

..... - ผู้กู้ยืมเงินเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการศึกษา อีกทั้งการศึกษาเป็นการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับตนเองในอนาคต ดังนั้น ผู้กู้ยืมเงินจึงควรรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษาร่วมกับรัฐที่มีหน้าที่ในการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา

..... - ปัจจุบันอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่กองทุนเรียกเก็บจริงถือว่าอยู่ในอัตราต่ำ ประกอบกับรัฐได้มีการอุดหนุนการศึกษาในระดับหนึ่งแล้ว ดังนั้น ดอกเบี้ยที่กองทุนเรียกเก็บจึงอยู่ในวิสัยที่ผู้กู้ยืมเงินที่มีวินัยทางการเงินสามารถชำระเงินกู้ได้

..... - การกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ถือเป็น การสร้างความรับผิดชอบให้แก่นักเรียน/นักศึกษาที่กู้ยืมเงินอย่างหนึ่ง ซึ่งต่อไปในอนาคตบุคคลดังกล่าว จะกลายเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้กรณีผิดนัดชำระหนี้ไม่ต้องมีการชำระเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ)

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก - ผู้กู้ยืมเงินเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการศึกษา อีกทั้งการศึกษาเป็นการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับตนเองในอนาคต ดังนั้น ผู้กู้ยืมเงินจึงควรรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษาร่วมกับรัฐที่มีหน้าที่ในการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา

..... - การกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ในกรณีผิดนัดการชำระหนี้ ถือเป็น การสร้างความรับผิดชอบให้แก่เรียน/นักศึกษาที่กู้ยืมเงินอย่างหนึ่ง ซึ่งต่อไปในอนาคตบุคคลดังกล่าวจะกลายเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

..... - อย่างไรก็ตาม การกำหนดให้ชำระเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ในกรณีมีการผิดนัดชำระหนี้ก็ไม่ควรแสวงหากำไรจากเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ดังกล่าว เพราะกองทุนไม่ใช่สถาบันการเงิน โดยจัดตั้งขึ้นเพื่อสร้างโอกาสและสร้างอนาคตทางการศึกษาให้กับนักเรียน/นักศึกษาของประเทศต่อไป

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้น/ลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่นายจ้างที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของพนักงาน/ลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก หนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นความผูกพันระหว่างลูกจ้างผู้กู้ยืมเงินกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งนายจ้างไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในสัญญาผู้กู้ยืมเงินด้วยแต่อย่างใด ประกอบกับเงินที่ผู้กู้ยืมเงินได้รับมาจากการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาดังกล่าว เป็นส่วนที่ผู้กู้ยืมเงินต้องรับผิดชอบด้วย

ตนเอง อีกทั้ง การหักเงินได้ของลูกจ้างควรคำนึงถึงความสมัครใจของลูกจ้างเป็นสำคัญ จึงไม่ควรออกกฎหมายมาบังคับให้นายจ้างต้องหักเงินได้ของลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคินกองทุน

4. ท่านเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) สำหรับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน/นักศึกษาของประเทศไทย ควรเป็นเท่าใด เพราะเหตุใด

เห็นว่า... อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ควรมีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการบริหารจัดการกองทุน และโอกาสในการปล่อยกู้ให้กับนักเรียน/นักศึกษารายใหม่ต่อไป ซึ่งอาจคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) แบบขั้นบันได หรือกำหนดเพดานดอกเบี้ย/เงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ในอัตราที่เหมาะสมโดยไม่หวังผลกำไรหรือการเติบโตของกองทุนจากจำนวนเงินค่าปรับ

.....- การคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ที่สูงเกินสมควร จะกลายเป็นภาระผูกพันของผู้กู้ยืมเงิน ส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินขาดกำลังใจในการจ่ายชำระหนี้ และเกิดปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ตามมา โดยต้องใช้งบประมาณในการติดตาม ทวงถาม และฟ้องร้องเพื่อบังคับชำระหนี้กับผู้กู้ยืมเงิน ในขณะที่ผู้กู้ยืมเงินก็ต้องมีภาระในการต่อสู้คดีกับกองทุนเช่นเดียวกัน ส่วนบุคคลที่ได้ประโยชน์จากการดำเนินคดีดังกล่าวกลับเป็นทนายความ ดังนั้น จึงควรคิดดอกเบี้ยเฉพาะในส่วนที่กู้มาใช้เท่านั้น

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดลำดับการตัดชำระหนี้เรียงจากเงินต้น ดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ตามลำดับ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก การตัดชำระหนี้โดยให้ตัดชำระในส่วนก่อนจะทำให้ผู้กู้ยืมเงินหลุดพ้นจากการเป็นหนี้ได้เร็วขึ้น ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการตัดชำระหนี้ดังกล่าว ควรนำไปใช้กับการกู้ยืมเงินของสถาบันการเงิน รวมถึงการกู้ยืมเงินในกรณีอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้ผู้กู้ยืมเงินดำรงอยู่ได้ด้วยเงินที่ตนเป็นหนี้ ไม่ใช่เงินที่ตนเป็นหนี้ที่เกิดจากดอกเบี้ย

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ควรมีการทบทวนอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับไประยะหนึ่งแล้ว เพื่อให้การคิดอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) มีความเหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน/นักศึกษาของประเทศไทย

.....- การที่กฎหมายกำหนดให้มีผลย้อนหลังเป็นคุณต่อกลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่กำลังถูกฟ้องและมีคำพิพากษาแล้ว รวมถึงกลุ่มผู้กู้ยืมเงินอื่นที่ยังมีภาระหนี้กับกองทุนด้วย แต่จะไม่มีผลย้อนหลังเป็นคุณสำหรับผู้กู้ยืมเงินรายที่ได้ปิดหนี้ไปแล้วก่อนหน้ากฎหมายมีผลบังคับใช้ (ลูกหนี้ที่ดี) อาจสร้างความไม่เป็นธรรมให้กับลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น รัฐควรส่งเสริม ยกย่อง หรือมีมาตรการอื่นใดเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่ลูกหนี้ที่ดีดังกล่าว รวมทั้งควรปลูกฝังความรับผิดชอบให้กับผู้กู้ยืมเงินเพื่อให้กลับมาตอบแทนสังคม และให้โอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียน/นักศึกษารายใหม่ต่อไป

.....- อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ควรมีความสมดุลระหว่างการบริหารจัดการกองทุนกับ
ผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา

.....- โอกาสในการเข้าถึงระบบการศึกษาของนักเรียน/นักศึกษา มีได้หลากหลายช่องทางมิใช่แต่เฉพาะ
ช่องทางการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาเท่านั้น เช่น การทำงาน Part time เป็นต้น

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม
ที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการพัฒนานักบริหาร
ระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญของสถาบันพระปกเกล้า เรื่อง แนวทางการคิดดอกเบี้ยและ
เงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของ
อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน เพื่อรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว สำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาอัตราดอกเบี้ยและ
เงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ประเภทกรณีศึกษา

บุคคลในฝ่ายนิติบัญญัติ ประชาชนทั่วไป

2. ความเกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา

..บุคคลที่เคยกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

..บุคคลที่ชำระหนี้ปกติ ไม่เคยผิดนัดชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

3. เพศ หญิง ชาย LGBTQ+

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ของการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ต้องมีดอกเบี้ย

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก - การดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจำเป็นต้องมีงบประมาณในการ
บริหารจัดการ ดังนั้น ดอกเบี้ยจากการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจะนำมาใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหาร
จัดการกองทุน นอกจากนี้ กฎหมายยังได้กำหนดระยะเวลาในการผ่อนใช้เงินกู้ยืมคืนกองทุนเป็นระยะ
เวลานานพอสมควร ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่กองทุนเรียกเก็บจริงไม่สูงเกินไป จึงอยู่ในวิสัย
ที่ผู้กู้ยืมเงินสามารถจ่ายชำระหนี้ได้

..... - กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจำเป็นต้องมีงบประมาณเพียงพอต่อการหมุนเวียนเพื่อ
ปล่อยกู้ให้กับนักเรียน/นักศึกษารายใหม่ต่อไป เมื่อกฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อศึกษามีดอกเบี้ย

ดอกเบี้ยที่กองทุนได้รับจะได้นำมาเป็นเงินหมุนเวียนเพื่อปล่อยกู้ให้กับนักเรียน/นักศึกษารายใหม่ต่อไป โดยไม่เป็นภาระต่องบประมาณแผ่นดิน และจะได้นำงบประมาณในส่วนนี้ไปใช้ในด้านอื่นที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้กรณีผลิตนัดชำระหนี้ไม่ต้องมีการชำระเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ)

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก - การคิดเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ในกรณีมีการผลิตนัดชำระหนี้ยังมีความจำเป็น เพราะเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้กู้ยืมเงินอยู่ในวินัยทางการเงิน และยังส่งผลต่อเนื่องทำให้ลดภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการติดตาม ทวงถาม และฟ้องร้องเพื่อบังคับชำระหนี้กับผู้กู้ยืมเงินด้วย

..... - การคิดเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ถือเป็นภาระลงโทษผู้กู้ยืมเงินที่ผลิตนัดชำระหนี้ที่เห็นผลได้ อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้ง ยังเป็นเครื่องมือในการป้องกันการผลิตนัดชำระหนี้ โดยการกระตุ้นความรู้สึกของผู้กู้ยืมเงินว่า หากผลิตนัดชำระหนี้ ผู้กู้ยืมเงินจะต้องจ่ายชำระหนี้เพิ่มขึ้นจากเดิม

..... - อย่างไรก็ตาม การคิดอัตราเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ในกรณีมีการผลิตนัดชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ควรใช้อัตราสูงเท่ากับกรณีผลิตนัดชำระหนี้ในกรณีทั่วไป แต่ควรอยู่ในอัตราที่ผู้กู้ยืมเงินสามารถจ่ายชำระหนี้ได้ตามศักยภาพในการรายได้

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้น/ลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่นายจ้างที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของพนักงาน/ลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก - การกำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่ต้องหักเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นลูกจ้างคืนกองทุน ได้สร้างภาระให้แก่นายจ้างเกินจำเป็น เพราะนายจ้างแต่ละรายมีความพร้อมไม่เท่ากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายจ้างซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่อาจไม่มีเงินทุนหรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเท่ากับผู้ประกอบการขนาดใหญ่

..... - การกำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่ต้องหักเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นลูกจ้างคืนกองทุน สร้างความไม่เป็นธรรมให้กับนายจ้าง และยังเป็นภาระจำกัดสิทธิของนายจ้างอีกด้วย นอกจากนี้ ไม่ควรออกกฎหมายบังคับให้นายจ้างมีหน้าที่ต้องหักเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นลูกจ้างคืนกองทุน เพราะการหักเงินได้ของลูกจ้างควรคำนึงถึงความสมัครใจของลูกจ้างเป็นสำคัญ อีกทั้งอาจเป็นช่องทางให้นายจ้างสร้างเงื่อนไขต่าง ๆ เพื่อไม่ต้องรณผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาเข้าทำงาน

4. ท่านเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) สำหรับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน/นักศึกษาของประเทศไทย ควรเป็นเท่าใด เพราะเหตุใด

เห็นว่า - อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี เหมือนดังเช่นที่เรียกเก็บจริงในปัจจุบันมีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากเป็นอัตราดอกเบี้ยที่ไม่สูงจนเกินไป และอยู่ในวิสัยที่ผู้กู้ยืมเงินซึ่งมีรายได้แล้วภายหลังจบการศึกษาสามารถจ่ายชำระหนี้คืนกองทุนได้

..... - การเรียกเก็บดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) เพื่อกระตุ้นให้ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน และตอบแทนการนำเงินมาใช้ในการศึกษาเล่าเรียนเพื่อแลกกับสิ่งที่ได้กลับคืนไป คือ ความรู้ วุฒิการศึกษา และการสร้างอนาคต

..... - การกำหนดอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ควรมีความสมดุลระหว่างกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ผู้กู้ยืมเงิน และนักเรียน/นักศึกษา รุ่นต่อไปที่ต้องได้รับโอกาสทางการศึกษา เช่นเดียวกัน

..... - อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (ฉบับรัฐสภาให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2565) โดยกำหนดให้คิดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 1 ต่อปี และอัตราเงินเพิ่มไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี มีความเหมาะสมเช่นเดียวกัน

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดลำดับการตัดชำระหนี้เรียงจากเงินต้น ดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ตามลำดับ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก เงินที่ผู้กู้ยืมเงินนำไปจ่ายชำระหนี้กองทุน ควรนำไปตัดชำระในส่วนเงินต้นก่อนเป็นลำดับแรก เพราะทำให้ผู้กู้ยืมเงินรู้สึกว่าการเงินต้นได้ถูกตัดชำระไปบ้าง ไม่ใช่ตัดชำระแต่เฉพาะดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ)

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ควรมีการติดตามและประเมินผลการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา แก่นักเรียน/นักศึกษาทุกราย

..... - การกำหนดอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ต้องมีความเหมาะสมและพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ แม้การศึกษาจะมีความสำคัญ แต่ก็ต้องพิจารณาควบคู่ไปกับภาระด้านงบประมาณแผ่นดิน ที่ต้องนำมาใช้ในการบริหารจัดการกองทุน และการปล่อยกู้ให้กับนักเรียน/นักศึกษารายใหม่ด้วย

..... - การที่กฎหมายกำหนดให้มีผลย้อนหลังเป็นคุณต่อกลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่กำลังถูกฟ้องและมีคำพิพากษาแล้ว รวมถึงกลุ่มผู้กู้ยืมเงินอื่นที่ยังมีภาระหนี้กับกองทุนด้วย แต่จะไม่มีผลย้อนหลังเป็นคุณสำหรับผู้กู้ยืมเงินรายที่ได้ปิดหนี้ไปแล้วก่อนหน้ากฎหมายมีผลบังคับใช้ (ลูกหนี้ที่ดี) นั้น ในฐานะที่ผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเคยเป็นผู้กู้ยืมเงินที่มีประวัติการชำระหนี้ดีมาก่อน เห็นว่า กรณีดังกล่าวจะสร้างความ

ไม่เป็นธรรมให้กับลูกหนี้ที่ดี ดังนั้น รัฐควรมีการเยียวยาหรือออกมาตรการอื่นใด เพื่อให้ลูกหนี้ที่ดี
ได้รับรู้ว่าตนได้รับการคุ้มครอง และเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมระหว่างลูกหนี้ทั้งสองฝ่าย

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม ที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญของสถาบันพระปกเกล้า เรื่อง แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน เพื่อรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว สำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ประเภทกรณีศึกษา

บุคคลในฝ่ายนิติบัญญัติ ประชาชนทั่วไป

2. ความเกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา

- บุคคลที่เคยกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
- บุคคลที่ผิคนัดชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

3. เพศ หญิง ชาย LGBTQ+

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ของการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ต้องมีดอกเบี้ย

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก...การกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ย อาจส่งผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงินขาดวินัยทางการเงิน และไม่จ่ายชำระหนี้คืนกองทุนเหมือนดังเช่นเดียวกับตน จนเป็นเหตุให้เกิดปัญหาการผิคนัดชำระหนี้มากขึ้น

..... - อาจส่งผลกระทบต่องบประมาณในการบริหารจัดการ และสถานะทางการเงินของกองทุน ซึ่งอาจมีเงินทุนไม่เพียงพอสำหรับให้ทุนเวียนเพื่อปล่อยกู้ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษารายใหม่.....

..... - แม้การศึกษาจะมีความสำคัญที่รัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาอย่างเต็มที่ แต่การพัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้กรณีผิคนัดชำระหนี้ไม่ต้องมีการชำระเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ)

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก อาจส่งผลกระทบต่อให้ผู้กู้ยืมเงินขาดวินัยทางการเงิน และไม่จ่ายชำระเงินคืนกองทุน เหมือนดังเช่นเดียวกับตน จนเป็นเหตุให้เกิดปัญหาการผิคนัดชำระหนี้มากขึ้น

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้น/ลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่นายจ้างที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของพนักงาน/ลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก ... การหักเงินได้พึงประเมินของพนักงาน/ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาคืนกองทุน ควรคำนึงถึงความสมัครใจของลูกจ้างเป็นสำคัญ

..... - การกำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่ต้องหักเงินได้พึงประเมินของพนักงาน/ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาคืนกองทุน อาจทำให้นายจ้างพิจารณาไม่รับผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาเข้าทำงาน เพราะเพิ่มภาระให้แก่นายจ้างต้องปฏิบัติตามกฎหมาย อีกทั้งหากไม่ดำเนินการก็ต้องชำระเงินเพิ่มให้แก่กองทุน

4. ท่านเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) สำหรับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน/นักศึกษาของประเทศไทย ควรเป็นเท่าใด เพราะเหตุใด

เห็นว่า อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ที่เหมาะสมสำหรับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ควรมากจนเกินไป เพราะอาจทำให้ผู้กู้ยืมเงินที่มีรายได้ไม่แน่นอนไม่สามารถชำระเงินกู้ยืมได้ อย่างไรก็ตาม เห็นว่า อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (ฉบับรัฐสภาให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2565) โดยกำหนดให้คิดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 1 ต่อปี และอัตราเงินเพิ่มไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี มีความเหมาะสมเช่นเดียวกัน เพราะเป็นอัตราที่ไม่สูงจนเกินไป อีกทั้งมีความยืดหยุ่น เพราะสามารถยกเว้นหรือลดหย่อนดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ให้แก่ผู้กู้ยืมเงินได้ ในกรณีมีเหตุจำเป็นและสมควร

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดลำดับการตัดชำระหนี้เรียงจากเงินต้น ดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ตามลำดับ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก...เดิมการกำหนดให้นำไปตัดชำระเงินเพิ่มก่อน แล้วตามด้วยดอกเบี้ย และเงินต้นตามลำดับ ทำให้เงินที่ผู้กู้ยืมเงินจ่ายชำระหนี้ นำไปตัดชำระในส่วนเงินเพิ่มและดอกเบี้ยจำนวนมาก แต่เงินต้นไม่ลดลงแต่อย่างใด ส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินหมดกำลังใจในการชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาทราบว่า ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน เนื่องจากผู้กู้ยืมเงินบางรายเข้าใจว่าเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาคือเงินให้เปล่า ทำให้ผู้กู้ยืมเงินบางรายหลงผิดไม่ชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน จนกลายเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้เหมือนดังเช่นกรณีของตน

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการคิดดอกเบี้ยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม
ที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการพัฒนานักบริหาร
ระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญของสถาบันพระปกเกล้า เรื่อง แนวทางการคิดดอกเบี้ยและ
เงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของ
อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน เพื่อรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว สำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาอัตราดอกเบี้ยและ
เงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ประเภทกรณีศึกษา

บุคคลในฝ่ายนิติบัญญัติ ประชาชนทั่วไป

2. ความเกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา

บุคคลที่ไม่เคยกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

3. เพศ หญิง ชาย LGBTQ+

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ของการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ต้องมีดอกเบี้ย

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก - การให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจำเป็นต้องมีดอกเบี้ย เพราะจะได้นำรายได้จากดอกเบี้ย
ดังกล่าวไปใช้ในการบริหารจัดการกองทุน

..... - การกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระดอกเบี้ยถือเป็นการส่งเสริมวินัยทางการเงินให้แก่
ผู้กู้ยืมเงิน และทำให้ผู้กู้ยืมเงินรู้จักใช้เงินให้เกิดประโยชน์

..... - การกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อศึกษามีดอกเบี้ยนั้น ถือเป็นการกำหนดตามหลักทั่วไป

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้กรณีผิดนัดชำระหนี้ไม่ต้องมีการชำระเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ)

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก การเรียกเก็บเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ในกรณีผิดนัดชำระหนี้ เพื่อเป็นการป้องกันการไม่ชำระหนี้ ตามที่กองทุนกำหนด

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้น/ลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่นายจ้างที่มีเหตุ จำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของพนักงาน/ลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมคิน กองทุน

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก การกำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่ต้องหักเงินได้พึงประเมินของพนักงาน/ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาคินกองทุน ถือเป็น การสร้างภาระให้แก่ นายจ้างเกินจำเป็น ประกอบกับ บุคลากรซึ่งมีหน้าที่หักเงินได้ดังกล่าวอาจมีการหลงลืมจึงไม่ได้หักเงินได้ ซึ่งไม่ได้เกิดจากความจงใจ

4. ท่านเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) สำหรับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน/ นักศึกษาของประเทศไทย ควรเป็นเท่าใด เพราะเหตุใด

เห็นว่า - อัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมสำหรับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ควรเกินร้อยละ 0.5 ต่อปี เพราะเป็นอัตราที่ไม่สร้างภาระให้กับผู้กู้ยืมเงินจนเกินไป และเป็นอัตราที่เหมาะสมสำหรับการสร้าง วินัยทางการเงินให้กับผู้กู้ยืมเงินด้วย

..... - อัตราเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ในกรณีมีการผิดนัดชำระเงินกู้ยืมคินกองทุน ควรกำหนดไม่เกิน ร้อยละ 1 ต่อปี ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการไม่ชำระหนี้ตามที่กองทุนกำหนด

..... - อย่างไรก็ตาม อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงิน ให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่...) พ.ศ. (ฉบับรัฐสภาให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2565) โดยกำหนดให้คิดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 1 ต่อปี และอัตราเงินเพิ่มไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี มีความเหมาะสมเช่นเดียวกันเพราะเป็นอัตราที่ไม่สูงและต่ำจนเกินไป

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดลำดับการตัดชำระหนี้เรียงจากเงินต้น ดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ตามลำดับ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก - การกำหนดให้นำเงินที่ผู้กู้ยืมเงินชำระมาตัดในส่วน of เงินต้นก่อนเป็นลำดับแรก จะทำให้ผู้กู้ยืมเงินมีกำลังใจในการจ่ายชำระหนี้เพิ่มมากขึ้น และมีความสอดคล้องกับความสามารถ ในการชำระหนี้

..... - การกำหนดให้นำเงินที่ผู้กู้ยืมเงินชำระมาตัดในส่วน of เงินต้นก่อนเป็นลำดับแรก จะทำให้ภาระการเป็นหนี้ของผู้กู้ยืมเงินลดน้อยลง มีความเป็นธรรม และหลุดพ้นจากการเป็นหนี้ ได้เร็วขึ้น.....

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา เนื่องจากมีความกังวลเกี่ยวกับความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) จะส่งผลให้ไม่สามารถชำระเงินกู้ยืมได้ภายในเวลาที่กองทุนกำหนด ดังนั้น ถ้าอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ลดลงและมีความเหมาะสมสำหรับการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา หากย้อนเวลากลับไปได้ ผู้ให้สัมภาษณ์อาจพิจารณากู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจากกองทุน

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการติดดอกเบี้ยยและเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม
ที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการพัฒนานักบริหาร
ระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญของสถาบันพระปกเกล้า เรื่อง แนวทางการติดดอกเบี้ยยและ
เงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษาการเพิ่มขึ้นและลดลงของ
อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่มีผลกระทบต่อผู้กู้ยืมเงิน เพื่อรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว สำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาอัตราดอกเบี้ยและ
เงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาของประเทศไทย
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ประเภทกรณีศึกษา

บุคคลในฝ่ายนิติบัญญัติ ประชาชนทั่วไป

2. ความเกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา

- ผู้ประกอบการซึ่งเป็นนายจ้างของบุคคลที่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจากกองทุน

3. เพศ หญิง ชาย LGBTQ+

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดอกเบี้ยยและเงินเพิ่ม (เบียปรับ) ของการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ต้องมีดอกเบี้ยย

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก - การกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ยย อาจส่งผลกระทบต่อ
ผู้กู้ยืมเงินขาดวินัยทางการเงิน และไม่จ่ายชำระเงินคืนกองทุน

..... - หากไม่มีดอกเบี้ยยและเงินเพิ่ม (เบียปรับ) อาจส่งผลกระทบต่องบประมาณในการบริหาร
จัดการ และสถานะทางการเงินของกองทุน ซึ่งอาจมีเงินทุนไม่เพียงพอสำหรับใช้หมุนเวียนเพื่อปล่อยกู้
ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษารายใหม่

..... - กองทุนอาจต้องกลับไปพึ่งพางบประมาณแผ่นดินอีกครั้ง แทนที่รัฐจะได้นำงบประมาณ
แผ่นดินไปพัฒนาในส่วนอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นมากกว่า

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้กรณีผิดนัดชำระหนี้ไม่ต้องมีการชำระเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ)
- เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก เงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) เป็นกลไกสำคัญในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้ต่อเนื่อง เพราะถ้าไม่มีเงินเพิ่มอาจทำให้เกิดการจงใจไม่จ่ายหนี้ในวงกว้าง

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดให้มีการยกเว้น/ลดหย่อนเงินเพิ่มให้แก่ นายจ้างที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมินของพนักงาน/ลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมค้ำกองทุน

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก - การกำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่ต้องหักเงินได้ของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นลูกจ้างค้ำกองทุน ได้สร้างภาระให้นายจ้างเกินจำเป็น เพราะนายจ้างแต่ละรายมีความพร้อมไม่เท่ากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายจ้าง ซึ่งเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่อาจไม่มีเงินทุนหรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเท่ากับผู้ประกอบการขนาดใหญ่เหมือนดังเช่นเดียวกับกิจการของตน

..... - หนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นความผูกพันระหว่างลูกจ้างผู้กู้ยืมเงินกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยนายจ้างไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในสัญญาผู้กู้ยืมเงินด้วยแต่อย่างใด จึงไม่เป็นธรรมกับนายจ้างหากออกกฎหมายบังคับให้นายจ้างต้องหักเงินได้ของลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมค้ำกองทุน

4. ท่านเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) สำหรับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน/นักศึกษาของประเทศไทย ควรเป็นเท่าใด เพราะเหตุใด

เห็นว่า อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่มที่เหมาะสมสำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาไม่สามารถกำหนดได้อย่างชัดเจน เนื่องจากผู้กู้ยืมเงินแต่ละราย มีรายละเอียด ปัจจัย เงื่อนไข สถานะ และสภาพความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม เห็นว่า อัตราดอกเบี้ยและเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่...) พ.ศ. (ฉบับรัฐสภาให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2565) โดยกำหนดให้คิดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 1 ต่อปี และอัตราเงินเพิ่มไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี มีความเหมาะสมเช่นเดียวกัน เพราะอยู่ในวิสัยที่ผู้กู้ยืมเงินซึ่งมีรายได้แล้วหลังจากจบการศึกษาจะสามารถชำระหนี้ได้ประกอบด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ดังกล่าวเป็นอัตราเดียวกับที่กองทุนเรียกเก็บจริงในปัจจุบัน

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดลำดับการตัดชำระหนี้เรียงจากเงินต้น ดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับ) ตามลำดับ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เนื่องจาก การปรับลำดับการตัดชำระหนี้ใหม่ โดยให้ตัดชำระเงินต้นก่อน แล้วตามด้วยดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม ตามลำดับ จะทำให้การชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงินครบถ้วนเร็วขึ้น เพราะผู้กู้ยืมเงินจะมีกำลังใจในการจ่ายชำระหนี้ต่อเนื่อง ด้วยเหตุที่ได้เห็นเงินต้นลดลง

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาไม่ใช่ปัจจัยหลักในการพิจารณาบุคคลที่เคยกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจากกองทุนเข้าทำงาน แต่พฤติกรรมในการชำระเงินคืนกองทุน ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งในการพิจารณา ทั้งนี้ หากผู้กู้ยืมเงินมีประวัติการชำระหนี้ดี สม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยไม่มีการผิดนัดชำระหนี้ ย่อมหมายถึงผู้กู้ยืมเงินรายนี้มีความรับผิดชอบ อันเป็นคุณสมบัติสำคัญที่นายจ้างจะรับเข้าทำงาน อย่างไรก็ตาม นายจ้างยังต้องพิจารณาคุณสมบัติอย่างอื่นของผู้กู้ยืมเงินร่วมด้วย เช่น ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน ประสบการณ์ ทักษะคิดโดยรวม และพฤติกรรมด้านอื่น ๆ เป็นต้น

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-สกุล	นางสาวนิธิยา ผาสุข
ตำแหน่งปัจจุบัน	นิติกรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานคณะกรรมการแก้ไขปัญหา หนี้สินแห่งชาติ สำนักกรรมการ 1 สำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร
คุณวุฒิการศึกษา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
สถานที่ติดต่อ	39/2 หมู่ที่ 11 ตำบลไม้เค็ด อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี
หมายเลขโทรศัพท์	ที่ทำงาน : 0-2242-5900 ต่อ 6121 มือถือ : 089-845-4176